

การศึกษาคูณลักษณะไฟรู้ไฟเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

สารนิพนธ์
ของ
ปีลันญา วงศ์บุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2550

การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

สารนิพนธ์
ของ
ปิ่นญา วงศ์บุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

บทคัดย่อ
ของ
ปิ่นัญญา วงศ์บุญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2550

ปิลันญา วงศ์บุญ. (2550). การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3

โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์. สารนิพนธ์ กศ.ม (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :

อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 420 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีลักษณะเป็นสถานการณ์ 3 ตัวเลือก จำนวน 75 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน 2 ทาง และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติทดสอบของ เซฟเฟ

ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูง โดยมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่มสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความตั้งใจอย่างมีสติ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามลำดับ
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF INQUIRY LEARNING OF JUNIOR HIGH SCHOOL
THIRD LEVEL STUDENTS OF JOSEPH UPATHAM SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
PILANYA WONGBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
May 2007

Pilanya Wongboon (2007). *A Study of Inquiry Learning of Junior High School third level of Joseph Upatham School*. Master Project. M.Ed. (Education Measurement).
Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Project Advisor :
Mr.Chawalit Ruayajin.

The main objective of the research was to compare the Inquiry Learning of junior high school male students and female students third level of Joseph Upatham School and to compare the Inquiry Learning of junior high school students in Mathayom 1 to Mathayom 3. A total of 420 students for junior high school student on the second semester, year 2006 from Nakornpathom Educational Service. The area office was selected as a sample group by Stratified random sampling technique. An Inquiry Learning test was comprised of 3 selective situations with reliability of 0.95. The data were analyzed by using two way Analysis of Variance with the test of the difference of each pair on Scheffe' method

The results of research

1. All third level of education in junior high school of Joseph Upatham School had the rank of high level of the Inquiry Learning qualities as follow : initiative, curiosness, reasoning,perseverance,consciousness and learning preference.
2. The male students and female students at Joseph Upatham School had the inquiry learning were statistically significantly different at .01 level. The male students had inquiry learning more than female students.
3. All third level of education in junior high school students had high level of Inquiry Learning was not statistically significantly different.
4. Genders of students and level of education had no interaction effects on the statistically significantly of the inquiry learning of student.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่องการศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟ
อุปถัมภ์ ของ ปิณัญญา วงศ์บุญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(อาจารย์ ขวาลิต รวยอาจิน)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(อาจารย์ ขวาลิต รวยอาจิน)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ส วาสนา ประवालพฤษ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งของอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮงและรองศาสตราจารย์ ดร. ส วาสนา ประवाल พฤษ์ กรรมการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ อาจารย์ทิพย์วรรณ วังเย็น อาจารย์ลำพูน ทองอินทร์ และอาจารย์ราตรี ทองสามสี ที่ได้กรุณาสละเวลาในการพิจารณาและตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการวัดผลการศึกษากุฑาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ และคุณครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบาทหลวงศักดิ์ชัย ทรัพย์อัประไมย รองผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนการเรียน จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบคุณ เพื่อนๆการวัดผลการศึกษา ภาคพิเศษรุ่นรหัส 45 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

และที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกพระคุณอันยิ่งใหญ่ของคุณพ่อพันเอกสมภาร วงศ์บุญ และคุณแม่พันตรีหญิงเรณู วงศ์บุญ ที่ให้การสนับสนุนการเรียน และให้ทุนทรัพย์ ตลอดจนให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจที่ดีเยี่ยม จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และปลูกฝังคุณธรรม ความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

ปีฉันทุ วังศ์บุญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	9
ความหมายของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	9
องค์ประกอบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	11
ประเภทของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	12
คุณลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	18
งานวิจัยต่างประเทศ.....	18
งานวิจัยในประเทศ.....	20
การสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	22
ธรรมชาติของการวัดผลด้านจิตพิสัย.....	22
การวัดด้านจิตพิสัยในปัจจุบัน.....	23
รูปแบบการวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	24
แบบวัดสถานการณ์.....	26

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การหาคุณภาพของแบบวัด.....	29
อำนาจจำแนก.....	29
ความเที่ยงตรง.....	31
ความเชื่อมั่น.....	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศและระดับชั้น.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรระดับชั้นปี.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	42
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	79
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	104

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	การเปรียบเทียบลักษณะของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้ง 7 แนวคิด.....	17
2	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	43
3	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ซึ่งมีเพศ	56
4	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ซึ่งมีระดับชั้นแตกต่างกัน	58
5	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ซึ่งมีเพศและระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน	61
6	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน และระดับชั้น.....	62
7	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความตั้งใจอย่าง มีสติของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันด้วยสถิติ ทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' S-Test).....	64
8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่ม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันด้วยสถิติ ทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe' S -Test).....	65

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	แสดงลำดับขั้นตอน ในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน.....	44
3	กราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง.....	58
4	กราฟแสดงระดับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนที่เรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	60
5	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรเพศกับระดับชั้นที่ส่งผลร่วมกันต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“...การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา ความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็น พลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมือง ประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว...” (พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหाराชา) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการ จัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกลไกและกระบวนการสำคัญในการอบรมหล่อหลอมเกล้าให้บุคลากร ของชาติมีความรู้ ความสามารถ ความฉลาด เป็นคนดี คนเก่ง มีร่างกายแข็งแรง พร้อมทั้งจะเป็น รากฐานของชีวิตให้ก้าวไปอยู่ในสังคมของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ 2543 : 3) จากความสำคัญของการศึกษาดังกล่าว แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดนโยบายเพื่อมุ่งพัฒนาคนและสังคม โดยรวม 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ รวมถึงสังคมसानันท์ และเอื้ออาทรกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542:2) โดยเฉพาะสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ หรือที่เรียกกันว่าสังคมแห่งการเรียนรู้ ต้องสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มุ่งมั่น ที่จะให้เยาวชนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักแสวงหาความรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์ ต่อตนเอง สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง อันนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. 2544 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประการหนึ่งที่ว่า มุ่งให้ ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการค้นคว้า ซึ่งถือได้ว่า เป็นลักษณะที่สำคัญ อย่างยิ่งในการเรียนรู้ของบุคคล (ประณม จันทิม. 2546 : 66)

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนที่ควรส่งเสริมให้รักการเรียนรู้ ชอบศึกษาหาความรู้ และตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว อยากรู้อยากเห็น แสวงหาความรู้ มีวิจรรณญาณ เลือกดัดสินใจ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดหาเหตุผล คิดจินตนาการ ประเมิน

สถานการณ์ต่าง ๆ เกาะติดสถานการณ์ รู้จักซักถาม ค้นหาคำตอบ กระตือรือร้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ด้วยการติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ชีวิตของผู้เรียนมีความหมาย มีชีวิตชีวา ตลอดจนสำเร็จการศึกษา รับผิดชอบภาระงาน รับผิดชอบชีวิตของตนเอง สามารถปรับตนเองให้ทันสมัยทันยุคทันเหตุการณ์ ทันโลกและทันต่อความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (อารี พันธมนี. 2545 : 15)

นอกจากนี้คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ยังเป็นลักษณะนิสัยอย่างหนึ่งที่สร้างศักยภาพ ในการนำชีวิตไปสู่ความสำเร็จเป็นคุณลักษณะที่พบเห็น โดยทั่วไปในแถบประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลกแต่แทบจะไม่มีในสังคมไทย ฐานฐานความรู้ของคนไทย จึงอ่อนแอไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่นิยมอ่านหนังสือติดตัวไปไหนๆ เหมือนคนต่างชาติที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้วยการนำหนังสือติดตัวไปด้วยทุกสถานที่ทุกเวลา (วิชาญ อัครวนสกุล. 2545 : 14) หากบุคคลใดไม่มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนก็จะกลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันคน ไม่ทันโลก ลำบากต่อการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับกระแสโลก ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และหลากหลาย ในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การรับรู้เพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ต้องรับรู้เรียนรู้ที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะ และประเมินค่าของข้อมูลข่าวสาร ให้ถูกต้องก่อนนำไป ใช้ประโยชน์ ความไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของคนในสังคม นอกจากจะนำความพ่ายแพ้มาสู่ชีวิตแต่ละคนแล้ว ยังส่งผลเสียต่อชาติบ้านเมืองอีกด้วย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2540 : 71)

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราต้องศึกษา เพื่อให้ทราบถึงระดับของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน โดยใช้กระบวนการหรือวิธีการตลอดจนเครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อที่จะได้ทราบถึงคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่มีอยู่ในตัวของผู้เรียนแต่ละคน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง ส่งเสริมหรือพัฒนาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในตัวผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เนื่องจากคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญที่ผู้เรียนพึงมีเพื่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
4. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นที่มีผลต่อคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนที่มีอยู่ในตัวนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) และยังใช้เป็นสารสนเทศในการที่จะนำไปสู่การปรับปรุงส่งเสริม และพัฒนาให้ผู้เรียนมีความไฝรู้ไฝเรียนมากขึ้น ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม มีจำนวน 37 ห้องเรียน เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 13 ห้องเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 ห้องเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 1,652 คน เป็นชาย 1,063 คน และหญิง 589 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จำนวน 420 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยมีระดับชั้นเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Unit of sampling) ได้นักเรียนในระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียน (นักเรียนชาย 95 คน นักเรียนหญิง 44 คน) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน (นักเรียนชาย 92 คน นักเรียนหญิง 43 คน) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน (นักเรียนชาย 98 คน นักเรียนหญิง 48 คน) รวมทั้งหมด 9 ห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่
  - 1.1 เพศ จำแนกเป็น
    - 1.1.1 เพศชาย
    - 1.1.2 เพศหญิง
  - 1.2 ระดับชั้น แบ่งออกเป็น
    - 1.2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1
    - 1.2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2
    - 1.2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน** หมายถึง ความรู้สึกหรือการแสดงออกทางจิตใจที่แสดงถึงความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ ความพอใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งความรู้ด้านการเรียน และสภาพแวดล้อมรอบตัว มีความรู้เท่าทันวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง และในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งแบ่งออกเป็นคุณลักษณะย่อย ๆ ได้ 6 ด้าน ดังนี้

1.1. ความอยากรู้อยากเห็น หมายถึง ความตื่นตัว ว่องไว กระฉับกระเฉง รวดเร็ว และริบเร่งในการค้นหาความรู้ตามที่ได้รับมอบหมาย ทำให้งานไม่คั่งค้าง โดยไม่ปล่อยเวลาให้เนิ่นนานออกไป

1.2. ความตั้งใจอย่างมีสติ หมายถึง ความเอาใจใส่ ไม่วอกแวกมีจิตใจจดจ่อต่อการเรียน งานที่ได้รับมอบหมาย งานในชีวิตประจำวัน รู้หน้าที่ของตน รับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของงาน รับผิดชอบบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งรู้จักควบคุมการแสดงอารมณ์ของตนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

1.3. กล้าคิดริเริ่ม หมายถึง การนำความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของตนเอง เปิดเผยให้ผู้อื่นได้รับรู้ ในสถานการณ์ที่มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น และไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น

รวมทั้งการนำแนวคิด วิธีการใหม่ๆ ที่ไม่ลอกเลียนแบบใครมาใช้ในการเรียนการตัดสินใจในการดำรงชีวิตได้

1.4. ความเพียรพยายาม หมายถึง ความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง ในการศึกษาหาความรู้ หรือทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย กิจกรรมในชีวิตประจำวัน โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากให้สำเร็จตามที่ตั้งจุดมุ่งหมาย ไว้อย่างเต็มความสามารถ

1.5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หมายถึง ความสนใจแสวงหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสือพิมพ์ การติดตามข่าวสาร ข้อมูลเทคโนโลยีที่ทันสมัย ชักชวนให้ผู้อื่นอ่านหนังสือ และมีส่วนร่วมในการอ่านเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง และผู้อื่นในชีวิตประจำวันสามารถหาแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่าสนใจ เพิ่มเติมด้วยตนเอง ทั้งจากเอกสารของจริงและจากผู้รู้

1.6. ความมีเหตุผล หมายถึง การแสดงถึงวิธีการใช้ข้อมูล หรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่สนับสนุนการกระทำและการตัดสินใจของตนเอง โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. **แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน** หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตามคุณลักษณะ 6 ด้าน ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจอย่างมีสติ กล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ความมีเหตุผล

3. **คุณภาพของแบบวัด** หมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแบบวัด ซึ่งได้แก่

3.1 ความเที่ยงตรงของแบบวัด (Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดในการวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องตรงตามจุดมุ่งหมาย หาได้โดยนำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาว่าตรงตามมาตรฐานที่กำหนดแล้วหาค่าดังต่อไปนี้

3.1.1 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดวัดได้ตรงตามนิยามของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งหาได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน

3.1.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึงคุณภาพของแบบวัดที่วัดโดยโครงสร้างหรือคุณลักษณะตามนิยามของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน หาโดยวิธีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบวัด

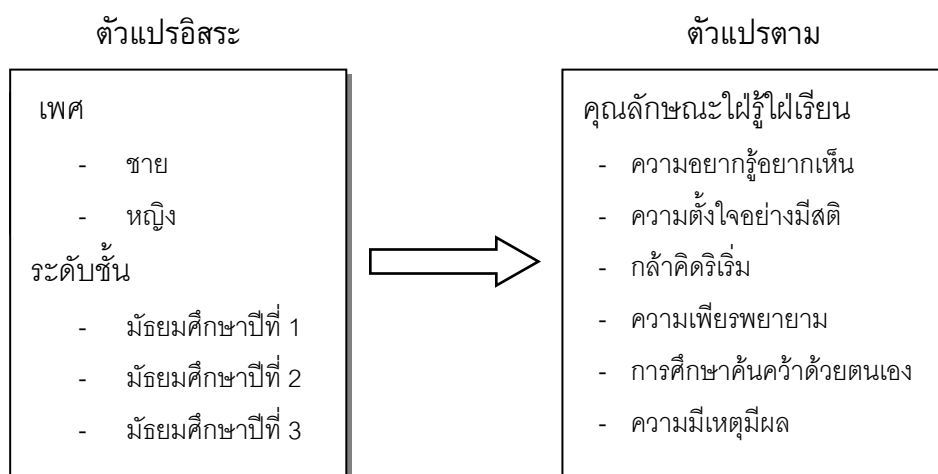
3.2 ความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) หมายถึงคุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ทิตแอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบัค (Cronbach)

4. **ผู้เชี่ยวชาญ** หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาการวัดผลการศึกษา หรือจิตวิทยาการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการศึกษา

หรือจิตวิทยาการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องของ
นิยามกับข้อคำถามในแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟ
อุปถัมภ์ มุ่งที่จะศึกษา คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน
ระหว่างเพศ และระหว่างชั้นเรียน โดยมีกรอบแนวคิด แสดงดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกัน
2. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกัน
3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

- 2.1 ความหมายของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 2.2 องค์ประกอบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 2.3 ประเภทของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 2.4 คุณลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

- 3.1 ธรรมชาติของการวัดผลด้านจิตพิสัย
- 3.2 การวัดด้านจิตพิสัยในปัจจุบัน
- 3.3 รูปแบบการวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 3.4 แบบวัดสถานการณ์

4. การหาคุณภาพของแบบวัด

- 4.1 อำนาจจำแนก
- 4.2 ความเที่ยงตรง
- 4.3 ความเชื่อมั่น

5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศและระดับชั้น

- 5.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ
- 5.2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นปี

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กองแผนงาน 2542; อ้างอิงจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542:3) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยไว้ใน หมวด 1 มาตรา 7 ดังนี้ ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544(กระทรวงศึกษาธิการ2545:4) เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่เป็นกรอบทิศทาง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ 4 ช่วงชั้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้เป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ
4. มีทักษะกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญาและทักษะในการดำรงชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน(2546:351) ได้กำหนด
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในกิจกรรมยุวกาชาด ลูกเสือ และเนตร
นารี ไว้ดังนี้

1. รักและเห็นคุณค่าในตนเอง
2. มีวินัย
3. ประหยัด
4. ซื่อสัตย์ สุจริต
5. พึ่งตนเอง อุตสาหะ รักการทำงาน
6. อดทน อดกลั้น
7. กตัญญู กตเวที
8. กระตือรือร้น ใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่ม
9. เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนร่วม
10. ความเป็นประชาธิปไตย
11. รักสามัคคี รักชาติ รักศาสนา รักกษัตริย์
12. รักษาและส่งเสริมอนามัยของตนเอง และผู้อื่น
13. เป็นมิตรกับคนทั่วไป

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การศึกษาได้ให้ความสำคัญ และได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา
วัยรุ่นไทยในวัยเรียนอย่างต่อเนื่อง

2. เอกสารที่เกี่ยวกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.1. ความหมายของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

พระราชวรมนี (ประยูรท์ ปยุตโต) (2530:42-43) ให้ความหมายว่า การใฝ่รู้ใฝ่เรียน
หมายถึง ใฝ่รู้ความจริง ต้องการเข้าถึงความจริง ความจริงแท้ เมื่อพิจารณาหรือประสบสถานการณ์ใด
ก็อยากรู้ซึ่งถึงสิ่งนั้นว่าเป็นอย่างไร คืออะไร มีเหตุปัจจัยเป็นอย่างไร มีคุณโทษอย่างไร วิเคราะห์ออกไป
อยากรู้ความจริงให้เข้าถึงความจริงแท้ อย่างนี้จึงเรียกว่า การใฝ่รู้ ซึ่งเป็นความหมายตามแนวพุทธ
สำหรับการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ซึ่งไอน์สไตน์ เรียกว่า loving interest in the object and a desire
for truth and understanding ก็คือ ความสนใจ ใฝ่รัก ในสิ่งนั้น ๆ และความปรารถนาต่อสัจธรรม
และปัญญา คือความใฝ่รู้อย่างแท้จริงที่จะเข้า ให้ถึงความจริง สรุปแล้วความหมายของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
ตามแนวพุทธตามแนววิทยาศาสตร์ มีความหมายเหมือนกัน คือเป็นความอยากรู้อยากทำ หรือใฝ่รู้และ
ใฝ่ดีเป็นแรงจูงใจอย่างเดียวกัน พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (2533:51) กล่าวว่า พหุสูตร หรือผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

หมายถึง ความเป็นผู้ฉลาดรู้ คือ เป็นผู้ที่รู้จักเลือกเรียนในสิ่งที่ควรรู้ เป็นผู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมามาก ได้ยินได้ฟังมามาก และเป็นคนช่างสังเกต ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นต้นทางแห่งปัญญา ทำให้เกิดความรู้สำหรับบริหารงานชีวิตและเป็นกุญแจไขไปสู่ความสุข ลาก ยศ สรรเสริญ เจริญ และทุกสิ่งที่เราปรารถนา

กรมวิชาการ (2539:9) การใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง การแสดงความกระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม การแสดงออกถึงการใฝ่รู้ใฝ่เรียนนั้น สังเกตได้จากพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียน เช่น การซักถาม การแสดงความคิดเห็น การขออ่านหนังสือ เป็นต้น ผู้เรียนสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ เช่น การแสวงหาความรู้จากการฟัง การถาม การอ่าน การคิด การเขียน การดู และการปฏิบัติ

บุญชิต มณีโชติ (2540:24) การใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง การที่บุคคลมีแรงจูงใจ ความปรารถนา ความอยากรู้ อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ และความพอใจที่จะแสวงหาข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือกระหายใคร่รู้ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงถึงการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เช่น การสนใจแสวงหาความรู้ การคิดสืบค้น การสอบถามผู้รู้ การสืบเสาะหาความรู้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540:13) ความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนและสร้างสรรค์ หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึง ความกระตือรือร้น สนใจใฝ่คิดค้น เสาะแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งยังเป็นสิ่งที่บุคคลควรแสวงหา เพื่ออำนวยให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่สะดวก ปลอดภัย และมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542:3)

จิตสุภาวงศ์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ (2541:13) การใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง การที่บุคคลมีแรงจูงใจมีความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งความรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือความอยากรู้ อยากเห็นที่เกิดขึ้น ความต้องการหรือความอยากรู้ที่เกิดขึ้นนี้เป็นแรงผลักดันหรือแรงจูงใจให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรม เช่น ความสนใจ ศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากตำรา สนทนากับผู้รู้

นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล และคณะ (2543:3) คุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ ค้นคว้ารู้เท่าทันวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ยุพิน โกณทา และคณะ (2544:11) คุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความกระตือรือร้นสนใจ เสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

สุภาพร มากแจ้ง (2544:9) พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกล่าวว่า ความฉลาดรู้หรือความใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง รู้แล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ การศึกษาเพื่อความฉลาดรู้ต้องยึดหลักอย่างน้อย 2 ประการ ประการแรก เมื่อจะศึกษาสิ่งใดเรื่องใดให้รู้จริงควรจะได้ศึกษาให้ตลอด ครบถ้วน ทุกแง่ทุกมุม ไม่ใช่เรียนรู้แต่เพียง บางส่วนบางตอนหรือฟังเลื่องเฉพาะแต่เพียงบางแง่บางมุม อีกประการหนึ่ง ซึ่งจะต้องปฏิบัติประกอบ กันไปเสมอ คือ ต้องพิจารณาศึกษาเรื่องนั้นๆ ด้วยความคิดจิตใจที่ตั้งมั่นเป็นปกติเที่ยงตรงและ เป็นกลาง

พิทักษ์ วงแหวน (2546:11) พฤติกรรมใฝ่เรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีการกระทำ หรืออาการแสดงออกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า โดยมีลักษณะเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีความกระตือรือร้น และสนใจเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองและ พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมายถึง คุณลักษณะทาง จิตใจ ที่แสดงถึงความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ ความพอใจที่จะ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งความรู้ด้านการเรียนและสภาพแวดล้อมรอบตัว มีความรู้เท่าทัน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและ ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้

2.2. องค์ประกอบของความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

บุญชิต มณีโชติ (2540:129) ได้สรุป การใฝ่รู้ใฝ่เรียน จะเกิดขึ้นได้จะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective) หมายถึง การที่รู้สึกว่าคุณค่า มีความรัก ความปรารถนา ความต้องการ ความสนใจ หรือความพึงพอใจ ต่อบางสิ่งบางอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิต มีความรู้สึกว่าคุณค่า มีความหมายสำหรับตนและอยากจะได้มาเป็นเจ้าของ

2. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) หมายถึง การที่บุคคลจะมีการ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างไรก็ตามจะต้องอาศัยความรู้ หรือประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน การมีความรู้เดิมจะเป็น พื้นฐานให้คิด แสวงหาแนวทาง มีความคิดไตร่ตรอง มีความรู้แก้ปัญหาเดิม และมีความสามารถที่จะ แก้ปัญหาใหม่

3. องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (Behavior Component) หมายถึง พฤติกรรม แสดงออกจากความรู้สึกและความคิดที่อยู่ภายในตนเอง สามารถแสดงให้เห็นได้จากการกระทำ

2.3. ประเภทของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

มณีวรรณ กมลพัฒนะ (2536:11-12) ได้กล่าวถึง ประเภทของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน มี 2 อย่าง คือ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนข้างนอกกับใฝ่รู้ใฝ่เรียนข้างใน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนข้างนอกหมายถึง การเสาะแสวงหาความรู้จากธรรมชาติ การเสาะแสวงหาความรู้จากมนุษย์อื่น

ใฝ่รู้ใฝ่เรียนข้างใน หมายถึง การเสาะแสวงหาความรู้จากตนเอง รู้จักตนเอง รู้กำลังสติปัญญาตนเอง รู้จักใช้ความรู้ของตนให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งที่จะผสมผสานและเชื่อมโยง ความรู้ของตนให้เข้ากับธรรมชาติ ให้เข้ากับความรู้ของผู้อื่นอย่างเป็นธรรมชาติบัญญัติ มณีโชติ (2540:116-119) แบ่งประเภทของความใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำแนกออกเป็นด้านดังต่อไปนี้

การใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำแนกตามเป้าหมายของการกระทำ ได้เป็น 4 ด้านคือ

1. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านครอบครัว หมายถึง การมุ่งแสดงหาหนทาง วิธีการที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขความเจริญ สมาชิกแต่ละคนอยู่ร่วมกันอย่างรักใคร่กลมเกลียว มุ่งพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวให้เจริญก้าวหน้า พฤติกรรมที่แสดงออก เช่น การสนใจศึกษาครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ การสนทนากับผู้มีประสบการณ์ การค้นคว้าจากตำรา สื่อต่าง ๆ

2. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านสังคม เป็นการมุ่งแสวงหา ไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ค้นหาวิธีการและกระทำตามแนวทางที่ตนคิดว่าจะสมหวัง ดังเป้าหมายได้ผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านสังคมจะต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ เคารพรัก นับถือ เห็นคุณค่าของตนเองพฤติกรรมที่แสดงออกมักเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การเข้าสังคม ค้นหาหาแนวทางที่จะทำให้บรรลุตามความปรารถนา

3. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านวิชาการ เป็นการใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่เกี่ยวกับความรู้ หรือศาสตร์ต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนและศาสตร์อื่น ๆ ไม่จำกัด ต้องการมีความรู้เพิ่มเติม รู้ให้ลึกและรู้ให้กว้าง นำความรู้ใหม่ที่ได้มาพัฒนาเชื่อมโยงกับความรู้เก่า เพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่พิเศษขึ้นกว่าเดิม แสดงออกโดยการค้นคว้าจากตำรา เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ศึกษาสอบถาม สนทนากับผู้รู้

4. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านอาชีพ เป็นความสนใจ ความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพของตน ให้ก้าวหน้า โดดเด่น มีความเพียรพยายาม โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความสุข มีความพอใจกับอาชีพที่ทำ พฤติกรรมที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านอาชีพ แสดงออกในลักษณะมีระดับความต้องการระดับสูง พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีเสมอ มีความหวังที่จะให้อาชีพที่ตนทำ หรือตำแหน่งหน้าที่การงานของตนมั่นคงก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับ มีความตั้งใจในการทำงาน และมุ่งศึกษาวิธีการและปฏิบัติตามแนวทางที่ค้นพบเพื่อไปสู่เป้าหมาย

การใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำแนกตามแรงจูงใจหรือความต้องการของบุคคล แบ่งได้เป็น

3 ด้านคือ

1. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านผลสัมฤทธิ์หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการประสบผลสัมฤทธิ์ มุ่งปรารถนาที่จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ด้วยฝีมือของตนเอง และแสวงหาแนวทางวิธีการที่จะพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น มีความต้องการที่จะควบคุมผลของพฤติกรรมกรใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่แสดงออก เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การตั้งใจเรียน สนใจอยากเรียนตลอดเวลา การนำผลของความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านอำนาจหมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น แสวงหาวิธีที่จะได้มาซึ่งอำนาจ และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ชอบแสดงออกถึงการมีอำนาจ ชอบเป็นผู้นำกลุ่ม ศึกษาหาความรู้โดยการสังเกตจากบุคคลที่เป็นแบบอย่างของผู้มีอำนาจในทางชอบธรรม เป็นต้น

3. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความสัมพันธ์เป็นการสนใจ และปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์ กับผู้อื่น พยายามหาแนวทาง วิธีการต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาปรับปรุงให้ตนเป็นที่ยอมรับของกลุ่มของสังคม เป็นที่ต้องการของสังคม เป็นที่รู้จักและต้องการรู้จักผู้อื่น ด้วยพฤติกรรมกรใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่แสดงออกได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ หรือการสร้างสัมพันธภาพ การสังเกตจากตัวแบบ การฝึกฝนพัฒนาตนเองตามแบบที่รับรู้ เป็นต้น

การใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำแนกตามลักษณะวิธีการค้นหาความรู้ มี 3 ประเภท ดังนี้

1. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยการเข้าชั้นเรียนตามหลักสูตรที่กำลังศึกษา มีการแสดงออกดังนี้

1.1 สนใจกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2 สนใจและต้องการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

1.3 เตรียมตัวค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน

1.4 ตั้งใจ สนใจและอยากที่จะเรียนตลอดเวลา

1.5 หากสงสัย ไม่แน่ใจ ชัดแจ้งจะแสวงหาแนวทางแก้ไข อาจทำโดยสนทนากับผู้รู้ สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถาม

1.6 พยายามนำความรู้ที่ได้จากการเรียน มาพัฒนาปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น

2. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยการศึกษาด้วยตนเองเนื่องจากบุคคลแต่ละคนมีโอกาสและความต้องการหรือความมุ่งหวังที่ต่างกัน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก็เป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะกระทำให้ได้มา ซึ่งความต้องการของตนเอง วิธีการค้นคว้าหาความรู้ มักทำโดยการสนทนากับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ การสังเกต การเลียนแบบจากสิ่งที่ได้พบเห็นตรงกับความมุ่งหวังของตน

นอกจากนี้อาจต้องศึกษาจากตำรา เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้าร่วมฟังการบรรยายตามโอกาสที่ตนเองสนใจ หรืออาจศึกษาทางไปรษณีย์

3. การใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยการเข้ารับการศึกษาต่อเนื่องการอบรม สัมมนา การประชุม รูปแบบต่างๆ การศึกษาดูงานบุคคลที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนประเภทนี้จะสนใจ และอยากศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงตน บุคคลเหล่านี้จึงมัก มีโอกาส และมีความกระตือรือร้นพัฒนาตนเอง ด้วยวิธีการค้นคว้าหาความรู้แบบนี้สูงกว่าวิธีอื่น

2.4. คุณลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีผู้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540:14) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสร้างสรรค์ต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีความชอบ ชื่นชมและการเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
2. มีความใฝ่ฝันและจินตนาการ
3. มีการแสวงหาแนวทางใหม่
4. มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น
5. มีความตั้งใจ การเอาใจใส่ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ
6. มีความกล้า การริเริ่มและการตัดสินใจ
7. มีความเพียรพยายาม มุ่งมั่น บากบั่น มีความสงบ มีสมาธิ ในการทำสิ่งต่าง ๆ

ไม่ย่อท้อ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542:37) กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ดังนี้

1. มีนิสัยรักการอ่าน
2. มีความกระตือรือร้น
3. กล้าแสดงความคิดเห็น
4. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542:3) กล่าวถึง ตัวบ่งชี้ ของผู้ที่มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสร้างสรรค์ ดังนี้

1. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ
2. กระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น
3. ตั้งใจ เอาใจใส่ ทำให้ดีอยู่เสมอ

4. วิริเม กล้าแสดงออกและตัดสินใจ

พระราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตโต)(2530:43-45) ได้กล่าวถึงความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนตามแนววิธิบาท 4 ดังนี้

1. สร้างความพึงพอใจ (ฉันทะ) หมายถึง เป็นผู้ที่มีความต้องการจะกระทำหรือใฝ่ใจรักที่จะกระทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
2. ใช้ความเพียรพยายาม (วิริยะ) หมายถึง เป็นผู้มีความขยัน ความพยายาม ความเข้มแข็ง ความอดทน การเอาธุระใส่ใจต่องานที่รับผิดชอบไม่เกียจคร้าน
3. ความมีสติตั้งมั่น (จิตตะ) หมายถึง เป็นผู้มีความคิด ความตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ตนทำ ทำสิ่งนั้นด้วยความคิด มีจิตใจจดจ่อ ไม่ฟุ้งซ่านล่องลอย ไม่ขาดสติปั้าเปื้อ
4. หมั่นไตร่ตรองด้วยเหตุผล (วิมังสา) หมายถึง เป็นผู้มีความปัญญาพิจารณาไตร่ตรองครุ่นคิด ใคร่ครวญ ตรวจสอบหาเหตุผล ตรวจสอบข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ รู้จักวางแผน คิดค้นทดลองจนหาวิธีปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง การรู้จักช่วยเหลือและรับผิดชอบต่อตนเอง และการรู้จักเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathy) อันจะนำมาซึ่งการรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อต่อผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน รู้จักให้ตลอดจนเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน

พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (2533:52-53) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนหรือพหุสูตร มีลักษณะดังนี้

1. ความตั้งใจ คือ มีนิสัยชอบฟัง ชอบอ่าน ชอบค้นคว้า
2. ความตั้งใจจำ คือ มีความจำดีรู้จักจับสาระสำคัญ จับหลักให้ได้แล้วจำให้แม่นยำ
3. ความตั้งใจท่อง คือ ต้องฝึกท่องให้คล่องปาก ท่องให้ขึ้นใจ จำได้คล่องแคล่วชัดเจน ไม่ต้องพลิกตำรา โดยเฉพะพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นความจริงแท้แน่นอนและไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนวิชาการทางโลกยังมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ เพราะยังไม่มีใครรู้จริงจึงควรท่องเฉพาะที่สำคัญและหมั่นคิดหาเหตุผลด้วย
4. ความตั้งใจขบคิด คือ ใส่ใจนึกคิด ตรึกตรองหาเหตุผลให้เข้าใจตลอดพิจารณาให้เจนจบ นึกถึงครั้งใดก็เข้าใจไปร่งหมด
5. ความแทงตลอดด้วยปัญญา คือ เข้าใจแจ่มแจ้งทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ความรู้กับใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

(สุภาพร มากแจ้ง.2544:13-14) จากกระแสพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานในโอกาสต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นแนวพระราชดำริอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต ให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ดังนี้

ลักษณะของการเรียนรู้และบทบาทของผู้เรียน

... การศึกษา ค้นคว้าที่สำคัญและจำเป็นอย่างแรก คือ การศึกษาในแนวลึก อันได้แก่ การฝึกฝนค้นคว้าวิชาเฉพาะให้แตกฉาน ...

... สมัยนี้ ทางการศึกษาพยายามที่จะสั่งสอน หรือสนับสนุนในทางที่จะให้เด็ก มีความคิดริเริ่มอย่างมาก จึงหาวิธีต่าง ๆ ที่จะมาทำให้เกิดความคิดริเริ่ม ความคิดริเริ่มนี้เป็นสิ่งที่ดี ในคำนี้แสดงให้เห็นอยู่ในตัวว่าแปลว่าอะไร แต่ว่าไม่ได้บอกไว้ว่าเริ่มทำอะไรนั้นเป็นสิ่งที่ใด หมายถึง ความคิดริเริ่มที่จะทำสิ่งที่เป็นสิ่งสร้างสรรค์สำหรับตนเองและสังคม ...

... การศึกษาเล่าเรียนหรือทำการใด ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยดีโดยตลอดนั้น ขึ้นอยู่กับ ความตั้งใจจริงเป็นส่วนใหญ่ เพราะความตั้งใจจริงนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยกำจัด ความเกียจคร้าน ความอ่อนแอ ความท้อถอย ได้อย่างดีเยี่ยม จะปลูกฝังความเอาใจใส่ ความขยันหมั่นเพียร และความเข้มแข็ง ให้เกิดเป็นนิสัยที่ดีไว้แต่ด้วยเยาว์จะเป็นคุณสมบัติติดตัวไป ในวันข้างหน้าจะช่วยพาตัวให้องอาจ สามารถเอาชนะอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ได้โดยตลอด และประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองต่อไปในชีวิต ...

สุภาพร มากแจ้ง (2544:7-14) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตามแนวพระราชจริยวัตร และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ดังนี้

1. มีความอยากรู้
2. มีความตั้งใจจริง มุ่งมั่นที่จะรู้
3. มีความรักเรียน
4. มีเหตุผล
5. ความคิดริเริ่ม
6. การฝึกฝนค้นคว้า
7. รักการอ่าน
8. ความขยันหมั่นเพียร

จอห์น บรูบลาคเซอร์ และคณะ (1994:39-42) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้ที่ความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนที่สำคัญ มีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องมีเหตุผล
2. มีความอยากรู้อยากเห็น
3. มีแรงจูงใจ
4. ชอบศึกษาหาความรู้
5. ชอบความท้าทาย

จากคุณลักษณะของผู้ที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถแสดง การเปรียบเทียบให้เห็นถึงคุณลักษณะที่ร่วมกัน และคุณลักษณะที่ต่างกัน ของแนวคิดทั้ง 7 แนวคิด ข้างต้น ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบลักษณะของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทั้ง 7 แนวคิด

แนวคิด คุณลักษณะ	สำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	พระราชบัญญัติ (ประถมศึกษา ๒๕๓๕)	พระราชบัญญัติ ฐานคุณธรรม	แนวพระบรมราโชวาท (สุภาพร มาแจ้ง)	จอห์น บูลลาเตอร์ และคณะ	รวม
1. เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ	✓	-	✓	-	-	-	-	2
2. มีความใฝ่ฝันและจินตนาการ	✓	-	-	-	-	-	-	1
3. แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ	✓	-	-	-	-	-	-	1
4. อยากรู้ อยากเห็น	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	5
5. ตั้งใจอย่างมีสติ	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	5
6. กล้าคิดริเริ่ม	✓	✓	✓	-	-	✓	-	4
7. เพียรพยายาม	✓	-	-	✓	-	✓	-	3
8. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	-	✓	-	-	✓	✓	✓	4
9. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	-	✓	-	-	-	-	-	1
10. สร้างความพึงพอใจ	-	-	-	✓	-	-	-	1
11. มีเหตุผล	-	-	-	✓	✓	✓	✓	4
12. รักการเรียนรู้	-	-	-	-	-	✓	-	1
13. เข้าใจแจ่มแจ้งทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ	-	-	-	-	✓	-	-	1
14. มีแรงจูงใจ	-	-	-	-	-	-	✓	1
15. ชอบความท้าทาย	-	-	-	-	-	-	✓	1

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือก โดยเลือกสังเคราะห์คุณลักษณะที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 แนวคิด ขึ้นไปจากแนวคิดทั้งหมด 6 แนวคิด ได้คุณลักษณะที่จะนำไปสร้างเครื่องมือวิจัย 6 ด้านดังนี้ ความอยากรู้ อยากเห็น ความตั้งใจอย่างมีสติ กล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และ ความมีเหตุผล

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

สแตนเลย์และเจน (Stanley-Muchow&Jan Lynette. Dissertation Abstracts International. 1986 : Online) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับชีวิตของนักวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ โดยใช้ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน สร้างสรรค์และการพัฒนามนุษย์ โดยมีนักวิทยาศาสตร์ 9 คน ที่มีส่วนร่วมในการวิจัย เป็นชาย 6 คน หญิง 3 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 42 – 73 ปี ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสังเกตโดยตรงและกิจกรรมโดยใช้ Kilpatrick Cantrill Self Anchor Scale และ Life Metaphor Activities ในการรวบรวมเรื่องราวชีวิตของแต่ละคน การศึกษานี้ต้องการศึกษา คุณลักษณะเฉพาะของนักวิทยาศาสตร์แต่ละคน การสัมภาษณ์และการสังเกตเกี่ยวกับการพัฒนา และกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ คือ ความอยากรู้ อยากเห็น ความเชื่อ ความหวัง ความดูแลเอาใจใส่ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสร้างสรรค์ จุดมุ่งหมายและข้อจำกัด

พามেলা เจน ริกส์ (Pamela Jane Riggs.Dissertation Abstracts International. 1995 : Online) ได้ทำการศึกษาเพื่อทดสอบการเพิ่มคุณค่าของการพัฒนาการรู้หนังสือของนักเรียนเกรด 4 โดยใช้ข้อมูลจากหลากหลายแหล่งในการทดสอบนักเรียน เช่น แถบบันทึกเสียง วีดีโอ สมุดโน้ต นักเรียนได้มีโอกาสเลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจ แล้วศึกษาแหล่งข้อมูลของเรื่องที่สนใจ โดยใช้สมุดโน้ต การถ่ายเอกสาร แล้วนำเสนอผลงานในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาการใช้คำถาม มีความรับผิดชอบในการรู้หนังสือในเรื่องที่เลือก มีทัศนคติที่ดีต่อการรู้หนังสือตลอดการสำรวจ การได้ทำงานอิสระก่อให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจ สะท้อนให้เกิดความสนใจ รวมทั้งเอาใจใส่ประเด็นสำคัญ นอกจากนี้ อิทธิพลของกลุ่ม การสนับสนุนและชมเชยก็มีผลต่อการรู้หนังสือ นักเรียนสามารถที่จะเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจแตกต่างจากการสอนแบบเดิม เป็นเหตุให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น มีการควบคุมและประเมินตนเอง และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะทำให้นักเรียนรู้สึกตื่นเต้นที่จะได้อ่านหรือจะเขียน

แอนเดอร์สัน โอ โรเจอร์ (Anderson O. Roger. Dissertation Abstracts International. 2001:Online) ได้ทำการศึกษาเพื่อตรวจสอบระบบการสร้างความคิดของการใฝ่รู้ใฝ่เรียนในห้องทดลอง และการพัฒนาความรู้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 จำนวน 72 คน และเรียนหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับชีววิทยาผลของการศึกษา แสดงให้เห็นถึงระบบความคิดที่ต่อเนื่องในการเล่าเรื่องของนักเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าเฉลี่ย ที่มีการพัฒนาเกิดขึ้นภายหลังจากการทดลองในห้องทดลองกับคะแนนหน่วยสุดท้าย เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ทางชีววิทยาและขอบเขตความถูกต้องของแนวคิด ผลจากการสาธิตจะทำให้นักเรียนที่ทำคะแนนได้สูงจากการเขียนเล่าเรื่องไว้มากมายเกี่ยวกับความคิดต่อเนื่องที่สัมพันธ์กัน โดยใช้เหตุผลสืบเนื่องมาจากความคิดพื้นฐานของการ

พัฒนาที่เปลี่ยนแปลง และซับซ้อนเพิ่มพูนไปตามชีวิตและความถี่ของค่าเฉลี่ยเหตุการณ์ ของการจัดหมวดหมู่ความคิดระดับสูงในการบอกเล่าที่ออกมาและเพิ่มพูนขึ้นตามจำนวนของระบบความสัมพันธ์ในการคิด

แคทเธอริน เอ แฟรงคลิน (Catherine A. Franklin. Dissertation Abstracts International.1986 : Online) ได้ทำการศึกษาในชั้นเรียนเชิงคุณภาพ เพื่อสำรวจจินตนาการและความใฝ่รู้ใฝ่เรียนในการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนของนักเรียนเกรด 8 โดยใช้กรอบแนวคิดของทฤษฎีการศึกษา และจิตวิทยาในการสร้างจินตนาการ โดยการจัดสภาพห้องเรียนคล้ายกับสถานการณ์ปฏิบัติครูจะทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้กล้องวิดีโอ สมุดโน้ต การบันทึก และสิ่งประดิษฐ์โดยสิ่งที่นักเรียนสร้างขึ้นจะมีกรอบการอ้างอิงเหมือนภูมิสถา ห้องเรียน จะเปลี่ยนแปลงไปสภาพจำลองโดยใช้ภาษาของภูมิสถา มีการทดสอบโดยวิเคราะห์เรื่องราวปฏิสัมพันธ์ของจินตนาการ และความใฝ่รู้ใฝ่เรียนซึ่งทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะเหมือนสมาชิกภูมิสถา มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่เกี่ยวกับความคิด และการแสดงเหมือนสมาชิกภูมิสถา การศึกษานี้มีข้อค้นพบดังนี้ มีการพัฒนาความเข้าใจที่ซับซ้อนขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์เหมือนสมาชิกภูมิสถา ที่สะท้อนให้เห็นกระบวนการของสถานการณ์ปฏิบัติ

แอนดริว เจ มิลสัน (Andrew J Milson. Dissertation Abstracts International. 2002 : Online) ได้ทำการศึกษาโดยนำอินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งก่อนหน้านี้มีการสอนแบบสาธิต โดยได้ทำการทดลองกับนักเรียนเกรด 6 เพื่อค้นหาลักษณะของความใฝ่รู้ใฝ่เรียนในการใช้อินเทอร์เน็ต ผลสรุปได้ดังนี้ นักเรียนมีการรับรู้คุณค่าและแหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น นักเรียนสามารถวางแผนเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นนิสัยในการแสวงหาความรู้ของนักเรียน โดยเลือกทางที่มีอุปสรรคน้อยที่สุด ครูสามารถชี้แนะให้นักเรียนไปสู่การสร้างความรู้ ใฝ่เรียนในการใช้อินเทอร์เน็ตได้ ระดับความสามารถ ของนักเรียนในการดำเนินการค้นหาความรู้ การเข้าถึงและรับรู้คุณค่าของการแสวงหาความรู้ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนจะเห็นว่า คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการเรียนรู้ ของเด็กและเยาวชนในสังคมแห่งการเรียนรู้คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเกิดขึ้นได้จากสภาพแวดล้อมหลาย ๆ อย่าง ทั้งด้านครอบครัว ชุมชนและสภาพจิตใจของผู้เรียนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ เนื่องจากนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 เป็นระดับชั้นที่มีความสำคัญที่จำเป็นต้องปลูกฝังคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อีกทั้งยังทำให้ทราบถึงระดับความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะทำให้สามารถส่งเสริมและพัฒนา คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อให้ปรับตัวอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

บุญชิต มณีโชติ (2540:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการเรียน การสอนแบบมีส่วนร่วมกับพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษาพยาบาล โดยการให้ กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม และ แบบสอบถามพฤติกรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งแบบสอบถามนี้สร้างโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) พบว่านักศึกษา พยาบาลศึกษา ชั้นปี 4 ได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ระดับปานกลาง และมีพฤติกรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียนค่อนข้างมาก การจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม การใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2540:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาพร้อมทั้งประเมิน รูปแบบการสอน โดยใช้สาระอิงบริบทเพื่อส่งเสริมความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้กลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ผลวิจัยปรากฏว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ส่งเสริมความ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการแสวงหาความรู้มากกว่ากลุ่มควบคุม นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อ การแสวงหาความรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม และนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ชิตสุภาวงศ์ ทิพย์เที่ยงแท้ (2542:บทคัดย่อ) ได้ทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการเรียน โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก ผลการวิจัยปรากฏว่า ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก นักศึกษาพยาบาลรับรู้ว่าตนเอง มีพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในระดับค่อนข้างมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความคิดเห็นต่อการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักพบว่า หลังเรียนนักศึกษาชอบการเรียนโดยใช้ปัญหา เป็นหลักมากขึ้นกว่าก่อนเรียน

มาสนิน จันทรงาม (2543:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังจากการจัดการเรียน การสอนแบบเน้นวิจัย และเปรียบเทียบการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัย และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือ ที่ใช้ประกอบการวิจัย คือ แผนการสอนเน้นวิจัย คู่มืออาจารย์ คู่มือนักศึกษา และแบบสอบถาม ความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษา พยาบาล กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเน้นวิจัยหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณของกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบเน้นวิจัยก่อนและหลังการสอน ไม่แตกต่างกัน การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณของศึกษาพยาบาลก่อนและ

หลังการสอนในกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบวิจัยและกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ ไม่แตกต่างกัน

นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุลและคณะ (2543:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านและด้านโรงเรียน กับคุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานจากปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียน คือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเปิดรับสื่อมวลชน นิสัยรักการอ่าน การเสริมแรงของผู้ปกครอง การเสริมแรงของครู ตัวแปรทั้ง 6 ยังมีอำนาจการพยากรณ์ที่มีต่อคุณลักษณะการใฝ่รู้ใฝ่เรียนในระดับมาก โดยได้สร้างสมการพยากรณ์ทั้งคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานไว้ด้วย

ยุพิน โกณฑาทและคณะ (2544:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเจตคติต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาประเมินคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน นักเรียนประเมินตนเองในด้านคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเจตคติต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกันก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรม ผลปรากฏว่า คะแนนคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเจตคติต่อคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน อยู่ในระดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรม

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2545:บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านเว็บโดยใช้วิธีวิจัยและศึกษาผลการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัย ผ่านเว็บที่มีต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนิสิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัย และแบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผลการวิจัยพบว่า ความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังจากเรียนแบบเน้นวิจัยผ่านเว็บไม่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิทักษ์ วงแหวน (2546:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยประชากร ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง การจัดการเรียนของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรยากาศในชั้นเรียน และพฤติกรรมใฝ่เรียนของนักเรียน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระดับนักเรียน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบรรยากาศ ในชั้นเรียนกับพฤติกรรมใฝ่เรียน ค้นหาตัวแปรอิสระระดับนักเรียน ตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใฝ่เรียน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็น

แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบรรยากาศในชั้นเรียนกับพฤติกรรมใฝ่เรียน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัด ศรีสะเกษ มีคะแนนเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบรรยากาศในชั้นเรียนกับพฤติกรรมใฝ่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรอิสระระดับนักเรียน ที่ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 2 ตัวแปร คือ เจตคติต่อการเรียน และการส่งเสริมการเรียนรู้จากผู้ปกครองตัวแปรระดับห้องเรียน 2 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และบรรยากาศในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสองค่า

3. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3.1. ธรรมชาติของการวัดผลด้านจิตพิสัย

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นคุณลักษณะทางจิตพิสัยอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นคุณลักษณะทางด้านจิตใจของบุคคลที่บ่งชี้รูปแบบของอารมณ์หรือความรู้สึก การวัดผลด้านจิตพิสัยผู้วัดควรเข้าใจธรรมชาติของการวัดผลก่อน ดังนี้

- 1) การวัดทางจิตพิสัยเป็นการวัดทางอ้อม โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมทางกาย และวาทะที่เราคาดว่าเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึก การวัดทางจิตใจ ผู้วัดจะใช้วิธีการกระตุ้นหรือเร้าให้บุคคลเกิดความคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่นำไปกระตุ้นแล้วจะสนใจลักษณะพฤติกรรมที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก
- 2) คุณลักษณะด้านจิตพิสัยมีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ทำให้เกิดความลำบากในการอธิบายทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพ จึงต้องมีการพัฒนาเทคนิคและวิธีการประเมินผล
- 3) การวัดด้านจิตพิสัยมีความคลาดเคลื่อนได้ง่าย เนื่องจากอารมณ์หรือความรู้สึกอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และเงื่อนไข วุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้ถูกวัด การวัดด้านจิตพิสัยจึงต้องใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อมั่นสูง
- 4) การวัดด้านจิตพิสัยไม่มีถูก – ผิด เหมือนแบบวัดด้านพุทธิพิสัย คำตอบของผู้ถูกวัดเพียงแต่บอกให้ทราบว่า ผู้ถูกวัดได้ประสบการณ์กับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์อย่างหนึ่งอย่างไรตามที่กำหนดให้ เขาจะตัดสินใจเลือกกระทำอย่างไร สิ่งที่เขาเลือกกระทำ จะเป็นเพียงตัวแทนของความคิดความเชื่อในสิ่งที่คิดว่าเขาพร้อมที่จะประพฤติหรือปฏิบัติเท่านั้น

5) แหล่งข้อมูลในการวัดด้านจิตพิสัย สามารถวัดได้จากหลายฝ่าย ได้แก่ จากบุคคลที่เราต้องการวัด จากบุคคลผู้ใกล้ชิด และจากการสังเกตของผู้วัดเอง ซึ่งพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลอาจไม่ใช่คุณลักษณะที่แท้จริงของเขาก็ได้

6) การวัดด้านจิตพิสัยต้องใช้สถานการณ์จำลองเป็นเงื่อนไขให้ผู้ถูกวัดตอบ ปัญหา จึงอยู่ที่ว่าทำอย่างไรจึงจะให้แบบวัดหรือแบบวัดด้านจิตพิสัยมีผลการวัดตรงกับพฤติกรรมที่แสดงออก ให้สถานการณ์ที่เป็นจริง ในสภาพที่เป็นปกติของบุคคลนั้น แบบวัดหรือแบบวัดทาง จิตพิสัย ต้องการ คุณลักษณะด้านความเที่ยงตรงตามสภาพ

7) แบบทดสอบหรือแบบวัดด้านจิตพิสัย มีจุดอ่อนที่ผู้ตอบสามารถบิดเบือนหรือ หลอกผู้ถามได้ โดยผู้ตอบมักตอบในลักษณะให้ดูเหมือนตนเองมีคุณลักษณะที่ดีในสายตาของ ผู้วัด ทำให้ได้ผลการวัดที่ไม่เที่ยงตรง

8) การวัดด้านจิตพิสัย มีวิธีการวัดได้ 2 แบบ ได้แก่ ประเมินตนเอง โดยให้ผู้ถูกวัด ตอบแบบวัดประเภทต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดด้วยตนเอง โดยการสำรวจตนเองว่ามีความรู้สึก อย่างไรตามหัวข้อของคำถามนั้นๆ แบบที่สอง เป็นการประเมินโดยผู้อื่น ซึ่งเป็นการวัด โดยผู้ประเมิน เป็นผู้วัดเองหรืออาจมอบหมายหรือกำหนดให้ เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง หรือเพื่อนครู ฯลฯ เป็นผู้ใช้เครื่องมือวัด

9) พฤติกรรมการแสดงออกของคุณลักษณะด้านจิตพิสัย มีทิศทางการแสดงออกได้ สองทาง ในทางตรงกันข้าม เช่น รัก –เกลียด ชอบ – ไม่ชอบ ฯลฯ และมีความเข้มของระดับความรู้สึก เช่น สนใจมากที่สุด ค่อนข้างสนใจ เฉย ๆ ไม่ใคร่สนใจ ไม่สนใจเลย ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมา เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้นั้น เป็นการแสดงความรู้สึกต่อเป้าหมาย เช่น ไม่ชอบวิชาคำนวณ รักคุณครู ขยันอ่านหนังสือ ฯลฯ (ภักทรา นิคมานนท์.2538:151-152)

3.2. การวัดด้านจิตพิสัยในปัจจุบัน

การวัดด้านจิตพิสัยในปัจจุบัน มีลักษณะดังนี้

1. ยากต่อการนิยามที่ชัดเจน เพราะผู้รู้จะให้นิยามไม่ใคร่ตรงกัน
2. ขาดทฤษฎีที่เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือวัดผล การวัดผลจึงขาดความ เชื่อถือ
3. คุณลักษณะทางจิตพิสัยของบุคคล บางคุณลักษณะมีความเปลี่ยนแปลงไป ตามสภาพของจิตใจขณะนั้น
4. พฤติกรรมอย่างเดียวกันหลาย ๆ คนแต่การแสดงออกแตกต่างกันหรือพฤติกรรม ที่แตกต่างกัน อาจมาจากคุณลักษณะเดียวกัน
5. การให้ข้อเท็จจริงทางจิตพิสัย อาจจะได้รับความร่วมมือไม่ตรงกับความจริง เพราะผู้ตอบรู้ผลได้เสียจากการตอบนั้น (พิตร ทองชั้น.2547:38)

3.3. รูปแบบการวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

การวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นการวัดทางด้านจิตพิสัยรูปแบบที่นิยมใช้ มีหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. การสังเกต คือ การเฝ้ามองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นสิ่งที่ยากลำบากที่จะสังเกตได้ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องวางแผนสังเกตเป็นบางเวลา ผู้สังเกตควรมีการรับรู้ที่ดี มีความแม่นยำ จดจำสิ่งที่สังเกตได้อย่างดี เพื่อความแน่ใจในการวิจัยจึงควรใช้ ผู้สังเกตอย่างน้อย 2 คนเพื่อนำผลการสังเกตมาทดสอบความสอดคล้องกันการวัดโดยวิธีนี้จะสามารถทำได้ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นจริงถ้าเสแสร้งย่อมเชื่อถือไม่ได้หรือถ้าไม่แสดงพฤติกรรมก็ไม่สามารถวัดได้บางกรณีการสังเกตพฤติกรรมท่าทาง ก็เป็นสิ่งจำเป็น ถ้าสามารถนิยามพฤติกรรมท่าทางได้อย่างชัดเจนเพียงพอที่จะสังเกต จะเป็นประโยชน์จากผู้สังเกตอย่างมาก และสามารถจะวัดพฤติกรรมได้ตรงตามความเป็นจริงมากกว่าเครื่องมืออื่นๆ

2. การสัมภาษณ์เป็นการพูดจากับคนใดคนหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้ที่สัมภาษณ์ต้องมีหลักจิตวิทยาใน การพูด การถาม เพื่อให้ได้พฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยที่ต้องการทราบ การสัมภาษณ์ ต้องสร้างความไว้วางใจกันเองจึงจะได้ข้อมูลที่แท้จริง ควรสร้างคำถามที่สามารถกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงการตอบพฤติกรรมที่ต้องการนั้นได้ การสัมภาษณ์ควรเป็นการสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน มีการวางแผนที่ดี มีจุดมุ่งหมาย คำถามมีคุณภาพ ความเชื่อมั่นสูง ความเที่ยงตรงสูง

3. การเขียนตอบ จะต้องมีความรู้เป็นข้อความ ข้อคำถาม สถานการณ์ภาพ สถานการณ์ภาษาแล้วแต่ความเหมาะสมในการนำเสนอ ตัวเร้าหรือตัวกระตุ้นนี้เป็นสิ่งสำคัญมากเมื่อบุคคลได้รับตัวเร้านี้ เขามีความรู้สึกรู้สึกคิดอย่างไรก็จะตอบออกมาด้วยตัวเขาเอง บางทีเรียกว่าเป็นการรายงานตนเอง (Self – report) ออกมา เครื่องมือวัดนี้มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง เช่น แบบวัดแบบสำรวจ แบบสอบถาม หรือมาตรวัด ฯลฯ (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ2543ข:258-264)

3.1) รูปแบบของการเขียนแบบวัด มี 6 รูปแบบ ดังนี้

(1) ประเภทข้อความเดียว เป็นการถามเพื่อจะดูว่า ผู้ตอบมีสิ่งนั้นอยู่ในตัวหรือไม่ โดยมีข้อตกลงว่าผู้ตอบจะต้องตอบความเป็นจริง การเขียนข้อความจึงต้องให้เป็นตัวเร้าที่ดีโดยมากจะเป็นประโยคง่าย ๆ สั้น มีใจความกะทัดรัด อาจเป็นข้อความที่เป็นคำถามก็ได้

(2) ประเภทข้อความคู่ เป็นการกำหนด คุณลักษณะ อย่างน้อย 2 คุณลักษณะขึ้นไป แล้วนำข้อความที่เขียนอธิบายคุณลักษณะแต่ละอย่างมาเขียนเป็นคู่ ๆ ให้ผู้ตอบเลือกตอบที่มีลักษณะที่ตรงกับตนเองเพียงข้อความเดียว

(3) ประเภทกำหนดตัวเลือกหลายตัว การเขียนแบบวัดแบบนี้มักเลือกคุณลักษณะที่ประกอบเป็นคุณลักษณะนั้นๆ จากนั้นนำมาจัดเป็นชุดละข้อ แล้วให้เลือกเอา

คุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งหรืออาจกำหนดให้เลือกชอบมากที่สุดคุณลักษณะหนึ่ง เลือกชอบน้อยที่สุดคุณลักษณะหนึ่ง

(4) ประเภทสถานการณ์ สถานการณ์ หมายถึงการสร้างเหตุการณ์จำลองอาจเป็นด้านภาษาหรือรูปภาพก็ได้ แล้วให้ผู้ตอบสมมติตัวเองเป็นละครในสถานการณ์นั้นๆ ถ้าพบเหตุการณ์ที่กำหนดให้จะทำอย่างไร แบบวัดแบบนี้จะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อคำถามและส่วนที่เป็นคำตอบ การให้คะแนน กำหนดให้ตัวเลือกที่แสดงถึงคุณลักษณะนั้นมากที่สุด เป็น 2 คะแนน คุณลักษณะนั้นน้อยลงมาเป็น 1 คะแนน และไม่มีคุณลักษณะนั้นเลยให้ 0 คะแนน บางกรณีอาจให้คะแนนเฉพาะตัวเลือกที่แสดงคุณลักษณะนั้นอย่างเดียวนับเป็น 1 คะแนน นอกนั้นไม่ให้คะแนน

(5) ประเภทสถานการณ์ตอบใช่ - ไม่ใช่ เป็นการเขียนสถานการณ์แล้วเลือกพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดขึ้นจากสถานการณ์นั้น แล้วให้ผู้ตอบ ตอบเพียงใช่ หรือไม่ใช่เท่านั้น จึงต้องพิจารณาการให้คะแนนให้ดี และสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

(6) ประเภทสถานการณ์หรือข้อคำถามเป็นภาพการสร้างแบบวัดประเภทนี้ต้องอาศัยคนมีฝีมือในการวาดภาพมีการกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัดแยกเป็นพฤติกรรมให้ชัดเจนแล้วเขียนรูปตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้

3.2) แบบการเขียนตัวเลือกในแต่ละข้อ มี 8 แบบ ดังนี้

(1) ใช้คำว่า ใช่ ไม่ใช่ (The Yes No item)
 (2) ใช้คำว่า ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ (The Yes ? No item)
 (3) ใช้คำว่า ถูก ผิด (The True – False item)
 (4) ใช้คำว่า ชอบ ไม่ชอบ (The Like-Dislike item)
 (5) ใช้แบบการจัดลำดับความสำคัญ (item with rating scales) จะใช้ตอบแบบไหนก็ได้ เพียงแต่จัดให้มีความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับผู้ตอบจากน้อยที่สุด ไปหามากที่สุด อาจเป็นประเภทเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยมากที่สุด

(6) แบบเจาะจง 3 ตัวเลือก เรียงอันดับ (Various trichotomous) โดยทั่วไปมักใช้คำเหล่านี้ เคย บางครั้ง ไม่เคย จริง ไม่แน่ใจ เท็จ และ เห็นพ้อง ไม่แน่ใจ ไม่เห็นพ้อง

(7) แบบใช้ตัวเลือก 3 ตัว (Trichotomous item with choice) แบบนี้มีสถานการณ์หรือคำถามแล้วตามด้วยตัวเลือก 3 ตัวเสมอ สิ่งที่เขียนเป็นตัวเลือกจะต้องสามารถแปลได้ว่าตัวเลือกใดถ้ามีผู้เลือกจะมีคุณลักษณะใดหรือผู้เลือกอาจมีคุณลักษณะนั้นมากน้อยแตกต่างกัน

(8) แบบตัวเลือกคู่ (Forced-Choice item) แบบนี้แต่ละข้อจะมีตัวเลือก 2 ตัว แทนพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัย แตกต่างกันมาจับคู่กันเพื่อผู้ตอบเห็นพฤติกรรมใดตรงกับตนเองมากที่สุดก็เลือกข้อนั้น หรืออาจมีคำถามหรือข้อความก่อน แล้วมีตัวเลือก 2 ตัว บังคับให้ผู้ตอบเลือกเพียงตัวใดตัวหนึ่ง ตามความรู้สึกของตนเอง

4. การใช้จินตนาการ (Projective technique) เป็นการเสนอสิ่งเร้าที่คลุมเครือ เพื่อให้ผู้ตอบใช้จินตนาการอันเกิดจากสำนึกที่ซึมซับอยู่ในส่วนลึกของความรู้สึกในตัวตนแต่ละคน ว่าสิ่งเร้านั้นมีความหมายอย่างไรต่อเขา แต่ละคนจะมีความรู้สึกต่อสิ่งเร้าที่คลุมเครือที่แตกต่างกัน เทคนิคนี้สิ่งเร้าเป็นแบบไม่มีโครงสร้างตรง การตอบจึงตอบได้แบบเสรีตามความรู้สึกส่วนลึกของบุคคล การแปลผลจึงยุ่งยากและซับซ้อน แบบวัดจินตนาการ ที่นิยมสร้าง มีดังนี้

4.1) คำสัมพันธ์ (Word association) แบบวัดนี้จะกำหนดคำที่แสดงอารมณ์มาให้ข้อละคำถาม ผู้สอบหาคำที่สัมพันธ์กับคำนั้นมากที่สุด การอธิบายก่อนสอบเป็นสิ่งสำคัญมาก ผู้ดำเนินการสอบจะต้องชี้แจงผู้สอบได้ดี ส่วนการแปลผลต้องศึกษาวิเคราะห์ให้ดี

4.2) การเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion) แบบวัดนี้จะมีการเว้นช่องว่างไว้ให้เติม ในการแปลความหมาย จึงค่อนข้างเป็นอัตนัย จึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญศึกษาจากสิ่งประทับใจที่ผู้ตอบแสดงออกมา ซึ่งเกี่ยวกับเจตคติ อารมณ์ และความขัดแย้ง การแปลผลจึงเน้นความรู้สึกทั้งบวก หรือลบ ผู้ที่เขียนหนังสือไม่ได้ หรือ เด็กจะไม่สามารถวัดคุณลักษณะจากการเขียนเติมข้อความได้

4.3) การเติมเต็มเรื่องราว (Story completion) แบบวัดประเภทนี้ เป็นการเติมเรื่องราวให้สมบูรณ์ มีการกำหนดเรื่องราวที่มีปัญหา ยังไม่มีคำตอบ หรือยังไม่จบ เรื่องราวส่วนใหญ่จะทำให้เด็กจินตนาการต่อไป (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ.2543ก:265-278)

พิตร ทองชั้น (2547:38) กล่าวว่าวิธีการวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ได้แก่ การพูดคุยสนทนาให้ผู้ถูกวัดได้ตอบคำถาม
2. การใช้การสังเกต ควบคู่ไปกับการบันทึกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น Checklist, Rating Scale
3. แบบสอบถาม มีรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบลิเคิร์ท แบบเทอร์สโตน
4. Projective Technique โดยการสร้างจินตนาการให้ระบายความรู้สึก ให้เหตุผลทางจริยธรรม ต่อการกระทำหรือเหตุการณ์ที่กำหนดให้
5. การทดสอบ ในรูปแบบของสถานการณ์ แล้วให้เลือกคำตอบที่เป็นการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจ ที่ดีที่สุด มี 2 แบบ ดังนี้

5.1. ถามให้ตอบด้วยตนเองว่าเคยปฏิบัติ หรือกระทำอย่างไร

5.2. ให้เลือกคำตอบโดยสมมติว่าถ้าตนเองพบเห็น กระทำ หรือถูกกระทำ

3.4 แบบวัดสถานการณ์ (Situation Test)

แบบวัดสถานการณ์ หรือ แบบวัดเชิงสถานการณ์เป็นการจำลอง สร้างเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น แล้วให้บุคคลแสดงความรู้สึกว่าตนเองจะกระทำ หรือมีความเห็นอย่างไร ต่อเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยปกติแล้ว การตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น อาจให้ตอบสนองว่าตัวเขา

เองจะอย่างไร หรือการให้เขาแสดงความคิดเห็นว่าตัวบุคคลในสถานการณ์นั้น ๆ จะอย่างไร (สมบุญ ชิตพงศ์.2535:38)

อีเบล แอล โรเบิร์ต ได้เสนอแนะนักสร้างแบบวัดว่า จำเป็นต้องใช้สถานการณ์เฉพาะเรื่อง เป็นตัวนำในการสร้างข้อคำถามแล้วให้ผู้ตอบเลือกข้อที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่กำหนดให้ นั่นแต่ข้อเสียของแบบวัดแบบนี้ ก็คือ การอธิบายปัญหายืดเยื้อ ทำให้เสียเวลาในการอ่าน และบางสถานการณ์ให้ข้อมูลไม่เพียงพอที่จะตอบคำถามได้ ดังนั้นความเชื่อมั่นของแบบวัด จะต่ำกว่าการวัดความรู้โดยตรง จากการศึกษาเอกสารแบบวัดสถานการณ์มีความเที่ยงตรงในการวัดกว่า การวัดโดยแบบวัดที่ถามโดยตรงตามเนื้อหา อีเบล ได้เสนอข้อคิด ดังนี้

1. แบบวัดสถานการณ์อาจใช้วัดความรู้ก็ได้
2. การเขียนสถานการณ์ควรระมัดระวังให้สถานการณ์ชัดเจน รัดกุม ให้ข้อมูลเพียงพอที่จะตอบคำถาม จะเป็นการลดปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้เข้าสอบและประหยัดเวลา (โชติ เพชรชื่น.2526:10 -11)

หลักการสร้างแบบวัดสถานการณ์ มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรม คุณลักษณะที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน
2. เลือกข้อความหรือสถานการณ์ที่มีความยากพอเหมาะกับระดับชั้นของผู้เรียน และเนื้อเรื่องหรือสถานการณ์ที่ใช้ถามจะต้องไม่ลำเอียงเด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ
3. พยายามเขียนคำถามเพื่อถามตามใจความในเนื้อหา หรือสถานการณ์นั้นตามพฤติกรรม หรือคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด ซึ่งการเขียนสถานการณ์การเขียนข้อคำถามมีข้อควรคำนึง ดังนี้(สมบุญ ชิตพงศ์.2535:38)

การเขียนสถานการณ์

1. สถานการณ์ที่สร้างหรือกำหนดขึ้น ควรจะเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริง ๆ กับบุคคลหรือกลุ่มตัวอย่างนั้น
2. ความเข้มหรือความรุนแรงของสถานการณ์ ควรอยู่ในระดับกลาง ๆ ไม่สร้างความเครียดให้เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน หรือผู้ตอบมากเกินไป เช่น สถานการณ์ว่า พ่อแม่กำลังป่วยหนัก ตนเองไม่มีเงินในขณะนั้น ถ้าพบเงินจำนวนหนึ่ง จะทำอย่างไร จะคืนเจ้าของ หรือเก็บเอาไปซื้อ ยาให้แม่ สถานการณ์เช่นนี้ ความเข้มสูง อาจทำให้ผู้ตอบเขวได้ในแง่ที่ว่า จริง ๆ อยากจะคืนให้เจ้าของ เพราะตนเองก็ไม่อยากได้เงินของผู้อื่น (มีความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่น) แต่ขณะเดียวกันการตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกัน (มีความเข้มสูง) ดังนั้น ผู้ตอบจะตอบในความสัมพันธ์ของกตัญญูต่อกตเวทีกว่าที่จะไปคิดถึงในด้านความซื่อสัตย์

3. ข้อมูลหรือสาระสำคัญที่กำหนดให้จะต้องเพียงพอ การตัดสินใจในทิศทางหรือจุดประสงค์ในการวัด (การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางปฏิบัติในแนวทางที่เห็นเหมาะสม) (โชติ เพชรชื่น.2526:13)

การเขียนคำถาม

1. ไม่ควรถามตรงๆ แต่ควรถามให้เกี่ยวพันอ้างอิงเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่กำหนดไว้ และไม่ควรถามนอกเรื่องที่ไม่ได้ใช้ข้อความในสถานการณ์นั้นมาช่วยตอบ หรือไม่ควรถามในกรณีที่ถ้าไม่มีสถานการณ์นั้นแล้วก็สามารถตอบคำถามนั้นได้

2. ในการเลือกสถานการณ์เพื่อนำมาตั้งคำถาม ควรเลือกเฉพาะเนื้อหา หรือความรู้ที่เป็นตัวแทนที่มีความสำคัญต่อวิชานั้นมาถาม ไม่ควรนำเรื่องปลีกย่อยหรือรายละเอียดปลีกย่อยของรายวิชามาตั้งเป็นสถานการณ์ และไม่ควรถามด้วยการหลอกล่อให้ผู้ตอบตกหลุมด้วยเรื่องไร้สาระ (สมบุญ ชิตพงศ์.2535:39)

3. คำถามที่ใช้ถามมี 2 ลักษณะ คือ

3.1. คำถามที่ถามให้นักเรียนประเมินสถานการณ์ การประเมิน หมายถึง การพิจารณาตัดสินใจว่า ควร-ไม่ควร ดี-ไม่ดี เหมาะสม-ไม่เหมาะสม ใช้ได้-ใช้ไม่ได้ ถูกต้อง-ไม่ถูกต้อง และรวมถึงกรณีที่ไม่อาจตัดสินใจได้

3.2. คำถามที่ให้นักเรียนระบุแนวทางที่ตนจะปฏิบัติ ถ้าหากตนเอง เป็นผู้หนึ่งที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวข้อง กับสถานการณ์นั้น ตนจะปฏิบัติอย่างไร

ลักษณะของแบบวัดสถานการณ์

1. เป็นแบบสถานการณ์มาให้ แล้วถามความคิดเห็นของผู้ตอบเกี่ยวกับการกระทำของตัวละครในสถานการณ์ว่าเห็นด้วยหรือไม่ ถ้าหากเป็นผู้ตอบ จะทำเหมือนตัวละคร ในสถานการณ์นั้นหรือไม่

2. กำหนดสถานการณ์พร้อมกับกำหนดทางเลือกมาให้ 3 – 4 แนวทาง แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบ

3. ถามแนวทางประเพณีหรือปฏิบัติกิจกรรม เรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดให้ เป็นการถามพฤติกรรมตรง ๆ ว่า ผู้ตอบเคยปฏิบัติมาก น้อยเพียงใด ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ สถานการณ์ที่กำหนดขึ้น ควรเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน(โชติ เพชรชื่น.2526 :13-15)

ข้อดีของแบบวัดสถานการณ์

1. แบบวัดสถานการณ์เป็นแบบวัดที่แสดงถึงฝีมือ หรือความสามารถของผู้เขียนแบบวัดว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนมาผนวกกับเงื่อนไขในสถานการณ์ที่กำหนดได้ดีเพียงใด

2. สามารถวัดความรู้ขั้นสูงทั้งด้านสมรรถภาพทางสมอง และด้านจิตพิสัย

3. เราใจผู้ตอบให้ติดตามเพราะได้อ่านเรื่องราวและได้คิดมากกว่าแบบวัดประเภทอื่น ๆ

4. สร้างความยุติธรรมให้แก่ผู้เข้าสอบทุกคน เพราะได้อ่านสถานการณ์เดียวกันทั้งหมดไม่มีใครได้เปรียบหรือเสียเปรียบเพราะใช้ตำราต่างกัน หรือการสอนที่ต่างกัน เป็นต้น

ข้อจำกัดของแบบวัดสถานการณ์

1. การเขียนคำชี้แจงของแบบวัดสถานการณ์ ต้องพึงระวังเป็นพิเศษ ต้องชี้แจงให้ผู้เข้าสอบใช้สถานการณ์ที่กำหนดให้เป็นหลัก ถึงจะผิดแปลกจากความเป็นจริงก็ต้องตอบตามนั้น

2. สร้างค่อนข้างยาก ผู้เขียนแบบวัดจะต้องเลือกสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน และไม่เข้มมากเกินไป และจะต้องล้วงลึกเฉพาะสถานการณ์ที่กำหนดให้เท่านั้น

3. เกณฑ์การให้คะแนนค่อนข้างทำได้ยาก (สมบุญ ชิตพงศ์.2535:39)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ทั้ง 6 ด้าน ในรูปแบบสถานการณ์ชนิด 3 ตัวเลือก เป็นตัวเลือกที่แสดงถึงคุณลักษณะนั้นอย่างน้อยต่างกัน โดยให้คะแนนเป็น 1,2 และ 3

4. การหาคุณภาพของแบบวัด

4.1. อำนาจจำแนก (Discrimination Index)

4.1.1. ความหมาย

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของอำนาจจำแนก ดังนี้

รวีวรรณ ดังคุณรักษ์พันธ์(2531:84) กล่าวว่า อำนาจจำแนก เป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่จำแนกคุณลักษณะของบุคคลสองกลุ่มที่แตกต่างกัน

สมนึก ภัททิยธนี(2537:105) กล่าวว่า อำนาจจำแนก หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแบบวัด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์(2543:130) กล่าวว่า อำนาจจำแนก เป็นคุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถจำแนกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่ม โดยทั้ง 2 กลุ่ม มีคุณลักษณะที่ต่างกันในเรื่องที่ต้องการศึกษา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543ก:299) กล่าวว่า อำนาจจำแนก เป็นความสามารถในการแยกลักษณะคน 2 กลุ่มได้ แยกคนที่มีคุณลักษณะนั้นสูง กับคนที่มีคุณลักษณะนั้นต่ำได้

อรพินทร์ ชูชม (2545:259) กล่าวว่า อำนาจจำแนกเป็นคุณลักษณะรายชื่อที่สามารถจำแนกแยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลตามลักษณะที่ต้องการวัดได้

จากความหมายของอำนาจจำแนกข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า อำนาจจำแนกหมายถึง ความไวของแบบวัดที่สามารถจำแนกนักเรียนที่มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงและนักเรียนที่มีคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียนต่ำออกจากกันได้ถูกต้อง

4.1.2. การหาค่าอำนาจจำแนก

การหาค่าอำนาจจำแนกมีอยู่หลายแบบ ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของคะแนนที่ได้จากวัดนั้น ๆ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเป็นรายข้อสำหรับแบบวัดทางด้านจิตพิสัย มีดังนี้

วิธีที่ 1 ดัชนีพอยท์ไบซีเรียล (Point-Biserial Index) เป็นลักษณะสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว หรือ 2 กลุ่มคะแนน โดยมีข้อตกลงว่า คะแนนกลุ่มหนึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง (Continuous Variable) และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นแบบค่าไม่ต่อเนื่อง (Dichotomous Variable) การให้คะแนนทำถูกต้อง 1 คะแนน และทำผิดได้ 0 คะแนนเท่านั้น

วิธีที่ 2 ดัชนีสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มีข้อตกลงว่า กรณีตัวเลือกเป็นคะแนนแบบช่วงเท่ากัน เช่น 1 2 3 หรือ 1 2 3 4 หรือมากกว่านั้น คะแนนมากมักเป็นลักษณะเห็นด้วยอย่างมาก หรือมีคุณลักษณะนั้นอยู่อย่างมาก เมื่อผู้ตอบเลือกตอบตัวเลือกที่มีคะแนนมาก ย่อมได้คะแนนรวมมากด้วย ลักษณะของคะแนน 2 อย่างขึ้นลงตามกัน แสดงว่าข้อนั้นจำแนกได้ แต่ถ้าไม่ขึ้นลงตามกัน แสดงว่าค่าอำนาจจำแนกไม่ดี หรืออาจขึ้นลงกลับกันแปลว่าแบบวัดไม่ดี ไม่ควรนำมา หรือควรนำมาปรับปรุงและควรตรวจเช็คการให้คะแนนให้ดี การทดสอบนัยสำคัญของค่าอำนาจจำแนกสามารถตรวจสอบได้จากตารางทดสอบว่าวิกฤตของ r แบบเพียร์สัน

วิธีที่ 3 อำนาจจำแนกจากการทดสอบที (t-test Index) การใช้ดัชนีนี้เสนอโดย A.L.Edwards ใช้ในกรณีคะแนนแสดงความรู้สึกแต่ละข้อมีมากกว่า 1 คะแนน แต่ละข้อควรให้คะแนนเท่ากัน โดยหลักการ คือ พยายามหาความแตกต่างของคะแนนกลุ่มที่ได้คะแนนสูงกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ ว่าข้อนั้น ๆ ได้คะแนนเป็นไปตามสภาพจริงหรือไม่ ตามทฤษฎีผู้ที่ได้คะแนนสูงควรทำข้อนั้นได้คะแนนสูง ผู้ได้คะแนนรวมต่ำควรทำข้อนั้นได้คะแนนต่ำ แบบนี้ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำก็จะต่างกัน ข้อนั้นก็ถือว่าจำแนกคนได้ แต่ในทางปฏิบัติคะแนนกลุ่มสูงกับคะแนนกลุ่มต่ำอาจไม่แตกต่างกัน หรือนัยกลับกัน คือกลุ่มต่ำอาจอยู่สูงกว่ากลุ่มสูง กรณีนี้อำนาจจำแนกจะใช้ไม่ได้ อำนาจจำแนกแบบที (t-test Index) ที่ควรยอมรับ คือ 1.750 ตามแนว Edwards หมายถึง ถ้าคำนวณค่าอำนาจจำแนกได้ตั้งแต่ 1.750 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นมีอำนาจจำแนกใช้ได้ แต่ถ้าค่า t น้อยกว่า 1.750 ถือว่าใช้ไม่ได้ ต้องแก้ไขปรับปรุง ในกรณีค่า t เป็นลบ (-) และค่าตัวเลขจะสูงกว่าเกณฑ์ถือว่าใช้ไม่ได้ เพราะเป็นผลกลับกัน ถ้าไม่ยึดตามเกณฑ์ของ Edwards ก็สามารถหาค่า t แล้วไปเปิดตารางทดสอบค่า t และ df กำหนดนัยสำคัญ และเป็นการทดสอบทิศทางเดียว ถ้าผลออกมาค่า t มีระดับนัยสำคัญที่ระดับที่ต้องการ ค่าอำนาจจำแนกนั้นก็สามารถนำไปใช้ได้ (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ. 2543:302-306)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาอำนาจจำแนกของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้ง 6 ด้านโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมดโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) เนื่องจากแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นแบบวัดสถานการณ์ที่มีการให้คะแนนตัวเลือกเป็น 1, 2 และ 3

4.2 ความเที่ยงตรง (Validity)

4.2.1 ความหมาย

ความเที่ยงตรงเป็นหัวใจสำคัญของเครื่องมือวัด นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความเที่ยงตรงไว้ ดังนี้

บลูม (Bloom. 1967:468) กล่าวว่า ความเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด

กรอนรันด์ (Gronnlund. 1976 : 65) กล่าวว่า ความเที่ยงตรง คือ ผลการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วางไว้

อนาสตาซี (Anastasi. 1988: 139) กล่าวว่า ความเที่ยงตรง เป็นความสามารถในการตรวจสอบว่าแบบวัดนี้วัดอะไรและวัดได้ดีเพียงใด

บุญชม ศรีสะอาด(2520:126) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงคือ ความสามารถของแบบวัดในการที่จะวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

อนันต์ ศรีโสภณ (2525:43) กล่าวว่า แบบทดสอบใดที่มีความเที่ยงตรง หมายถึง แบบวัดนั้นสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะหรือจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

วิรัช วรรณรัตน์ (2532:49) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงเป็นความสามารถวัดในสิ่ง ที่ต้องการได้ตรงจุด ถูกต้องแม่นยำ ครบถ้วน และผลที่ได้จากการวัดตรงตามเป้าหมาย หรือ ความต้องการในการดำเนินการนั้น ๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543:115) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงเป็นคุณสมบัติของแบบวัดที่แสดงให้เห็นว่าแบบวัดนั้น สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการได้ถูกต้องและครบถ้วน

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543ก:246) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงเป็นความสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะหรือจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544:73) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงเป็นความถูกต้องแม่นยำของแบบวัดในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัด

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2545:89) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงเป็นความสามารถวัดในสิ่งที่ผู้วัดต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง

อรพินท์ ชูชม (2545:335) กล่าวว่า ความเที่ยงตรง เป็นคุณสมบัติที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ตรงจุด

จากความหมายของความเที่ยงตรงกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถทำหน้าที่วัดได้ตรงกับคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้องตามนิยามที่กำหนด

4.2.2 ความเที่ยงตรงของแบบวัด

ความเที่ยงตรง เป็นความใกล้เคียงกันระหว่างค่าที่วัดได้กับค่าที่แท้จริง ถ้าผลการวัดได้มีค่าใกล้เคียงกับค่าที่แท้จริงเพียงใด ก็ถือว่าการวัดมีความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น ความเที่ยงตรงจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของแบบวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี.2544:74)

ความเที่ยงตรงจำแนกตามลักษณะ หรือจุดประสงค์ของการวัดได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity)
2. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion – Related Validity)
3. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดได้ตามเนื้อหาที่ต้องการวัด ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำแนกได้ 2 ชนิด

1.1. ความเที่ยงตรงเชิงเหตุผล (Logical Validity) เป็นความเที่ยงตรงที่ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่

1.2. ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เป็นคุณภาพของแบบทดสอบที่พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงตามลักษณะที่นิยามไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นความเที่ยงตรงที่เหมาะสมกับแบบวัดด้านความรู้สึก(Affective Domain) ก่อนสร้างข้อสอบ จะต้องนิยามสิ่งที่จะวัดได้ชัดเจนก่อน หลังจากนั้นจึงจะสร้างข้อสอบหรือข้อความให้สอดคล้องกับที่นิยามไว้แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อสอบหรือข้อความแต่ละข้อว่าสร้างตรงตามที่นิยามไว้หรือไม่ ถ้าสร้างได้ตรงตามที่นิยามไว้ ก็แสดงว่าแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

2. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion – Related Validity) หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือที่เอาผลการวัดของแบบทดสอบไปหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ที่ต้องการ จำแนกได้ 2 ชนิดคือ

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity) หมายถึง ความเที่ยงตรงที่เอาผลการวัดของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ในสภาพปัจจุบัน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ.2543 ข:251) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบกับคะแนนเกณฑ์ จากเครื่องมืออื่นที่สามารถใช้บ่งบอกสถานการณ์ปัจจุบันของลักษณะที่มุ่งวัดนั้นได้

เครื่องมือทั้งสองทำการวัดในเวลาเดียวกัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ในทางบวกที่สูง แสดงถึงคะแนนจากแบบสอบถาม สามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ที่ดีของสถานภาพของลักษณะที่มุ่งวัดนั้น (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544:83)

2.2 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) หมายถึง ความเที่ยงตรงที่ได้มาจากการเอาผลการวัดของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปคำนวณหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ในอนาคต เพื่อที่จะเอาผลการสอบไปพยากรณ์ผลความสำเร็จในอนาคต (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2543ข: 257) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบ กับคะแนนจากเกณฑ์ จากเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกผลสำเร็จของลักษณะที่มุ่งวัดในอนาคต เนื่องจากเครื่องมือทั้งสองทำการวัดในเวลาต่างกัน โดยแบบทดสอบที่สร้างทำการวัดในปัจจุบัน แต่อีกเครื่องมือหนึ่งต้องทิ้งช่วงเวลาทำการวัดในเวลาต่อมา เพื่อให้ได้คะแนนเกณฑ์อนาคต (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544:84)

3. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง การมองข้อคำถามของแบบวัดโครงสร้างหรือแนวคิดทฤษฎีได้จากผลการตอบข้อคำถามของแบบวัดนั้น ความเที่ยงตรงตามโครงสร้างพิจารณาผลการตอบว่าเป็นไปตามโครงสร้างที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยพิจารณาจากสหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามของแบบวัดฉบับนั้นกับฉบับอื่นที่พิสูจน์มาแล้ว ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง มี 4 แบบ ดังนี้

3.1 วิธีหาสหสัมพันธ์ เป็นวิธีที่ค่อนข้างง่าย เมื่อสร้างแบบวัดเสร็จแล้วก็ต้องหาเครื่องมือมาตรฐานที่สร้างดี และวัดโครงสร้างเดียวกัน นำมาสอบกับกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ทั้งสองฉบับแล้ว นำคะแนนสองกลุ่มมาหาสหสัมพันธ์กัน ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าข้อสอบที่สร้างขึ้นมีโครงสร้างเดียวกับข้อสอบมาตรฐาน นั่นคือ แบบวัดที่สร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

3.2 การวิเคราะห์หลายคุณลักษณะหลายวิธี (Multitrait – Multimethods : MTMM) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวิธีวัดต่างๆกับคุณลักษณะ (Trait) ต่าง ๆ ในการวัดเป้าหมายอย่างหนึ่ง วิธีการวัดนั้นแต่ละเป้าหมายอาจวัดได้หลายวิธี ขณะเดียวกันในเป้าหมายเดียวกันอาจแบ่งออกเป็นการวัดหลายคุณลักษณะ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ จะได้เป็นค่า R หรือค่า r เกิดจากการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson Product Moment) ธรรมดาผลที่ได้จากการวิเคราะห์แปลผลได้ 3 อย่าง คือ

3.2.1 ความเชื่อมั่น (Reliability) ดูได้จากค่าสหสัมพันธ์ในเส้นทแยงมุม คือ ค่า (r) ซึ่งเป็นผลมาจากใช้คุณลักษณะเดียวกัน วิธีเดียวกัน (monotrait-monomethod:MM) บางทีเรียกว่า reliability diagonals ซึ่งก็คือ ความเชื่อมั่นแบบสอบถามนั่นเอง

3.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) เป็นการวัดในคุณลักษณะเดียวกันด้วยแบบวัดชนิดเดียวกัน หรือต่างชนิด จะมีค่าสหสัมพันธ์กันสูงค่าความ

เที่ยงตรงเชิงเหมือนเป็นผลมาจากค่าสหสัมพันธ์ภายในที่เกิดจากคุณลักษณะเดียวกันแต่ใช้วิธี (แบบทดสอบ) ต่างกัน (Same traits using different methods)

3.2.3 ความเที่ยงตรงจำแนก (Discriminant Validity) เป็นการวัดในลักษณะที่ต่างกันด้วยแบบวัดชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันต่ำ ค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกเป็นผลมาจากค่าสหสัมพันธ์ภายในที่เกิดจากคุณลักษณะต่างกันและใช้วิธีต่างกัน (different traits using different methods) หรืออาจเกิดจากคุณลักษณะต่างกันและใช้วิธีเหมือนกันก็ได้ ค่าสหสัมพันธ์จะน้อย เพราะสิ่งที่ต่างกันไปหาค่าสหสัมพันธ์กันย่อมไม่เกี่ยวข้องกัน ถ้าแบบวัดคุณลักษณะต่างกันไปสัมพันธ์กันก็แปลว่าแบ่งแยกหรือจำแนกไม่ได้

4.3 ความเชื่อมั่น (Reliability)

4.3.1 ความหมาย

มีนักศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของ ความเชื่อมั่น ไว้ดังนี้

อนาสตาซี (Anastasi. 1988:109) กล่าวว่า ความเชื่อมั่น หมายถึงความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบกับคนกลุ่มเดียวกันสองครั้งด้วยแบบทดสอบเดิมในเวลาที่แตกต่างกันหรือทดสอบกลุ่มเดียวกันด้วยข้อสอบต่างชุดที่มีข้อสอบเทียบเท่ากัน หรือภายใต้สภาพการสอบที่แตกต่างกัน

กรอนลันด์ (Gronlund. 1976:65) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นเป็นความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการสอบบุคคลเดียวกันแต่ต่างเวลาและโอกาสกัน

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์(2521:269) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นเป็นความคงที่ของคะแนนซึ่งได้จากการวัดนักเรียนกลุ่มเดียวกันด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง หรือ ด้วยแบบวัดสองลักษณะที่เหมือนกัน หรือภายใต้เงื่อนไขของตัวแปรอื่น ๆ ในการวัดนั้น

ไพศาล หวังพานิช (2523:258) กล่าวว่าความเชื่อมั่นของแบบวัด เป็นความสามารถของเครื่องมือที่ให้คะแนนได้อย่างคงเส้น คงวา

สำเริง บุญเจริญรัตน์ (2529:35) กล่าวว่าความเชื่อมั่นของแบบวัด เป็นความสามารถของข้อสอบที่สามารถให้คะแนนได้คงที่ ถ้านำแบบวัดทดสอบนักเรียนคนเดิมคะแนนจากการสอบวัดทุกครั้งควรจะสัมพันธ์กัน ควรได้คะแนนคงที่เหมือนเดิม

วิรัช วรรณรัตน์ (2532:79) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นเป็นความคงที่แน่นอน และถูกต้องแน่นอนของผลที่ได้จากการวัด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ(2543ก:209) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นของแบบวัด เป็นความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการสอบนักเรียนคนเดียวกันหลายครั้ง ในแบบทดสอบชุดเดิม

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544:43) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นของแบบวัดเป็นความคงที่ หรือความคงเส้นคงวาของผลที่ได้จากการวัดซ้ำ ถ้าต้องการวัดสิ่งเดียวกันหลาย ๆ ครั้ง ได้ค่าที่ค่อนข้าง คงเส้นคงวาทันที ถือว่าการวัดมีความเชื่อมั่นมากขึ้น

อรพินทร์ ชูชม (2545:294) กล่าวว่า ความเชื่อมั่น หมายถึง คุณสมบัติที่สามารถ ให้ผลการวัดคงเส้น คงวา คงที่แน่นอน หรือเหมือนเดิม ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม

จากความหมายของความเชื่อมั่น สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่น หมายถึง คุณสมบัติของ แบบวัดที่สามารถทำหน้าที่วัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้ตอบแบบวัดได้คงที่แน่นอน

บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์ (2521 : 278-300) ได้กล่าวถึงวิธีการหาสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

1. แบบสัมประสิทธิ์ความคงตัว (Coefficient of stability) เป็นวิธีการคำนวณ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสองชุด ซึ่งได้จากแบบทดสอบคนละฉบับหรือฉบับเดียวกันแต่ เป็นการสอบต่างเวลากัน ซึ่งจำแนกเป็น 2 วิธี

1.1 วิธีสอบซ้ำ (Test-Retest Method) วิธีนี้จะหาสัมประสิทธิ์ของความคงตัว ของคะแนนที่ได้จากการสอบนักเรียนกลุ่มเดียวกันสองครั้ง โดยทิ้งช่วงเวลาให้ห่างกันพอประมาณ แล้ว นำคะแนนที่สอบวัดแต่ละครั้งมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน

1.2 วิธีคู่ขนาน (Parallel Forms Method) วิธีการนี้เป็นการคำนวณสัมประสิทธิ์ ของความเหมือน (Coefficient of equivalence) ของคะแนนการทดสอบตั้งแต่สองฉบับ การประมาณ ค่าตามวิธีนี้อาศัยแนวคิดที่ว่าแบบทดสอบที่สร้างทั้งสองฉบับจะเป็นตัวแทนของคุณลักษณะที่ต้องการ วัดแล้วนำแบบทดสอบทั้งสองฉบับไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวกันแล้วนำคะแนนที่ได้จากการ ทดสอบ มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน

2. แบบสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน (Coefficient of Internal-Consistency) แนวคิดของวิธีนี้กำหนดว่า แบบทดสอบที่ดีจะต้องมีเอกภาพในการวัด กล่าวคือ ส่วนย่อยของแบบทดสอบฉบับหนึ่ง ๆ จะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเป็นเอก พันธ์ในการที่จะวัดคุณลักษณะหนึ่ง ๆ สัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายในนี้ หมายความว่า ข้อคำถามแต่ละข้อหรือส่วนย่อยจะมีความเสมอเหมือนกันทุกข้อหรือทุกส่วน แบ่งออกเป็น

2.1 วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split-Half Method) วิธีนี้จะนำแบบทดสอบไป ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มหนึ่งแล้วจึงแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน โดยให้ทั้งสองส่วนมี คำถามคล้ายคลึงกันและความยากง่ายของแต่ละข้อคำถามของทั้งสองส่วนมีค่าเท่า ๆ กัน โดยอาจจะ แบ่งออกเป็นข้อคู่ข้อคี่ (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ.2543:212-213) แล้วนำคะแนนของทั้ง สองส่วนไปหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคู่กับข้อคี่ โดยใช้สูตรของเพียร์สันจากนั้น จึงวิเคราะห์ หาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรปรับขยายของสเปียร์แมน-บราวน์, ฮอสต์ หรือรูลอน เป็นต้น

2.2 วิธีวิเคราะห์ส่วนย่อย เนื่องจากวิธีการแบ่งครึ่งแบบทดสอบ ไม่สามารถคำนวณค่าความสอดคล้องได้อย่างแท้จริงเพราะการแบ่งครึ่งแบบทดสอบนั้นลักษณะของความเชื่อมั่นจะเป็นความเสมอเหมือนระหว่างคะแนนข้อคู่กับข้อคี่มากกว่า จึงมีผู้คิดค้นวิธีวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบจากส่วนย่อยต่าง ๆ โดยจำแนกรายข้อ จะได้ค่าความเชื่อมั่น ซึ่งเป็นค่าความสอดคล้องภายในของแบบทดสอบอย่างแท้จริง (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ 2545:122-139) วิธีนี้จะใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกันไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแบ่งเป็นส่วน ๆ โดยทั่วไปนิยมแบ่งเป็นสองส่วน กับแบ่งเป็นหลายส่วน และส่วนที่แบ่งภายในแต่ละส่วนอาจมีระดับคู่ขนานต่างกัน 3 แบบคือ แบบมาตรฐานเดิม แบบคะแนนจริงสมมูล และแบบคะแนนจริงสัมพันธ์ วิธีการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดจากการแบ่งส่วนภายในฉบับ มีดังนี้

(1) วิธีแบ่งสองส่วน

(1.1) วิธีแบ่งสองส่วน กรณีส่วนย่อยมีความคู่ขนานแบบมาตรฐานเดิม ใช้สูตรสเปียร์แมน-บราวน์(Spearman-Brown) ซึ่งเป็นสูตรเฉพาะสองส่วน โดยต้องการความเที่ยงตรงครึ่งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson Product Moment) ก่อนแล้วจึงนำค่าความเชื่อมั่นครึ่งฉบับ มาปรับขยายให้เป็นความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรปรับขยายของสเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown)

(1.2) วิธีแบ่งสองส่วน กรณีส่วนย่อยมีความคู่ขนานแบบคะแนนจริงสมมูล หาความเชื่อมั่นได้จากสูตรของรูลอน (Rulon) สูตรของฟลานาแกน (Flanagan) และสูตรของกัตต์แมน (Guttman)

(1.3) วิธีแบ่งสองส่วน กรณีส่วนย่อยมีความคู่ขนานแบบคะแนนจริงสัมพันธ์ การหาค่าความเชื่อมั่นอาจพิจารณาจากความยาวของเครื่องมือวัด

-เมื่อใช้จำนวนข้อเป็นตัวกำหนดความยาวของเครื่องมือวัด

คำนวณได้จากสูตรของราจู (Raju)

-เมื่อใช้ผลการสอบจริงเป็นตัวชี้บอกความยาว ของเครื่องมือวัด

คำนวณได้จากสูตรของ เฟลด์-ราจู (Feldt-Raju)

(2) วิธีแบ่งหลายส่วน

(2.1)วิธีแบ่งหลายส่วน กรณีส่วนย่อยมีความคู่ขนานแบบมาตรฐานเดิม ใช้สูตรของสเปียร์แมน-บราวน์ (Spearman-Brown)

(2.2)วิธีแบ่งหลายส่วน กรณีส่วนย่อยมีความคู่ขนานแบบคะแนนจริงสมมูล ถ้าส่วนย่อยของเครื่องมือวัดแบ่งเป็นหลายส่วน แยกพิจารณาได้ 2 กรณี ดังนี้

-ถ้าเครื่องมือวัดได้คะแนนแบบสองค่า เช่น แบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบถูกผิด ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน หรือแบบสอบถามบางเรื่อง

ให้เลือกตอบว่าใช่ หรือ ไม่ใช่ ถ้าใช่ ให้ 1 คะแนน ถ้าไม่ใช่ให้ 0 คะแนน (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ.2543:215) การหาความเชื่อมั่นโดยวิธีนี้ จะต้องมีลักษณะวัดองค์ประกอบร่วมกัน การหาค่าความเชื่อมั่นคำนวณได้จากสูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 และ KR-21

-ถ้าเครื่องมือวัดให้คะแนนหลายค่า เช่น มาตราประเมิน (Rating Scale) ให้คะแนนหลายค่า เมื่อข้อความนั้นตรงตามลักษณะของผู้ตอบจากน้อยสุดไปหามากสุดจะได้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 หรือแบบทดสอบอัตนัยฉบับหนึ่งมีคำถาม 5 ข้อ แต่ละข้อคะแนนเต็ม 10 คะแนน ดังนั้น แต่ละข้อสามารถให้คะแนนหลายค่า ตั้งแต่ 0 คะแนน ถึง 10 คะแนน การหาค่าความเชื่อมั่นคำนวณได้จากสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา

(2.3) วิธีแบ่งหลายส่วน กรณีส่วนย่อยมีความคู่ขนานแบบคะแนนจริงสัมพันธ์ แยกพิจารณาได้ 3 กรณี ดังนี้

-เมื่อใช้จำนวนข้อเป็นตัวกำหนดความยาวของเครื่องมือวัด โดยแบ่งส่วนเครื่องมือวัดเท่ากับจำนวนข้อ และให้คะแนนเป็นสองค่า คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน คำนวณจากสูตรประสิทธิ์ rB (Coefficient rB) ของบุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์

-เมื่อใช้จำนวนข้อเป็นตัวกำหนดความยาวของเครื่องมือวัด คำนวณได้จากสูตร สัมประสิทธิ์เบต้าเค (Coefficient - β_K ของราฐู ใช้หาความเชื่อมั่นเมื่อแบ่งเครื่องมือวัดออกเป็นหลายๆ ส่วน แต่ละส่วนมีจำนวนข้อ หรือความยาวไม่เท่ากัน ถ้าความยาวแต่ละส่วนมีจำนวนข้อเท่ากันแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าเคจะเท่ากับสัมประสิทธิ์แอลฟา

-เมื่อใช้ผลการสอบจริงเป็นตัวชี้บอกความยาว ของเครื่องมือวัด หรือไม่ทราบความยาว คำนวณได้จากสูตร เฟลด์ต์-ราฐู (Feldt-Raju)

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ

กัลยา สุวรรณแสง (2532:161) กล่าวว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการเรียนรู้ ทักษะ เจตคติ ทศนคติ ความสนใจ การแสดงพฤติกรรม และจากการศึกษาค้นคว้า ปรากฏว่า เพศหญิงหรือเพศชายสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่เพศชายและเพศหญิงจะมีทัศนคติหรือความสนใจที่แตกต่างกัน

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539:122) กล่าวว่าเมื่อช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นชายและหญิงเริ่มมีความสนใจในอาชีพและเริ่มวางแผนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต วัยรุ่นหญิงจะวางแผนเกี่ยวกับอาชีพน้อยกว่าวัยรุ่นชาย เพราะคิดว่าหลังจากแต่งงานมีครอบครัวแล้ววิถีชีวิตความเป็นอยู่อาจจะเปลี่ยนไปรวมทั้งอาชีพของตนด้วย ในขณะที่วัยรุ่นชายคิดว่าอาชีพของเขาจะไม่ถูกขัดขวางจากการแต่งงาน

อารี พันธุ์ณี (2544 : 33) กล่าวว่า ความแตกต่างทางเพศ หมายถึง ความแตกต่างในเรื่องต่างๆ ทางเพศชายและเพศหญิง ซึ่งวัฒนธรรมส่วนสำคัญในการกำหนดบทบาทของ

หญิงและชายให้แตกต่างกัน เช่น บางวัฒนธรรมถือว่า ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง หรือ ชายเป็นผู้นำ หญิงเป็นผู้ตาม เป็นต้น หรือในบางวัฒนธรรมเชื่อว่า ผู้ชายต้องเข้มแข็งอดทนอ่อนแอไม่ได้ ผู้หญิงเป็นผู้ที่อ่อนแอกว่า หรือผู้ชายมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่าผู้หญิง เพราะในบางตำแหน่งไม่เปิดให้ผู้หญิงทำงานในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว้างซึ่งสิ่งเหล่านั้นเป็นการแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศ โดยมีเรื่องของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง

5.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

พาเทลและกอร์ดอน (Patel and Gerdon. 1960) ศึกษาพบว่า เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามผู้อื่นหรือถูกชักจูงได้ง่ายกว่าเด็กชายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คิมเบอร์ (Kimber.1974) และนอล (Noll. 1951) ที่ศึกษาว่า เด็กหญิงเลียนแบบบุคลิกภาพของผู้อื่นได้ง่ายกว่าเด็กชาย

แมคคี (McKee. 1962) ศึกษาพบว่า หญิงมีอารมณ์มั่นคงน้อยกว่าชาย แต่ชายมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าหญิง (Oetzel. 1962)

มังคส์ (Nurmi. 1991 : 21; citing Monks.1968) ได้ศึกษาการมองอนาคตของนักเรียนชาวเดนมาร์ก จำนวน 1,424 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 – 21 ปี ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีความสนใจในเรื่องการเรียน การประกอบอาชีพ และอนาคตของครอบครัวที่อาศัยอยู่มาก โดยเด็กชายสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมาก ในขณะที่เด็กหญิงสนใจเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัวและการแต่งงานมาก และเด็กชายยังมีความสนใจเกี่ยวกับนโยบายและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกด้วย

ไรท์และรอสต์ (Nurmi. 1991 : 26; citing Wright & Rauste. 1977) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 209 คนที่มีอายุระหว่าง 17 – 18 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กชายสนใจในอนาคตยาวไกลกว่าเด็กหญิงและเด็กหญิงสนใจในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพมากเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย

คาร์ตรอน และเลวี (Nurmi. 1991 : 18; citing Cartron Guerin & Levy. 1980) ได้ศึกษาการมองอนาคตด้านครอบครัวและอาชีพของวัยรุ่นชาวฝรั่งเศส จำนวน 80 คน ที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่ามีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า วัยรุ่นชายมีการวางแผนอนาคตยาวไกลกว่าวัยรุ่นหญิง วัยรุ่นที่มีอายุมากกว่าให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า และวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับอนาคตของครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นชาย

5.1.2 งานวิจัยในประเทศ

เมธี โพธิพัฒน์ (2523 : 75) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความซื่อสัตย์โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จำนวนรวม 886 คน ซึ่งเป็นนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบ ว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บัวทอง สว่างโสภาคกุล (2524 : 167) พบว่า ชายและหญิงมีความแตกต่างกันทาง สรีระและจิตวิทยา เช่น โครงสร้างทางร่างกายและการตอบสนองทางอารมณ์ เป็นต้น สังคมและวัฒนธรรมมีส่วนอย่างมากในการกำหนดบทบาท และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ของชายและหญิง

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529 : 81) ศึกษาพัฒนาการด้านการปรับตัว ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สังคมได้มีค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิง ให้มีกิจกรรมยามว่างเรียบร้อย มีความประพฤติดี และต้องอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณี มากกว่าเด็กชาย จึงทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กชายไม่เคร่งครัดมากนัก

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเพศที่ต่างกันทำให้บุคคลมีลักษณะหรือความเข้าใจใ้บางประการแตกต่างกัน เช่น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ยิ่งบุคคลที่มีอายุมากขึ้นจะมีแนวโน้มลักษณะดังกล่าวมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า เพศน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะใ้รู้ใ้เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

5.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นปี

5.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นปี

โจนส์ (Jones. 1970 : 42-48) ได้ศึกษาความเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรับผิดชอบต่อเด็กตามอายุ พบว่า เด็กอายุ 9-11 ปี มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อตนเองและมีช่วงความรับผิดชอบไม่แตกต่างกันเลย อายุ 13 ปี ขึ้นไปจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงอายุ 16-17 ปี จะคงที่ครั้งหนึ่ง

ไพรดี และคนอื่นๆ (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 170; อ้างอิงจาก Frodi and others.1977) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพของบุคคลย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามอายุหรือไปพร้อมๆ กับอายุ

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระดับชั้นที่ต่างกันทำให้บุคคลมีลักษณะหรือความเข้าใจใ้บางประการแตกต่างกัน เช่น เด็กโตจะมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความขยันหมั่นเพียร มีความเข้าใจใ้ด้านการเรียนมากกว่าเด็กเล็ก ดังนั้นผู้วิจัย คิดว่าระดับชั้นน่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะใ้รู้ใ้เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

5.2.1.1 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาร์ททอร์และเมย์ (Hartsthorne and May. 1928; citing Thomson. 1952 : 515) ได้ศึกษาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ของเด็กอายุ 6 – 10 ปี ผลการศึกษาพบว่าเด็กอายุมากจะมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์มากกว่าเด็กอายุน้อย แม้ว่าเด็กทั้งสองกลุ่มจะมีค่านิยมของความซื่อสัตย์สุจริตเหมือนกัน

อีตัน และคนอื่นๆ (Eaton and others. 1965:350) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการฝ่าฝืนกฎระเบียบและพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมของเด็กระดับชั้นต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า การฝ่าฝืน

กฎระเบียบและพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมมีความสัมพันธ์กับเด็กระดับชั้นต่างๆ กล่าวคือ เด็กชั้นที่ 7 – 9 มีการฝ่าฝืน ร้อยละ 77 ส่วนเด็กชั้นที่ 10 – 12 มีการฝ่าฝืนร้อยละ 23

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระดับชั้นที่ต่างกัน ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น เด็กเล็กจะมีความประพฤติละเมิดกฎของโรงเรียนขาดความรับผิดชอบ ไม่มีวินัยมากกว่าเด็กโต ดังนั้นผู้วิจัยทราบว่าระดับชั้นน่าจะเป็นเป็นองค์ประกอบหนึ่งต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

5.2.1.2 งานวิจัยในประเทศ

คันสนีย์ ชีรเชียรประภา(2514 : 149-150) ได้ศึกษาเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพในรูปคะแนนมาตรฐาน และเพื่อแสดงภาพตัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสาธิตฯ ในจังหวัดพระนคร ตามกลุ่มโรงเรียนในจังหวัดพระนคร เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป (California Psychological Inventory) แบบสอบถามการยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น (Acceptance of Self and Others) แบบสอบถามความวิตกกังวล การเก็บตัวการแสดงออก และแบบสำรวจความต้องการ (Edward Personal Preference Schedule) ซึ่งการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพของวัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิงแต่ละช่วงอายุ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นเพศเดียวกันในช่วงอายุอื่นสรุปได้ดังนี้

1. เด็กวัยรุ่น อายุ 13 ปี มีแนวโน้มที่จะต้องการขอความช่วยเหลือ มีความวิตกกังวล เก็บตัวสูงเด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะไม่มีความมั่นคงปลอดภัยทางใจมีการยอมรับตนเองปานกลาง และยอมรับคนอื่นต่ำ เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างสูง

2. เด็กวัยรุ่น อายุ 14 ปี มีความต้องการความเป็นระเบียบ เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะมีความขัดแย้งกับปัญหาภายใน มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูงสุด มีความวิตกกังวลสูง เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะซื่อสัตย์และอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้ใหญ่ ทั้งในด้านการกระทำและความคิด ค่อนข้างเก็บตัว มีการยอมรับตนเองและผู้อื่น

3. เด็กวัยรุ่น อายุ 15 ปี ทั้งสองเพศ มีแนวโน้มที่จะต้องการการเปลี่ยนแปลง แต่เด็กวัยรุ่นชายมีความสนใจกว้างขวาง มีความวิตกกังวลและเก็บตัวค่อนข้างต่ำ ยอมรับตนเองบ้าง แต่ไม่ยอมรับผู้อื่น เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำ มีความวิตกกังวลและเก็บตัวค่อนข้างต่ำด้วย

4. เด็กวัยรุ่น อายุ 16 ปี ทั้งสองเพศ มีแนวโน้มต้องการการสัมฤทธิ์ผลและปกครองตนเอง เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะตื่นตัวง่าย มีความรับผิดชอบและความวิตกกังวลค่อนข้างต่ำและค่อนข้างเก็บตัว มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำ เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มเข้าสังคม มีความวิตกกังวลค่อนข้างต่ำและมีการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูง

5. เด็กวัยรุ่น อายุ 17 ปี ทั้งสองเพศ มีแนวโน้มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและการคบเพื่อนต่างเพศ เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะเข้าสังคม มีลักษณะของผู้นำ มีความวิตกกังวลและเก็บตัวค่อนข้างต่ำ และยอมรับผู้อื่นค่อนข้างสูง เด็กวัยรุ่นหญิงค่อนข้างตื่นตัวเสมอ ทำงานเพื่องาน มีความวิตกกังวลและเก็บตัวค่อนข้างต่ำ มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำ

อารีย์ เศรษฐชัย (2520 : 47-48) ได้วิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าความรู้สึกประทับใจและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความประทับใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันและกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านความประทับใจและความเชื่อมั่นในตนเองพบว่า นักเรียนชั้นปีที่ 3 มีลักษณะ 2 ประการสูงกว่านักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรรยา เกษศรีสังข์ (2537 : 103) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน ใช้วิธีการเผชิญปัญหาด้านการเรียน ภาคทฤษฎี ด้านการเรียนภาคปฏิบัติ ด้านส่วนตัวและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยนักเรียนนายร้อยตำรวจเมื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจะเปลี่ยนวิธีการเผชิญปัญหาด้านต่างๆ เป็นแบบสุ่มปัญหา

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นปีที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าระดับชั้นปีหรือช่วงอายุที่ต่างกัน ทำให้บุคคลมีลักษณะคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกัน เพราะว่าอายุถือว่าเป็นตัวบ่งถึงลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของผู้นำหรือลักษณะอย่างอื่น ที่ยิ่งบุคคลที่มีอายุมากและน้อยจะมีแนวโน้มลักษณะที่แตกต่างกันมากขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยคาดว่า ระดับชั้นปีน่าจะเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียน ยอแซฟอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใน อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม มีจำนวน 37 ห้องเรียน เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 13 ห้องเรียน ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 ห้องเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 1,659 คนเป็นชาย 1,063 คน และหญิง 589 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1, มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียน ยอแซฟอุปถัมภ์ จำนวน 420 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มีระดับชั้นเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียน เป็นหน่วยการสุ่ม (Unit of sampling) โดยสุ่มประมาณร้อยละ 25 ของแต่ละกลุ่ม ได้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียน (นักเรียนชาย 95 คน นักเรียนหญิง 44 คน) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน (นักเรียนชาย 92 คน นักเรียนหญิง 43 คน) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ห้องเรียน (นักเรียนชาย 98 คน นักเรียนหญิง 48 คน) รวมทั้งหมด 9 ห้องเรียน

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียน

ระดับชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
มัธยมศึกษาปีที่ 1	95	44	139
มัธยมศึกษาปีที่ 2	92	43	135
มัธยมศึกษาปีที่ 3	98	48	146
รวม	285	135	420

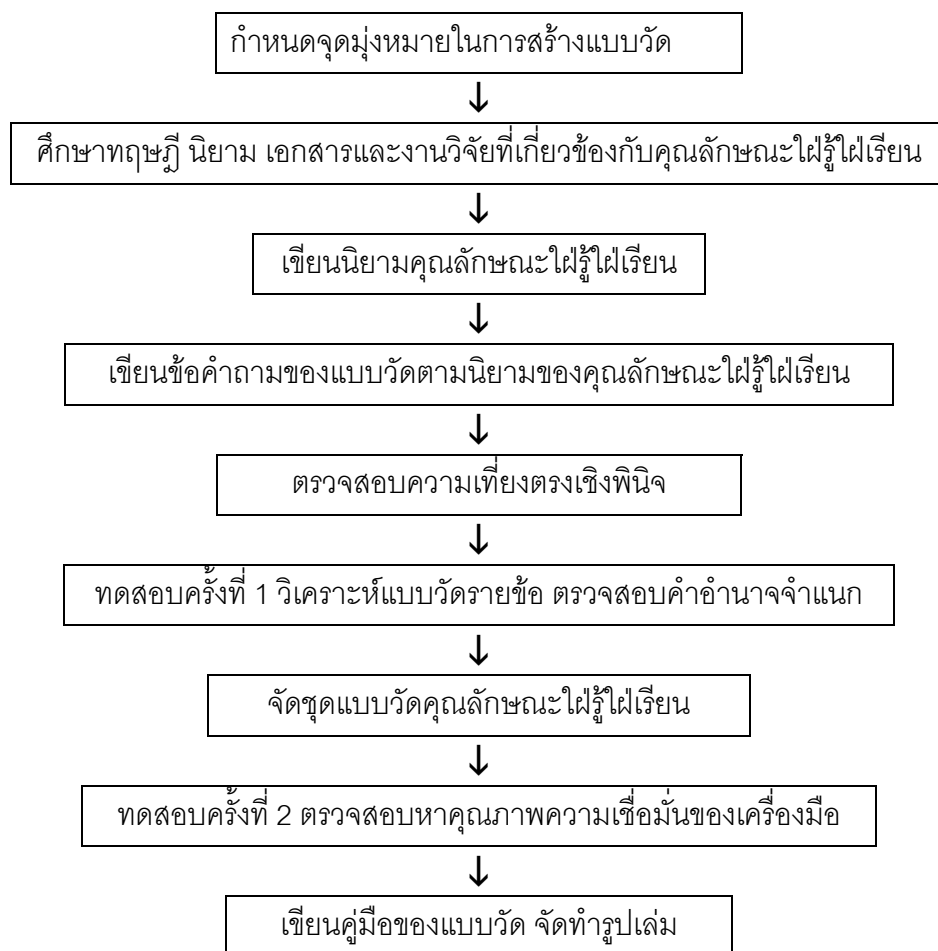
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 75 ข้อ แบบวัดมีลักษณะเป็นสถานการณ์ 3 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุม องค์ประกอบคุณลักษณะไฝรู้ไฝเรียนทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. ความอยากรู้อยากเห็น	จำนวน	13	ข้อ
2. ความตั้งใจอย่างมีสติ	จำนวน	12	ข้อ
3. กล้าคิดริเริ่ม	จำนวน	13	ข้อ
4. ความเพียรพยายาม	จำนวน	12	ข้อ
5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	จำนวน	12	ข้อ
6. ความมีเหตุผล	จำนวน	13	ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตามขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นตอน ในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

รายละเอียดขั้นตอนการสร้างแบบวัด

จากภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน
2. ศึกษา นิยาม ทฤษฎี วิธีการสร้างแบบวัดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน จากแนวทางการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้ง 6 ด้าน

4. เขียนข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแบบสถานการณ์วัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้ง 6 ด้านจำนวน 130 ข้อดังนี้

4.1 ความอยากรู้อยากเห็น	จำนวน	22	ข้อ
4.2 ความตั้งใจอย่างมีสติ	จำนวน	21	ข้อ
4.3 กล้าคิดริเริ่ม	จำนวน	23	ข้อ
4.4 ความเพียรพยายาม	จำนวน	21	ข้อ
4.5 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	จำนวน	21	ข้อ
4.6 ความมีเหตุผล	จำนวน	22	ข้อ

5. วิพากษ์และปรับแก้ข้อคำถามกับอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อให้ข้อคำถามมีความเที่ยงตรงและครอบคลุมตามโครงสร้างและทฤษฎี พร้อมปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำ และคัดเลือกข้อคำถามมาจัดพิมพ์เป็นแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้งหมด 121 ข้อ แบ่งออกเป็นรายด้านได้ดังนี้

5.1 ความอยากรู้อยากเห็น	จำนวน	22	ข้อ
5.2 ความตั้งใจอย่างมีสติ	จำนวน	18	ข้อ
5.3 กล้าคิดริเริ่ม	จำนวน	22	ข้อ
5.4 ความเพียรพยายาม	จำนวน	18	ข้อ
5.5 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	จำนวน	19	ข้อ
5.6 ความมีเหตุผล	จำนวน	22	ข้อ

6. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบวัดโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลการศึกษาจำนวน 5 ท่านได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ อาจารย์ทิพย์วรรณ วังเย็น อาจารย์ลำพูน ทองอินทร์ และ อาจารย์ราตรี ทองสามสี ได้พิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดที่ได้นิยามไว้ในแต่ละด้านแล้วให้คะแนน 1 คะแนนเมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง ให้คะแนน 0 คะแนนเมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง และให้คะแนน -1 คะแนนเมื่อไม่แน่ใจ ปรากฏว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แต่ละด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ดังต่อไปนี้

6.1 ความอยากรู้อยากเห็น	มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00
6.2 ความตั้งใจอย่างมีสติ	มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00
6.3 กล้าคิดริเริ่ม	มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

6.4 ความเพียรพยายาม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

6.5 การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง
0.80 – 1.00

6.6 ความมีเหตุผล มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 -1.00

7. นำแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่คัดเลือกไว้ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1,มัธยมศึกษาปีที่ 2 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3) ของโรงเรียนยอแซฟ
อุปถัมภ์ ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน จำนวน 152 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
และคัดเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์

8. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ Item -Total correlation
มีค่าอยู่ระหว่าง 0.26 - 0.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แต่ละด้านมีค่าอำนาจจำแนกดังต่อไปนี้

8.1 ความอยากรู้อยากเห็น มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.54

8.2 ความตั้งใจอย่างมีสติ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29 - 0.62

8.3 กล้าคิดริเริ่ม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.58

8.4 ความเพียรพยายาม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38 - 0.63

8.5 ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 - 0.62

8.6 ความมีเหตุผล มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.59

และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) มีค่า 0.94

9. ผู้วิจัยทำการตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำและข้อคำถามที่ซับซ้อนออกแล้ว
ทำให้เหลือข้อคำถามที่จะนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 75 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำการ
คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) เป็นรายด้านอีกครั้งหนึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ของแต่ละด้านดังนี้

9.1. ความอยากรู้อยากเห็น มีค่าความเชื่อมั่น 0.80

9.2. ความตั้งใจอย่างมีสติ มีค่าความเชื่อมั่น 0.81

9.3. กล้าคิดริเริ่ม มีค่าความเชื่อมั่น 0.75

9.4. ความเพียรพยายาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.79

9.5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.78

9.6. ความมีเหตุผล มีค่าความเชื่อมั่น 0.83

และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับ 0.95 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเครื่องมือ มีค่าความเชื่อมั่นสูงสามารถที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จึงได้จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

คำชี้แจง

1. แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนฉบับนี้มีทั้งหมด 75 ข้อ
2. ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย x ลงในกระดาษคำตอบ ในตัวเลือกที่ตรงกับความรู้สึและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

1. ความอยากรู้อยากเห็น

0) วันหนึ่งครูนำหนังสือใหม่จากห้องสมุดของโรงเรียนมาแนะนำ ให้นักเรียนอ่านและมีหนังสือเล่มหนึ่ง ที่มียุริสนิใจอยากอ่าน ถ้าท่านเป็นมยุรีท่านจะทำอย่างไร

- ก. รีบไปขอยืมจากห้องสมุดมาอ่าน (3)
- ข. ขอร้องให้เพื่อนคนที่อ่านแล้วเล่าให้ฟัง (2)
- ค. ว่างแล้วค่อยไปยืมอ่าน (1)

2. ความตั้งใจอย่างมีสติ

00) ขณะที่กำลังทำการบ้านอยู่ในห้องเรียน มีเพื่อนชวนไปเล่นบาสเกตบอลที่สนามแต่นักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. หยุดทำ แล้วไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อน ๆ (1)
- ข. บอกเพื่อนว่าขอทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจะตามไปเล่นด้วย (3)
- ค. เอาการบ้านไปทำที่สนามบาสเกตบอลด้วย (2)

3. กล้าคิดริเริ่ม

000) ปุ๊กจะทำปกรายงาน ซึ่งเป็นแบบไหนก็ได้ขอให้มีความครบ เพื่อนส่วนใหญ่ทำปกคล้ายกัน ถ้านักเรียนเป็นปุ๊ก นักเรียนจะทำปกรายงานรูปแบบใด

1. ทำปกรูปแบบใหม่ที่ไม่ซ้ำกับเพื่อนเลย (3)
2. ทำปกรายงานรูปแบบคล้ายเพื่อนส่วนใหญ่ (1)
3. ทำปกโดยใช้รูปแบบเพื่อนในห้องมารวมกันเป็นของเรา (2)

4. ความเพียรพยายาม

0000) ขณะที่มานะกำลังทำการบ้านอยู่ในคืนหนึ่ง เขารู้สึกง่วงนอนมากแต่การบ้านยังไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นมานะจะอย่างไร

- ก. อดทนทำต่อไปให้เสร็จ (3)
- ข. หยุดพักก่อน แล้วค่อยทำตอนเช้า (2)
- ค. ให้พ่อหรือแม่ช่วยทำต่อให้เสร็จ (1)

5. การศึกษาด้วยตนเอง

00000) เมื่อครูตรวจการบ้านให้ปรากฏว่ามานพทำผิดสองข้อ ถ้าท่านเป็นมานพ ท่านจะอย่างไร

- ก. รีบแก้ไขข้อที่ผิด แล้วส่งให้ครูตรวจอีก (3)
- ข. ปรีกษาเพื่อน หลังแก้ไขข้อที่ผิด (2)
- ค. เก็บสมุดกลับบ้าน ไม่ต้องทำอะไร (1)

6. ความมีเหตุผล

000000) วันหนึ่งแม่ของมีนาบอกมีนาว่าแม่จะไปเที่ยวต่างจังหวัด มีนาอยากไปเที่ยวกับแม่มาก แต่วันนี้เธอต้องไปโรงเรียน ถ้านักเรียนเป็นมีนา นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ขาดเรียนไปเที่ยวกับแม่ (1)
- ข. ไปโรงเรียน เรียนหนังสือตามปกติ (3)
- ค. เขียนจดหมายลาครู ขออนุญาตไปกับแม่ (2)

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 มีเกณฑ์การให้คะแนนตามความเข้มของข้อความแต่ละคุณลักษณะดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อเลือกตอบในตัวเลือกที่แสดงถึงการมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูง

ให้ 2 คะแนน เมื่อเลือกตอบในตัวเลือกที่แสดงถึงการมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ปานกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อเลือกตอบในตัวเลือกที่แสดงถึงการมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนต่ำ

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

เกณฑ์การแปลผลรายด้าน

แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 75 ข้อ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้ง 6 ด้าน มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนรายด้านดังนี้

1. ความอยากรู้อยากเห็น จำนวน 13 ข้อ คะแนนเต็ม 39 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 27 - 39.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความ

อยากรู้อยากเห็นอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 14 - 26.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความ

อยากรู้อยากเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 - 13.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความ

อยากรู้อยากเห็นอยู่ในระดับต่ำ

2. ความตั้งใจอย่างมีสติ จำนวน 12 ข้อ คะแนนเต็ม 36 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 25 - 36.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความ

ตั้งใจอย่างมีสติอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 13 - 24.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความ

ตั้งใจอย่างมีสติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 - 12.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความ

ตั้งใจอย่างมีสติ อยู่ในระดับต่ำ

3. กล้าคิดริเริ่ม จำนวน 13 ข้อ คะแนนเต็ม 39 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 27 - 39.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้า

คิดริเริ่มอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 14 - 26.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้า

คิดริเริ่มอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 - 13.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้า

คิดริเริ่มอยู่ในระดับต่ำ

4. ความเพียรพยายาม จำนวน 12 ข้อ คะแนนเต็ม 36 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 25 – 36.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเพียรพยายามอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 13 - 24.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 - 12.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนความเพียรพยายามอยู่ในระดับต่ำ

5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน 12 ข้อ คะแนนเต็ม 36 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 25 – 36.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 13 - 24.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 - 12.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับต่ำ

6. ความมีเหตุผล จำนวน 13 ข้อ คะแนนเต็ม 39 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 27 - 39.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 14 - 26.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1 - 13.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับอยู่ในระดับต่ำ

เกณฑ์การแปลผลรวม

แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 75 ข้อ มีคะแนนเต็ม 225 คะแนน มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนโดยรวมดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 175.00 – 225.00 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 125.00 – 174.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับ

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 75.00 – 124.99 แสดงว่า มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับต่ำ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ติดต่อโรงเรียนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนัดหมายและกำหนดวัน เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. จัดเตรียมแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการคัดเลือกแบบวัดที่นักเรียนตอบไม่สมบูรณ์ หรือไม่มีความตั้งใจในการตอบ

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนตอบแบบวัดซึ่งก่อนที่นักเรียนจะทำการตอบแบบวัด ผู้วิจัยจะเป็นผู้อธิบายและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเพื่อลดความตึงเครียด ให้นักเรียนวางใจว่า ไม่มีผลกระทบต่อนักเรียน เพื่อว่านักเรียนจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริงมากที่สุด โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบทั้งสิ้น 75 นาที

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2550 ถึงวันที่ 8 มีนาคม 2550

6. ตรวจสอบและคัดแยกแบบวัดที่ได้รับการตอบที่ไม่สมบูรณ์ หรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบวัด โดยพิจารณาตามขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ได้แบบวัดจากผู้ตอบทั้งสิ้น 450 คน หลังจากคัดเลือกแล้วได้กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยจริงจำนวน 420 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 139 คน (ชาย 95 คน หญิง 44 คน) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 135 คน (ชาย 92 คน หญิง 43 คน) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 146 คน (ชาย 98 คน หญิง 48 คน)

7. ทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบวัด ตามเกณฑ์การตรวจคะแนนที่ตั้งไว้
2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน
3. วิเคราะห์ค่าความแปรปรวน 2 ทิศทาง (2 – Way Analysis of Variance)

กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้วยโปรแกรม SPSS และทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของ เซฟเฟ (Scheffe' test for all Possible Comparison) เมื่อพบความแตกต่างระหว่างเพศกับระดับชั้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.1.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) โดยการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruency:IOC) ตามวิธีโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ. 2543 :248; อ้างอิงจาก Rovinnelli and Hambleton.1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

5.1.2 แสดงค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item-total Correlation) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด บุญอนันตพงษ์.2545:84)

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่น ๆ ที่เหลือทุกข้อ

5.1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. 2543 : 312 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951)

$$a = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	a	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อ
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 การหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวแปรอิสระ 2 ตัว (Two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 – 3 (นิคม ดังคะพิภพ. 2543 : 185)

5.2.2.1. การทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรแถว (A)

$$F = \frac{MS_A}{MS_{w.cell}}$$

5.2.2.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรทางคอลัมน์(B)

$$F = \frac{MS_B}{MS_{w.cell}}$$

5.2.2.3 การทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรแถวของคอลัมน์

$$F = \frac{MS_{AB}}{MS_{w.cell}}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจาก
การแจกแจงแบบ F เพื่อทราบความมี
นัยสำคัญ

MS_A แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของตัวแปรแถว(A)

MS_B แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของตัวแปรคอลัมน์(B)

$MS_{w.cell}$ แทน ค่าความแปรปรวนคลาดเคลื่อน

5.2.3 การทดสอบเปรียบเทียบภายหลัง ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมี
นัยสำคัญ ใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ (Scheffe' test for all
Possible Comparison) โดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูตร. 2528)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k-1)}$$

เมื่อ M_1, M_2 แทน ค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่ต้องการทดสอบความ
แตกต่าง

n_1, n_2 แทน จำนวนนักเรียนตัวอย่าง ที่นำมาทดสอบ

$df = (K-1), (K-2)$ แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

M	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
A	แทน	เพศ
B	แทน	ระดับชั้น
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	Sum of square
MS	แทน	Mean of square
Df	แทน	Deegree of freedom
k	แทน	จำนวนข้อ
K	แทน	คะแนนเต็ม
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
$S_{\bar{x}}$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขอบเขตของค่าเฉลี่ยประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในภาพรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้น
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 จำแนกตามเพศ และระดับชั้น และศึกษาผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นเรียนที่มีผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้วยสถิติทดสอบเอฟ (F – test) จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – WAY Analysis of Variance)) และทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe' test for all Possible Comparison) เมื่อพบความแตกต่างระหว่างเพศ กับระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขอบเขตของค่าเฉลี่ยประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในภาพรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่าเฉลี่ยประชากร ในภาพรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามเพศและระดับชั้นผลปรากฏดังตาราง 3 - 4

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ซึ่งมีเพศต่างกัน

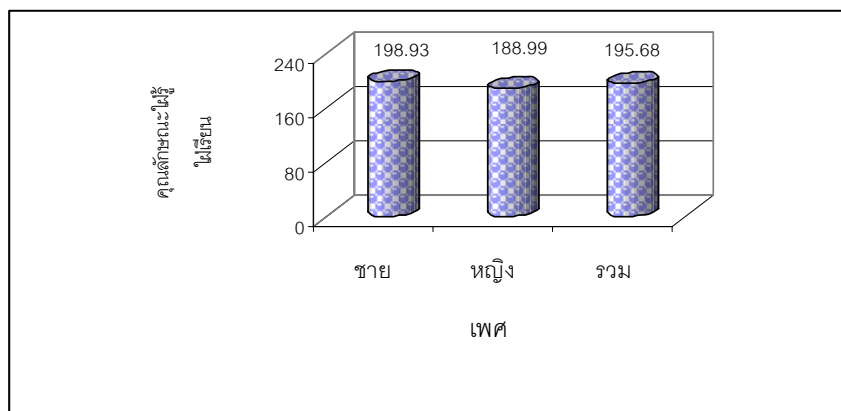
เพศ	คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน	k	K	M	S	$S_{\bar{x}}$	การประมาณ ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
นักเรียนชาย (N=285)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	34.91	4.07	0.24	34.44 - 35.37	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	31.83	3.33	0.21	31.42 - 32.24	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	35.07	4.37	0.26	34.57 - 35.58	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	32.22	3.73	0.22	31.79 - 32.65	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	12	36	31.78	4.17	0.25	31.29 - 32.27	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	33.12	4.56	0.25	32.62 - 33.61	สูง
	รวม	75	225	198.93	20.70	1.20	196.58 - 201.29	สูง
นักเรียนหญิง (N=135)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	31.84	3.86	0.34	31.16 - 32.51	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	30.81	4.21	0.31	30.21 - 31.41	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	33.01	4.41	0.37	32.28 - 33.74	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	31.15	3.58	0.32	30.52 - 31.77	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	12	36	29.89	4.20	0.36	29.18 - 30.60	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	32.31	3.68	0.38	31.58 - 33.03	สูง
	รวม	75	225	188.99	19.07	1.74	185.58-192.41	สูง

ตาราง 3 (ต่อ)

เพศ	คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน	k	K	M	S	$S_{\bar{x}}$	การประมาณ ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
รวม(N=420)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	33.90	4.25	0.21	33.49 – 34.31	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	31.47	3.66	0.18	31.12 – 31.82	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	34.39	4.49	0.22	33.96 – 34.82	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	31.87	3.71	0.18	31.52 – 32.22	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง	12	36	31.16	4.27	0.21	30.75 – 31.57	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	32.87	4.31	0.21	32.46 – 33.28	สูง
	รวม	75	225	195.68	20.71	1.01	193.70 – 197.66	สูง

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 195.68 คะแนน และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแต่ละด้านอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31.16 – 34.39 คะแนนและมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.18 – 0.21 เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 198.93 คะแนน และ 188.99 คะแนน และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.20 และ 1.74 ตามลำดับ และพบว่า นักเรียนชายมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแต่ละด้านอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31.83 – 35.07 คะแนนและมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.33 – 4.56 นักเรียนหญิงมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแต่ละด้านอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 29.89 – 33.01 คะแนนและมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.31 – 0.38

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดทำเป็นกราฟแท่ง แสดงถึงคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ผลปรากฏดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กราฟแสดงคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ซึ่งมีระดับชั้นแตกต่างกัน

ระดับชั้น	คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน	k	K	M	S	$S_{\bar{x}}$	การประมาณค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มัธยมศึกษาปีที่ 1 (N = 139)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	33.65	4.15	0.36	32.93 – 34.36	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	31.88	3.45	0.32	31.24 – 32.51	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	34.76	4.11	0.39	33.98 - 35.53	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	31.83	3.60	0.34	31.17 – 32.49	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	12	36	31.03	3.88	0.38	30.28 – 31.78	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	32.91	4.26	0.39	32.15 – 32.68	สูง
	รวม	75	225	196.05	19.37	1.84	192.43 – 199.66	สูง

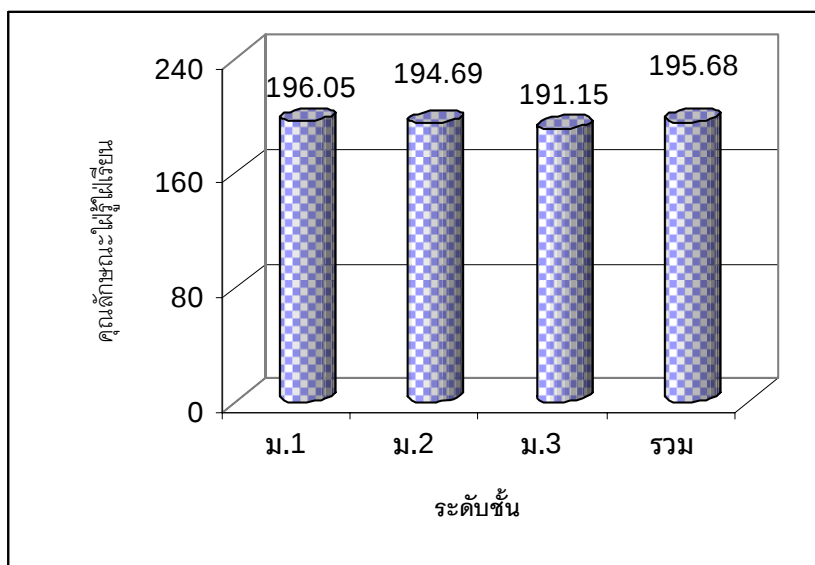
ตาราง 4 (ต่อ)

ระดับชั้น	คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน	k	K	M	S	$S_{\bar{x}}$	การประมาณค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มัธยมศึกษาปีที่ 2 (N = 135)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	33.71	3.24	0.37	32.99 - 34.43	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	31.99	3.57	0.33	31.34 - 32.63	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	34.26	4.26	0.40	33.48 - 35.05	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	31.81	3.52	0.34	31.14 - 32.48	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	12	36	30.91	4.25	0.39	30.15 - 31.67	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	32.01	4.06	0.39	31.24 - 32.79	สูง
	รวม	75	225	194.69	18.32	1.86	191.03 - 198.35	สูง
มัธยมศึกษาปีที่ 3 (N = 146)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	32.77	5.08	0.35	32.08 - 33.46	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	30.10	3.70	0.31	29.48 - 30.71	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	33.10	4.48	0.38	32.35 - 33.85	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	31.41	3.98	0.36	30.78 - 32.05	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	12	36	30.57	4.98	0.37	29.84 - 31.29	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	33.21	4.48	0.38	32.47 - 33.95	สูง
	รวม	75	225	191.15	23.78	1.78	187.65 - 194.65	สูง
รวม (N = 420)	1.ความอยากรู้อยากเห็น	13	39	33.90	4.25	0.22	33.47 - 34.33	สูง
	2.ความตั้งใจอย่างมีสติ	12	36	31.47	3.66	0.18	31.12 - 31.82	สูง
	3.กล้าคิดริเริ่ม	13	39	34.39	4.49	0.22	33.96 - 34.82	สูง
	4.ความเพียรพยายาม	12	36	31.87	3.71	0.18	31.52 - 32.22	สูง
	5.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	12	36	31.16	4.27	0.21	30.75 - 31.57	สูง
	6.ความมีเหตุมีผล	13	39	32.87	4.31	0.21	32.46 - 33.28	สูง
	รวม	75	225	195.68	20.71	1.01	194.67 - 197.46	สูง

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 195.68 คะแนน และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.01 เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 196.05 คะแนน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.84 รองลงมาคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 194.69 และ

191.15 คะแนน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.86 และ 1.78 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31.16 - 34.39 คะแนน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.18 - 0.22 และเมื่อแยกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31.03 - 34.76 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.39 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 30.91 - 34.26 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.40 และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 30.10 - 33.21 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.38

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดทำเป็นกราฟแท่ง แสดงถึงคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กราฟแสดงระดับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ซึ่งมีเพศ และระดับชั้นต่างกัน

ระดับชั้น	เพศ	คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน				การประมาณ ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
		N	$\bar{X}$	S	$S_{\bar{X}}$		
ม.1	ชาย	95	199.25	19.91	2.67	195.19 -203.32	สูง
	หญิง	44	192.84	17.58	3.04	186.87 – 198.82	สูง
	รวม	139	196.05	19.37	1.83	192.43 – 199.66	สูง
ม.2	ชาย	92	199.05	15.11	2.10	194.92 – 203.19	สูง
	หญิง	43	190.33	22.88	3.08	184.28 – 196.37	สูง
	รวม	135	194.69	18.32	1.86	191.09 – 198.35	สูง
ม.3	ชาย	98	198.48	25.62	2.04	194.48 – 202.48	สูง
	หญิง	48	183.81	15.61	2.91	178.09 – 189.53	สูง
	รวม	146	191.15	23.78	1.78	187.65 – 194.64	สูง
รวม	ชาย	285	198.92	20.70	1.20	196.58 – 201.28	สูง
	หญิง	135	188.83	19.67	1.74	185.58 – 192.41	สูง
รวมทั้งหมด		420	195.68	20.71	1.01	194.67 – 196.69	สูง

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูงและมีคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเฉลี่ย 195.68 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.01 โดยแบ่งเป็นตัวแปรเพศ พบว่า นักเรียนชายคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเฉลี่ย เท่ากับ 198.92 คะแนน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.20 และนักเรียนหญิงมีคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเฉลี่ย 188.83 คะแนน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.74 และตัวแปรระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเฉลี่ย 196.50 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.83 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเฉลี่ย 194.69 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.86 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเฉลี่ย 191.15 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย 1.78 จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า นักเรียนชายมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อยู่ในระดับสูงทุกระดับชั้น

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 จำแนกตามเพศ และระดับชั้น และศึกษาผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นเรียนที่มีผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยสถิติทดสอบเอฟ (F – test) จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two – WAY Analysis of Variance) ด้วยโปรแกรม SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาคะแนนของแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน มาหาค่าความแปรปรวน โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้น และเมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จึงทำการทดสอบรายคู่ ตลอดจนแสดงค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อยของแบบแผนตัวแปรเพศ และระดับชั้น ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ที่มีเพศต่างกันและระดับชั้นต่างกัน

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ความอยากรู้อยากเห็น	เพศ(A)	1	861.49	861.49	54.30**	.00
	ระดับชั้น(B)	2	69.42	34.71	2.19	.11
	เพศxระดับชั้น(A*B)	2	83.97	41.99	2.65	.07
	ความคลาดเคลื่อน	414	6568.95	15.87		
2. ความตั้งใจอย่างมีสติ	เพศ(A)	1	94.97	94.97	7.57**	.01
	ระดับชั้น(B)	2	281.35	140.67	11.22*	.02
	เพศxระดับชั้น(A*B)	2	41.46	20.73	1.65	.19
	ความคลาดเคลื่อน	414	5191.83	12.54		
3. กล้าคิดริเริ่ม	เพศ(A)	1	390.23	390.23	20.88**	.00
	ระดับชั้น(B)	2	180.63	90.32	4.83**	.01
	เพศxระดับชั้น(A*B)	2	20.96	104.80	5.60**	.01
	ความคลาดเคลื่อน	414	7738.73	18.69		
4. ความเพียรพยายาม	เพศ(A)	1	106.19	106.79	7.8**	.01
	ระดับชั้น(B)	2	14.55	7.28	.54	.59
	เพศxระดับชั้น(A*B)	2	5.19	2.59	.19	.83
	ความคลาดเคลื่อน	414	5636.05	13.61		

ตาราง 6 (ต่อ)

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	เพศ(A)	1	327.47	327.47	18.62**	.00
	ระดับชั้น(B)	2	14.46	7.23	.41	.66
	เพศxระดับชั้น(A*B)	2	32.28	16.14	.92	.40
	ความคลาดเคลื่อน	414	7280.22	17.59		
6. ความมีเหตุผล	เพศ(A)	1	60.27	60.27	3.32	.07
	ระดับชั้น(B)	2	94.02	47.01	2.59	.08
	เพศxระดับชั้น(A*B)	2	40.17	20.08	1.11	.33
	ความคลาดเคลื่อน	414	7519.78	18.16		
รวม	เพศ (A)	1	9027.89	9027.89	22.20**	.00
	ระดับชั้น (B)	2	1604.90	802.45	1.98	.14
	เพศ x ระดับชั้น (A*B)	2	1136.05	568.02	1.40	.29
	ความคลาดเคลื่อน	414	168371.77	406.70		
รวม		419	179747.61			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3) โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกัน มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความอยากรู้อยากเห็น พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างในระดับชั้นและตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความอยากรู้อยากเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความตั้งใจอย่างมีสติ พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบความแตกต่างในระดับชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความตั้งใจอย่างมีสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่ม พบความแตกต่างระหว่างเพศและระดับชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรเพศกับระดับชั้นส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเพียรพยายาม พบความแตกต่างระหว่างเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างในระดับชั้น และตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความเพียรพยายาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พบความแตกต่างระหว่างเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างในระดับชั้นและตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความมีเหตุผล ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ และระดับชั้น และตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่ามี ความแตกต่างในรายคู่ใดบ้างจึงนำไปทดสอบความแตกต่างรายคู่) และทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe' test for all Possible Comparison) ดังปรากฏผลตามตารางที่ 7และ8

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความตั้งใจอย่างมีสติ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน ด้วยสถิติทดสอบเชฟเฟ (Scheffe' S-Test)

ระดับชั้น		มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3
	$\bar{X}$	196.05	194.69	191.15
มัธยมศึกษาปีที่ 1	196.05	-	.38	1.51*
มัธยมศึกษาปีที่ 2	194.69	-	-	1.92*
มัธยมศึกษาปีที่ 3	191.15	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

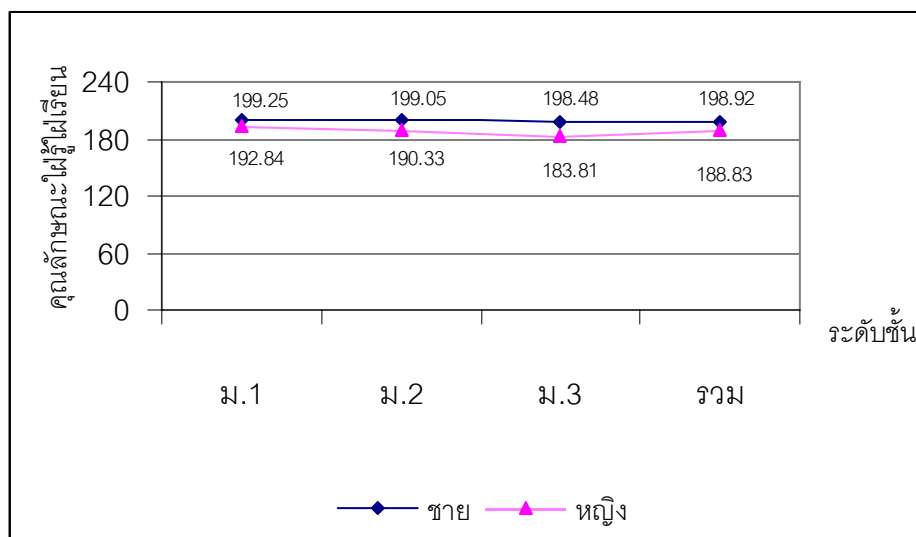
จากตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านความตั้งใจอย่างมีสติ เป็นรายคู่ระหว่างนักเรียนระดับชั้นที่ต่างกัน พบว่าคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่ม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน ด้วยสถิติทดสอบเชฟเฟ (Scheffe' S-Test)

ระดับชั้น	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาปีที่ 1	มัธยมศึกษาปีที่ 2	มัธยมศึกษาปีที่ 3
		196.05	194.69	191.15
มัธยมศึกษาปีที่ 1	196.05	-	.26	1.04
มัธยมศึกษาปีที่ 2	194.69	-	-	.78
มัธยมศึกษาปีที่ 3	191.15	-	-	-

จากตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่ม เป็นรายคู่ระหว่างนักเรียนระดับชั้นที่ต่างกัน พบว่าคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ด้านกล้าคิดริเริ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ได้ มาจัดทำเป็นกราฟเส้นแสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับระดับชั้นที่ส่งผลร่วมกันต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ได้ผลปรากฏดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับระดับชั้นที่ส่งผลร่วมกันต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

จากภาพประกอบ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศกับระดับชั้นที่ส่งผลร่วมกันคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศและระดับชั้น นั่นคือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีแนวโน้มของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนตามระดับชั้นไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 139 คน (นักเรียนชาย 95 คน นักเรียนหญิง 44 คน) มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 135 คน (นักเรียนชาย 92 คน นักเรียนหญิง 43 คน) และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 146 คน (นักเรียนชาย 98 คน นักเรียนหญิง 48 คน) ซึ่งได้มาโดยวิธีการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยมีระดับชั้นเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียน เป็นหน่วยการสุ่ม (Unit of sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 75 ข้อ แบบวัดเป็นลักษณะเป็นสถานการณ์ 3 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้ง 6 ด้าน ดังนี้ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจอย่างมีสติ กล้าคิดริเริ่ม ความเพียรพยายาม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ความมีเหตุผล โดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.95

การดำเนินการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบวัดไปให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ตอบ ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการตรวจสอบและคัดแยกแบบวัดที่ได้รับการตอบที่ไม่สมบูรณ์ หรือมีร่องรอยระบุถึงการไม่ตั้งใจทำแบบวัดออก แล้วนำแบบวัดไปทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบระดับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ระหว่าง เพศ และระดับชั้น และศึกษาผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับชั้นเรียนที่มีผลต่อความใฝ่รู้ใฝ่เรียน และใช้สถิติทดสอบเอฟ(F-test) จากการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน 2 ทิศทาง (2 – Way Analysis of Variance) และทดสอบภายหลังด้วยสถิติทดสอบของ เชฟเฟ่ (Scheffe' test for all Possible Comparison) เมื่อพบความแตกต่างระหว่างเพศกับระดับชั้น

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูง โดยมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่มสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความตั้งใจอย่างมีสติ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามลำดับ
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นต่างกันมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ตัวแปรเพศกับระดับชั้นไม่ส่งผลให้เกิดผลของปฏิสัมพันธ์ต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ พบว่า

1. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านกล้าคิดริเริ่มสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ด้าน ความอยากรู้อยากเห็น ความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความตั้งใจอย่างมีสติ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามลำดับ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ได้กำหนดให้ครูใช้รูปแบบการสอนแบบโครงงาน เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และได้กำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนโดยให้นักเรียนทุกระดับทำโครงงาน วิทยาศาสตร์หรือโครงงานตามกลุ่มสาระอย่างน้อยปีละ 1 โครงงาน ซึ่งการทำโครงงานวิทยาศาสตร์หรือโครงงานตามกลุ่มสภะนั้นเอื้อต่อการ สร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง หรืออาจจะเป็นเพราะสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ ที่ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างไร้พรมแดนทำให้การเรียนรู้ไร้ขอบเขต อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก้าวไกลไปอย่างมาก ทำให้การแข่งขันทางด้านต่างๆ สูงขึ้น จึงทำให้ผู้เรียนต้องตระหนักถึงการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ ค้นคว้ารู้เท่าทันวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2545:8-9) พบว่าการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 โดยนักเรียนชายมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน โดยนักเรียนชายจะได้รับการอบรมให้รู้จัก อดทน เข้มแข็ง กล้าแสดงออก มีความคิดริเริ่มและมีความเป็นผู้นำส่วนนักเรียนหญิงจะได้รับการอบรมให้รู้จักความอ่อนโยน เรียบร้อย ยอมตามสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนง กวีแสง (2528 : 26) ที่กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้คนเรามีความใฝ่เรียนแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ มัสโอดี (ขวัญฤดี ขำสอนสัตย์. 2542 : 27

อ้างอิงจากสุชาติ มัสโอติ) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักเรียนชายมีการรับรู้ตามแนวบทบาทการใช้สติปัญญาสูงกว่านักเรียนหญิงในด้านการเรียนและทำงานตามรูปแบบแนวคิดของตนเอง ชอบค้นคว้ามากกว่าที่จะเข้าฟังบรรยายและสอดคล้องกับสตรอง (สมบัติ สุขสมบูรณ์.2540 : 59,อ้างอิงจาก Strong.1954:216-228) ได้กล่าวไว้ว่า สตรองได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของชายและหญิง พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความสนใจในอาชีพแตกต่างกัน และจะคงอยู่ในสภาพนี้ตั้งแต่อายุ 14 – 38 ปี กล่าวคือ เพศชายจะสนใจอาชีพเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก วิศวกรรมวิทยาศาสตร์ การเมือง การทหาร และอาชีพที่มีลักษณะโดดเด่นเด่น ส่วนเพศหญิงจะสนใจอาชีพเกี่ยวกับศิลปะ ดนตรี กิจกรรมทางบัญชี ครูและงานสังคมสงเคราะห์

3. คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในช่วงชั้นที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระต่างๆ มีการจกกิจกรรมที่เอื้อต่อการเกิดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน ในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จึงทำให้คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนแตกต่างกันน้อยหรืออยู่ในระดับเดียวกัน เช่น การให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อที่จะได้ สร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง หรืออาจจะเป็นเพราะสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ที่ทุกคนสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างไร้พรมแดนทำให้การเรียนรู้ไร้ขอบเขต อีกทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก้าวไกลไป อย่างมาก ทำให้การแข่งขันทางด้านต่างๆ สูงขึ้น จึงทำให้ผู้เรียนต้องตระหนักถึงการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ ค้นคว้ารู้เท่าทันวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2545:8-9) พบว่าการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนอยู่ในระดับแรกของมัธยมศึกษาตอนต้น มีทั้งเพื่อนใหม่ ครูคนใหม่ บรรยากาศการเรียนการสอนใหม่ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกต้องการอยากเรียนรู้ กระตือรือร้น ตั้งใจเรียน และอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ จึงส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมาก ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเข้าสู่วัยรุ่น อาจมีบางคนที่ยังคงมีความเอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจเรียน มีความพยายามในการเรียนสม่ำเสมอ ชอบค้นคว้าหาความรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน และอาจมีนักเรียนบางคนที่มีพฤติกรรมแปรเปลี่ยนไม่ชอบที่จะต้องค้นคว้าหาความรู้ ไม่ตั้งใจเรียน

ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่มีความขยันหมั่นเพียร จึงส่งผลต่อการมีระดับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ที่ลดต่ำลงมาได้ และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำลังอยู่ในวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่ต้องไปเรียน ต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมุ่งสนใจวิชาการมากกว่า ที่จะร่วมกิจกรรมทางเรียน และอาจ เป็นเพราะว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นชั้นปีสุดท้ายของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งหลักสูตร ในการเรียนการสอนจะมีความยากและซับซ้อนมากขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนต้องมีความชัดเจนในการเลือกแผนการเรียนในอนาคต อีกทั้งยังเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อต้องการอิสระและเป็นวัยที่ให้ความสนใจตนเองและสิ่งแวดล้อมมากกว่าการเรียน ดังนั้นนักเรียนจึงไม่สามารถบังคับตัวเองได้ ไม่สนใจต่อการเรียน ขาดเรียนและทำให้เกิดคุณลักษณะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนลดน้อยลงกว่าตอนอยู่ในชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541 : 118) ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ระดับชั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเพราะนักเรียนในวัยนี้มีความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม มากกว่าสนใจการเรียนและสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาพะเดิด ชุ่มเพ็งพันธ์ (2548 : 73) ศึกษา เรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรยด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสตรีอุปสรสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับชั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรยด้านการเรียนเพราะ นักเรียนในวัยนี้ให้ความสนใจตนเอง และสิ่งแวดล้อมมากกว่าการเรียน

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้แนวโน้มของคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนจะลดลงจากชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปสู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็ตาม แต่คะแนนก็ยังอยู่ ในระดับเกณฑ์ที่สูงเช่นกันทั้ง 3 ระดับชั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เพียงแต่ขาดการ กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้นเท่านั้น

3. ผลการศึกษาปฏิสัมพันธ์ของเพศกับระดับชั้นเรียน พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ที่จะทำให้เกิดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน อาจเป็นเพราะว่าคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน มักเกิดขึ้น ถ้าคน ๆ นั้นให้ความสนใจ สนใจต่อสิ่งที่เขากำลังทำ ทำให้ความสนใจขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น ๆ สอดคล้องกับทฤษฎีของ วัฒนา พัทธะวณิช (2531:28) พบว่า ควรจัดระดับการทำกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมุ่งส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน เพราะเป็นไปได้ ที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ได้อย่างครบถ้วน สามารถส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนลดต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล : และคนอื่น ๆ (2541:27) พบว่าตัวแปรด้านความต้องการของนักเรียนในการศึกษา ต่อระดับสูงขึ้น ไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต่าง ๆ ของโรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนให้เพิ่มขึ้นตาม ระดับชั้นการศึกษาได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี (2545:8-9) พบว่าการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและใฝ่รู้ใฝ่เรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เนื่องจากพบว่าเพศและระดับชั้นไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน และคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแนวโน้มระดับที่ลดลงดังนั้นควรอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะได้นำข้อสารสนเทศไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนตามพัฒนาการและระดับชั้น และทางผู้บริหารควรนำสารสนเทศจากการวิจัยไปประกอบการวางแผน จัดทำยุทธศาสตร์ การจัดการเรียนการสอน มีการติดตามประเมินผลเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพิ่มขึ้นตามลำดับนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ควรร่วมกันจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและกันในสังคม เช่น กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้สนองความต้องการของนักเรียน การฝึกให้นักเรียนมีนิสัย รักการเรียน รักการค้นคว้า กล้าคิด กล้าทำและมีส่วนร่วมในการเรียน เป็นต้น

1.2 เนื่องจากระดับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในเกณฑ์ที่สูง ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม และสนับสนุนแก่นักเรียนเหล่านี้อย่างขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนนี้กับนักเรียนในช่วงชั้นอื่น ๆ อีก เช่น ช่วงชั้นที่ 1, 2 และ 4 เป็นต้น

2.2 ควรเพิ่มการเก็บข้อมูล ด้วยการสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนเข้าไปด้วย เพื่อผลการวิเคราะห์ที่สมบูรณ์ขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้ เช่น แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น

2.4 ควรทำการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงพัฒนาในลักษณะการศึกษาภาคตามยาว (Longitudinal Study) อาจทำให้ค้นพบพัฒนาการคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่มีความแม่นยำได้

2.5 ควรกำหนดเวลาในการทำแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้น้อยลงกว่าที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เพื่อที่นักเรียนจะได้ตอบแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ทันที โดยไม่ต้องมีเวลาคิดว่า จะตอบแบบใดเพื่อให้ได้คะแนนมากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน.(2542). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- กรมวิชาการ.(2539). *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ใฝ่รู้-ใฝ่เรียน*. กรุงเทพฯ: หลักสูตรภาลวดพร้าว.
- .(2543). รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างเสริมคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, กระทรวงศึกษาธิการ.(2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์หลักสูตรภาลวดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.(2540). *ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ 1*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ชักเชสมีเดีย.
- ขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์.(2542) *การศึกษายุติธรรมความรับผิดชอบ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดมศึกษา.*
- จำเริญ จิตรหลัง.(2543, ตุลาคม). “นักเรียนกับการปฏิรูปการศึกษา,” *วารสารวิชาการ*.3(10) :4
- ใจทิพย์ ณ สงขลา.(2545). *โครงการวิจัยเรื่องผลของการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัยผ่านเว็บที่มีต่อความใฝ่รู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์.(2541, พฤษภาคม-สิงหาคม). “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ,” *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 20(58) :32.
- .(2541, กันยายน-ธันวาคม). “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน,” *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 20(59) :27, 34-35.
- โชติ เพชรชื่น.(2526, กันยายน-ธันวาคม). “แบบทดสอบสถานการณ์,” *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 5(2) :10-15.
- ชิตสุภาวงศ์ ทิพย์เที่ยงแท้;รจนารถ ชูใจและมาลินี จำเริญร. (2543, กรกฎาคม-ธันวาคม). “เปรียบเทียบความใฝ่รู้ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักของนักศึกษาพยาบาล,” *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี*. 12(2) :12-17
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิรันดร์ ตั้งธีรบัณฑิตกุล;อนันต์ ทองคำและอนันต์ ไชยศักดิ์. (2543?). รายงานการวิจัยเรื่อง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2520). การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- . (2543). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชิต มณีโชติ. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม
กับพฤติกรรมใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล. ปริญญานิพนธ์ พ.ม.(พยาบาลอนามัยชุมชน).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- . (2545). “ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผล
การศึกษา (หน่วยที่ 3). “กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- . (2547). “การวัดประเมินการเรียนรู้ (การวัดประเมินแนวใหม่). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประคอง กรรณสูตร.(2528) สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประณม จันทิม. (2546, กรกฎาคม)3 “รักการอ่าน และการเรียนรู้ ถวายสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดาฯ,” วารสารวิชาการ. 6(7) :66.
- ผ่องศรี สมยา. (2545, กันยายน). “แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน,” วารสารวิชาการ.
5(9) :4.
- พระราชวรมนู (ประยุทธ์ ประยุตโต). (2530ก). ทางสายกลางของการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- . (2530ข). การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- พระสมชาย ฐานวุฑโฒ. (2533). มงคลชีวิต ฉบับธรรมทายาท เล่ม 1. กรุงเทพฯ : นิวไต้ก
การพิมพ์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมและสังคมศาสตร์ด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิตร ทองชั้น. (2547, มกราคม). “การวัดทางด้านจิตพิสัย E.Q vs. H.Q,” วารสารวงการครู.
ฉบับปฐมฤกษ์ : 38.

- พิทักษ์ วงแหวน. (2546). การศึกษาปัจจัยพระดับที่ส่งผลต่อพฤติกรรมไม่เรียน ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(วิจัยและสถิติทางการ
ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา.
- ไพศาล หวังพานิช. (2533). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2538). การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ
การพิมพ์.
- มนีวรรณ กมลพัฒนะ. (2530). บัณฑิตอุดมคติ-3 ใฝ่รู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสัมภาษณ์อย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วี.เจ.พรินติ้ง.
- มาสริน จันทงาม. (2543). ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัยต่อการใฝ่รู้ และ
ความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ พ.ม.
(การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- ยุพิน โกณทา; คนอื่น ๆ .(2544?). โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- รวีวรรณ ดังคุณรักษ์พันธ์. (2531). การวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ล้วน สายยศ ; อังคนา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาสน์.
- . (2543ก). การวัดด้านจิตพิสัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- . (2543ข). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- วิชาญ อัครวนสกุล. (2545, พฤศจิกายน). “การใช้เวลาว่างที่ดีสำหรับวัยรุ่น,” วารสารวิชาการ.
5(11) : 14.
- วิรัช วรรณรัตน์. (2532). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดผลและการวิจัย. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล. (2540). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้สาระอิงบริบท เพื่อส่งเสริม
ความใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด.(หลักสูตรและการสอน).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
----- . (2545). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส.วาสนา ประवालพฤษ. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัดผล 522 การวิเคราะห์
องค์ประกอบ. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อุดลำนเา

- สมนึก ภัททิยธนี. (2537). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมบุญ ชิตพงษ์. (2535?). *การสร้างเครื่องมือวัดจิตพิสัย ในการพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. ม.ป.พ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ : และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2533). *เทคนิคทางสถิติขั้นสูงสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาพร มากแจ้ง. (2544, มกราคม-มิถุนายน). “ฉลาดรู้ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ.” *วารสารลานปัญญา*. 2(3) : 7-14.
- เสรี แซ่มชาติ. (2547, มีนาคม). “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน,” *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา*. 2(1) : 29.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1. (2547). *สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2547*. นครพนม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1
- สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). *จิตพิสัยมิติสำคัญของการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542?). *การพัฒนาด้านจิตพิสัยของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- . (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- . (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549)*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2529). *ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์สยามศึกษา.
- อรพินทร์ ชูชม. (2545). *เอกสารคำสอนวิชา วป 502 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนันต์ ศรีโสภา. (2520). *แบบวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- . (2525). *การวัดผลทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
- อารี มณีพันธ์. (2545, ตุลาคม). “จากการสอนสู่การจุดประกายความใฝ่รู้,” *วารสารวิชาการ*. 26(1) : 15-16.
- อารีรัตน์ กล้าอาษา. (2541). *ความสามารถในการดูแลตนเองของเด็กวัยเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

อุดมศักดิ์ พลอยบุตร. (2544, พฤศจิกายน). “หัวใจปฏิรูป...การศึกษา,” *วารสารวิชาการ*.

4(11) : 2.

อเนกกุล กริแสง.”จดหมายถึงเพื่อนครู,” *มิตรครู*.27:25 – 27;กรกฎาคม 2528

Anastasi. Anne' (1988). *Psychological Testing* Fifth Editor.New York" Macmilan Publishing Co.,Inc.

Anderson, O.Roger; et al. (2001). *The role of ideational networks in laboratory inquiry Learning and knowledge of evolution among seventh grade students*. (Online). HW Wilson.

Bernard, Russell H. (2000). *Social Research Methods : Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks. California : SAGE Publications. Inc.

Bloom, Benjamin S. (1967). *Taxonomy of Educational Objectives (Cognitive Domain)*. New York: David Mckay Company.

Bollen, K.A. (1989). *Structural equations with latent variables*. New York: John Wiley & Sons.

Bollen, K.A. & Long, J.S. (1993). *Introduction*. In K.A. Bollen. & J.S. Long. *Testing Structural equations models*, (pp. 1-9). Thousand Oaks. CA: SAGE Publications, Inc.

Field, Andy. (2004). Project 3 : *Design a Questionnaire*. (Online). Available : [Http://www.sussex.ac.uk/users/andyf/teaching/rm2/project3. pdf](http://www.sussex.ac.uk/users/andyf/teaching/rm2/project3.pdf).Retrieved June 14, 2004.

Franklin, Catherine A. (2001). *Being there : Active imaginations and Inquiry minds In a middle School Classroom*. (Online). Dissertation Abstracts International.

Gronlund, N.P. (1976). *Measurement and Evaluation in Teaching*. 3 rd ed. New York: Macmillan Publishing Co.,Inc.

Hair, Joseph F., et al. (1998). *Multivariate Data Analysis*. 5th ed. Upper Saddle River. New Jersey : Prentice-Hall.

John W. Brubacher, Charles W. Case, Timethy G. Rogan (1994). *Becoming Reflective Educator : How to build Culture of Inquiry in the Schools*. United State of America:

Kelloway, E. Kevin. (1998). *Using LISREL for Structural Equation Modeling*. California: SAGE Publications, Inc.

- Kim, Jae-On & Mueller, Charles W. (1978). *Factor Analysis : Statistical Methods and Practical Issues*. Sage University Paper Series on Quantitative Applications in the Social Sciences, series no, 07-014. Beverly Hills and London : SAGE Publications, Inc.
- Milson, Andrew, Andrew J. (2002). *The Internet and inquiry learning : integrating medium and method in a sixth grade social studies classroom*. (Online). HW Wilson.
- Mueller, R.O. (1996). *Confirmatory factor analysis. In Basic Principles of structural Equation modeling : An introduction to LISREL and EQS*.(pp. 62-128). New York : Springer-Verlag.
- Riggs, Pamela Jane. (1997). *Literacy Development through inquiry Learning*. (Online). Dissertation Abstracts International.
- Stanley-Muchow; Jan lynette.(1986). *Outstanding Scientists: A Participatory Study of Inquiry and Creativity in Human Development*. (Online). Dissertation Abstracts International.
- Tabachnick, Barbara G. & Fidell, Linda S. (1996). *Using Multivariate Statistics*. 3th ed. N.Y> : Harper Collins College Publisher.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทาง การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์	รองผู้อำนวยการสำนักทดสอบทาง การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ทิพย์วรรณ วังเย็น	หัวหน้าศูนย์ประเมินทางการศึกษา ฝ่ายการศึกษาศึกษาอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ
4. อาจารย์ลำพูน ทองอินทร์	หัวหน้าแผนกทะเบียนวัดผลโรงเรียน แม่พระฟาติมา
5. อาจารย์วราตรี ทองสามสี	หัวหน้าแผนกทะเบียนวัดผล โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ฉบับนี้ มีจำนวนทั้งหมด 75 ข้อ
2. ให้นักเรียนพิจารณาสถานการณ์ในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย x ลงในกระดาษคำตอบ ในตัวเลือกที่ตรงกับความรู้สึกและการกระทำของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ข้อ	ข้อคำถาม
0)	เตี๊ยกกับเพื่อนได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาดโรงยิม ก่อนจะมีพิธีปิดกีฬาที่นี่ ในอีก 1 ชั่วโมงข้างหน้า ขณะนั้นมีการแข่งขันตะกร้อชิงชนะเลิศ เตี๊ยกอยากชมการแข่งขันตะกร้อมาก ถ้านักเรียนเป็นเตี๊ยก นักเรียนจะอย่างไร ? 1. ให้เพื่อนทำความสะอาดไปก่อน ตัวเองก็ไปชมการแข่งขัน 2. บอกทุกคนรีบทำความสะอาดจะได้ไปชมตะกร้อชิงชนะเลิศ 3. ชวนเพื่อนไปชมตะกร้อก่อนแล้วจึงรีบกลับมาทำความสะอาด

ตัวอย่างการตอบ

ชื่อ - สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ ..... โรงเรียน ..... อำเภอ ..... จังหวัด											
ข้อ	1	2	3	ข้อที่	1	2	3	ข้อที่	1	2	3
0)		~~X~~	~~X~~								

ถ้าใน ข้อ0) นักเรียนเลือก ตัวเลือกที่ 3 ให้ทำเครื่องหมาย ~~X~~ แต่ถ้าต้องการเปลี่ยนเป็นตัวเลือกที่ 2 ให้นักเรียนทำ ~~X~~ ในตัวเลือกเดิม คือ ตัวเลือกที่ 3 ก่อน ตามตัวอย่าง

1. ในตอนเย็นรายการโทรทัศน์บางช่องจะเป็นข่าวบางช่องจะเป็นละคร วันหนึ่งมะยมมีเวลาว่าง จึงเปิดโทรทัศน์ดู ถ้านักเรียนเป็นมะยมจะดูโทรทัศน์รายการใด
  - 1.ดูละคร เพราะว่าให้ความเพลิดเพลินดี
  - 2.สลับดูทั้งสองรายการ เพราะจะได้รับรสหลากหลาย
  - 3.ดูข่าว เพราะจะได้ทราบสถานการณ์ของโลก
2. วันหนึ่งมีรุ่นพี่มาแนะแนวการเรียนหนังสือให้เก่ง และแนะแนวการเรียนต่อ ครูบอกถ้า นักเรียนคนใดสนใจให้เข้ารับฟังได้ นักเรียนจะทำอย่างไร
  - 1.ไม่เข้าฟัง เพราะไม่ชอบ
  - 2.เข้าฟัง เพราะเพื่อน ๆ เขาก็เข้าฟัง
  - 3.เข้าฟัง เพราะจะได้มีความรู้และนำไปปฏิบัติ
3. ในช่วงมืองเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ถ้าครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำการทดลอง นักเรียนมักจะปฏิบัติตัวอย่างไร
  - 1.นั่งเฉยๆ และคุยกับเพื่อน
  - 2.นั่งดูเพื่อนทำการทดลองเงียบๆ
  - 3.ทำการทดลองงานร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
4. สนธยาเข้าไปชมงานนิทรรศการวันวิทยาศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรากฏว่ามีผู้คนเข้าชมนิทรรศการมากมายจนแออัดเบียดเสียดกับอากาศที่ร้อนมาก ถ้านักเรียนเป็น สนธยาจะทำอย่างไร
  - 1.เลิกชมแล้วรีบออกจากบริเวณงาน
  - 2.ไหนๆ ได้มาแล้วก็เดินชมงานทั่ว
  - 3.เข้าชมงานและบันทึกความรู้ให้ได้มากที่สุด
5. เวลาไปเที่ยวหรือไปทัศนศึกษาตามสถานที่ ต่างๆ เมื่อนักเรียนพบเห็นสิ่งที่น่าสนใจและประทับใจนักเรียนจดบันทึกเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นบ้างหรือไม่
  - 1.ไม่เคยจดบันทึกเลย
  - 2.จดบันทึกเป็นประจำ
  - 3.จดบันทึกบ้างเมื่อคุณครูมอบหมาย
6. ในช่วงเปิดภาคเรียนฤดูร้อน พิชิตชัยนอ่านหนังสือและทำแบบฝึกหัดทบทวนล่วงหน้าทุกวันถ้า นักเรียนเป็นพิชิตจะทำอย่างนั้นหรือไม่
  - 1.ทำบ้างเพราะจะได้ไม่ลืม
  - 2.ไม่ทำเพราะเป็นช่วงปิดพักผ่อน
  - 3.ทำเพราะจะได้เตรียมพร้อมในการเรียนต่อไป

7. ครูให้นักเรียนทดลองเพาะต้นถั่วในกระบะและให้สังเกตและบันทึกการเจริญเติบโตทุกวันเป็นเวลา 15 วัน ตั้งแต่เริ่มเพาะ นักเรียนจะอย่างไร
  1. ทำการสังเกตและจดบันทึกทุกวันจนครบ
  2. ไม่ต้องมาสังเกต คอยบันทึกตามเพื่อนก็ได้
  3. สองวันมาสังเกตและบันทึกครั้งหนึ่งไม่จำเป็นต้องทำทุกวัน
8. เพื่อนห้องหลิน ส่วนใหญ่ได้นำผลงานทางวิทยาศาสตร์ไปจัดแสดงที่งานสัปดาห์วิทยาศาสตร์ โรงเรียนจึงงดทำการเรียนการสอน ถ้านักเรียนเป็นหลิน และไม่ได้นำผลงานไปแสดง นักเรียนจะอย่างไร
  1. ไปชมงานสักครู่ เพราะทุกปีจัดเหมือนกัน
  2. ไปชมงานให้ทั่วเพราะมีเกมแปลกใหม่ให้เล่นพร้อมของรางวัล
  3. ชมงานให้ทั่วจะได้ดูพัฒนาการและสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์
9. เข้มไปบ้านลุง พบลุงกำลังสอนลูกให้ใช้เทคนิคง่าย ๆ ในการพิมพ์งานด้วยไมโครซอฟท์เวิร์ดอยู่ ถ้านักเรียนเป็นเข้มนักเรียนจะอย่างไร
  1. นั่งดูอยู่ห่าง ๆ จนลุงสอนเสร็จ
  2. ไปดูและถามข้อสงสัยของเทคนิคนั้น
  3. เข้าไปยืนดูเทคนิคอย่างง่ายนั้นเงียบ ๆ
10. รุ่งกับแม่ไปงานขึ้นบ้านใหม่เพื่อนบ้าน ขณะรับประทานอาหารพบอาหารชนิดหนึ่งที่รุ่งไม่เคยรับประทานแต่มีรสชาติมาก รุ่งอยากกลับไปทำรับประทานที่บ้าน ถ้านักเรียนเป็นรุ่ง นักเรียนจะอย่างไร
  1. ถามวิธีทำและส่วนประกอบจากแม่ครัว
  2. ให้แม่ถามชื่ออาหารชนิดนี้จากเพื่อนบ้าน
  3. สังเกตดูส่วนประกอบของอาหารชนิดนี้อย่างละเอียด
11. ขณะที่เจี๊ยะกำลังเรียนอย่างสนุกสนาน ก็มีตัวแทนจำหน่ายอุปกรณ์วิทยาศาสตร์กำลังสาธิตการใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่สนามข้างห้องเรียนของเจี๊ยะพอดี ถ้านักเรียนเป็นเจี๊ยะ นักเรียนจะอย่างไร
  1. ตั้งใจเรียนต่อไป วางค้อยไปดูการสาธิต
  2. ขออนุญาตครูไปห้องน้ำ แต่แอบไปดูการสาธิต
  3. นั่งอยู่ในห้องหุ่กัฟังครู ตาก็ชำเลื่องมองที่สนาม

12. เด็กเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือทุกชนิด คราวนี้เด็กสอบได้คะแนนดี จึงขอให้พ่อซื้อหนังสือให้เป็นของขวัญ ถ้านักเรียนเป็นเด็กจะขอให้พ่อซื้อหนังสืออะไรให้เป็นของขวัญ
  1. หนังสือการ์ตูน จะได้ผ่อนคลาย
  2. หนังสือเกมเศรษฐี จะได้มีความรู้
  3. หนังสือนิยายสารวิทย์ จะได้ดูเป็นคนทันสมัย
13. ขณะที่หมูกำลังนั่งคุยกับเพื่อนอยู่ที่บ้าน น้องชายของหมูก็หยิบนิทานเรื่องใหม่มาให้หมูอ่านให้ฟัง ถ้านักเรียนเป็นหมู นักเรียนจะอย่างไร
  1. ขอให้เพื่อนอ่านนิทานให้น้องฟังแทนตน
  2. ชวนเพื่อนมานั่งฟังตนอ่านนิทานด้วยกัน
  3. บอกน้องว่าเดี๋ยวค่อยอ่านให้ฟัง เพราะอายเพื่อน
14. อู้ทำการบ้านส่งครูอย่างสม่ำเสมอ แม้คุณครูจะไม่ค่อยได้ตรวจก็ตาม ถ้านักเรียนเป็นอู้จะทำอย่างนั้นหรือไม่
  1. ไม่ทำ เพราะทำแล้วครูก็ไม่ตรวจ
  2. ทำ เพราะถ้าครูตรวจอาจจะถูกทำโทษ
  3. ทำ เพราะเป็นหน้าที่ของนักเรียนอยู่แล้ว
15. ขณะที่กำลังทำแบบฝึกหัดอยู่ในห้องเรียน มีเพื่อนมาชวนไปเล่นกีฬาที่สนาม แต่นักเรียนยังทำแบบฝึกหัดไม่เสร็จ นักเรียนจะอย่างไร
  1. หยุดทำแล้วไปเล่นกีฬากับเพื่อน
  2. เอาแบบฝึกหัดไปทำที่สนามกีฬาด้วย
  3. ทำแบบฝึกหัดให้เสร็จก่อนจึงตามเพื่อนไป
16. ในการทดสอบปลายภาคเรียนวิชาคณิตศาสตร์เพื่อในชั้นต่างก็ทำข้อสอบเสร็จหมดและส่งแล้ว ทั้งที่เวลาก็ยังเหลืออยู่มาก แต่สมคิดยังทำไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นสมคิดจะทำอย่างไร
  1. ทำต่อไปเรื่อยๆ หมดเวลาก็ส่ง
  2. รีบทำและส่งเพราะเพื่อนส่งหมดแล้ว
  3. พยายามทำอย่างเต็มที่และให้เสร็จทันเวลา
17. เมื่อคุณครูกำหนดงานให้นักเรียนทำ นักเรียนปฏิบัติอย่างไร
  1. ตั้งใจทำทุกครั้ง
  2. ทำเพื่อให้ได้ส่งก็พอ
  3. ลอกหรือวานให้เพื่อน ๆ ทำให้

18. ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ประจำบทเรียน สุริพรู้สึกว่าตนเองทำข้อสอบไม่ค่อยจะได้
ถ้านักเรียนเป็นสุริพร เมื่อสอบเสร็จแล้วจะทำอย่างไร
1. ไม่ทำอะไร เพราะสอบเสร็จแล้วแก้ไขไม่ได้
  2. กลับไปทบทวนข้อสอบเพื่อให้รู้ว่าสอบได้เท่าไร
  3. ขอข้อสอบจากครูกลับไปศึกษาและทำความเข้าใจอีกครั้ง
19. พรพิชิตป่วยจึงไม่ได้มาเรียนหนังสือกับเพื่อน พอเขาหายป่วยจึงมาเรียนและคุณครูบอกว่าให้
เขาทำการบ้านที่ครูมอบหมายในวันที่เขาไม่มาเรียนให้เสร็จและนำส่งครูซึ่งมีหลายข้อมากและ
ต้องใช้เวลาในการทำหลายชั่วโมง ถ้านักเรียนเป็นพรพิชิตจะทำอย่างไร
1. ขอลอกรงานกับเพื่อน
  2. รีบทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เท่าไรส่งเท่านั้น
  3. ตั้งใจทำงานให้เสร็จและนำส่งครูให้ครบตามกำหนด
20. สุรัชย์ทราบว่าอีกประมาณ 1 เดือนก็จะสอบปลายภาค ถ้านักเรียนเป็นสุรัชย์จะทำ
อย่างไร
1. รีบวางแผนและอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ
  2. รอไว้ให้ใกล้สอบอีกหน่อยจึงค่อยดูหนังสือจะได้ไม่ลืม
  3. ไม่ทำอะไรมาเรียนตามปกติ เพราะการสอบเป็นเรื่องธรรมดา
21. ถ้าครูให้นักเรียนแต่งเรื่องสั้นหรือนิทานเป็นการบ้านมาส่งคนละหนึ่งเรื่อง นักเรียนจะปฏิบัติ
อย่างไร
1. ให้พ่อ แม่ หรือพี่แต่งให้
  2. แต่งเรื่องขึ้นใหม่โดยใช้แนวความคิดของตนเอง
  3. แต่งเรื่องขึ้นโดยเลียนแบบจากเรื่องที่เคยได้ฟังหรืออ่าน
22. กาญจนาคเป็นคนขยันและมีความพยายามตั้งใจแน่วแน่ เวลาที่เธอทำงานหรือแบบฝึกหัดอยู่
ถ้ามีเพื่อนมาชวนไปเล่นเธอจะปฏิเสธเสมอและบอกกว่าเธอจะทำงานเสร็จก่อน
ถ้านักเรียนเป็นกาญจนาคจะทำเช่นนั้นหรือไม่
1. ไม่ เพราะเธอไปทำที่บ้านก็ได้
  2. ทำบ้าง โดยเฉพาะวันที่มีการบ้านมาก
  3. ทำ เพราะควรทำงานให้เสร็จก่อนแล้วค่อยไปเล่น

23. ในการงานกลุ่ม เมื่อเพื่อนซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มเสนอความคิดมา แต่นิดซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มนั้น มีความคิดคัดค้านและไม่เห็นด้วย ถ้านักเรียนเป็นนิดจะทำอย่างไร
1. อยู่เฉยๆ ไม่ต้องพูดอะไร
  2. สะกิดเพื่อนที่อยู่ข้างๆ ให้คัดค้าน
  3. พูดคัดค้านและเสนอแนวคิดของตน
24. วิวัฒน์สมัครเข้าสอบชิงทุนการศึกษาของโรงเรียนแต่เมื่อไปตรวจดูรายชื่อผู้สมัครแล้วปรากฏว่ามีแต่คนที่เรียนเก่งๆ ทั้งนั้น ถ้านักเรียนเป็นวิวัฒน์จะทำอย่างไร
1. ถอนตัวไม่เข้าสอบดีกว่า
  2. ลองสอบดูไหนๆ ก็สมัครแล้ว
  3. เข้าสอบและต้องสอบได้คะแนนดีที่สุด
25. ขณะที่กำลังอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ เพื่อนบ้านที่อยู่หลังติดกันก็เปิดเพลงขึ้น ซึ่งเป็นเพลงที่ดาร์จชอบมาก ถ้านักเรียนเป็นดาร์จจะทำอย่างไร
1. หยุดอ่านหนังสือฟังเพลงดีกว่า
  2. ไม่สนใจตั้งใจอ่านหนังสือต่อไป
  3. อ่านหนังสือไปด้วยฟังเพลงไปด้วย
26. สุริยาได้รับมอบหมายจากเพื่อนในกลุ่มให้เป็นผู้ออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน ถ้านักเรียนเป็นสุริยาจะทำอย่างไร
1. ไม่ออกไปให้เพื่อนเปลี่ยนคนใหม่แทน
  2. ออกไปพูดแต่ต้องให้เพื่อนคอยแนะนำขณะพูด
  3. ออกไปพูดตามที่ได้รับมอบหมาย
27. เมื่อได้รับมอบหมายให้ประดิษฐ์ของเล่นส่งตามความคิดของตน วาที่จะพยายามประดิษฐ์ของเล่นแปลกๆ ที่ไม่เหมือนของเพื่อนเสมอ ถ้านักเรียนเป็นวาที่จะทำอย่างนั้นหรือไม่
1. ทำ เพราะครูและเพื่อนๆ จะได้ชม
  2. ไม่ ลอกแบบที่เขาทำเสร็จแล้วง่ายกว่า
  3. ทำ เพราะจะได้ใช้ความคิดของตัวเองอย่างเต็มที่
28. เมื่อคุณครูให้นักเรียนวาดภาพส่งในวิชาศิลปะศึกษา นักเรียนชอบวาดภาพแบบใด
1. ชอบวาดภาพดัดแปลงจากภาพอื่นที่เคยเห็น
  2. ชอบวาดภาพที่ครูกำหนดให้และมีแบบวาดตาม
  3. ชอบวาดภาพตามความคิดของตนเอง เพราะจะได้วาดหลายอย่างที่แปลก ๆ

29. วันหนึ่งครูรับสมัครนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนทำโครงการวิทยาศาสตร์เข้าประกวด นักเรียนจะสมัครเข้าคัดเลือกเป็นตัวแทนด้วยหรือไม่
1. ไม่ เพราะคงทำไม่ได้
  2. ไม่แน่ใจ เพราะเพื่อนเก่ง ๆ สมัครหลายคน
  3. สมัคร เพราะอยากเข้าประกวดและคิดว่าตัวเองทำได้
30. อริฐบังเอิญเข้าไปในห้องเก็บของ พบเศษไม้และเหล็กที่พอจะทำประโยชน์ได้ ถ้านักเรียนเป็นอริฐ นักเรียนจะอย่างไร
1. นำเศษวัสดุเหล่านั้นไปขายของเก่า
  2. นำเศษวัสดุเหล่านั้นมาประดิษฐ์กล่องที่ครูสั่ง
  3. นำเศษวัสดุเหล่านั้นมาประดิษฐ์เป็นของเล่นต่าง ๆ
31. ระหว่างการประชุมกรรมการนักเรียน อยู่ ๆ ประธานก็ถามความคิดเห็นของใจ โดยที่ใจไม่ได้ฟัง แต่เขามีความคิดแตกต่างจากคนอื่น ถ้านักเรียนเป็นใจ นักเรียนจะอย่างไร
1. บอกว่าไม่มีความคิดเห็น ทั้งที่จริงแล้วมี
  2. แสดงความคิดเห็นของตนแม้จะไม่ทันตั้งตัว
  3. บอกว่าขอแสดงความคิดเห็นเป็นคนสุดท้าย
32. ปุ๊กจะทำปกรายงาน ซึ่งเป็นแบบไหนก็ได้ขอให้มีความครบ เพื่อนส่วนใหญ่ทำปกคล้ายกัน ถ้านักเรียนเป็นปุ๊ก นักเรียนจะทำปกรายงานรูปแบบใด
1. ทำปกรูปแบบใหม่ที่ไม่ซ้ำกับเพื่อนเลย
  2. ทำปกรายงานรูปแบบคล้ายเพื่อนส่วนใหญ่
  3. ทำปกโดยใช้รูปแบบเพื่อนในห้องมารวมกันเป็นของเรา
33. ขณะที่ครูกำลังเฉลยแบบฝึกหัดบนกระดาน ไม่สังเกตว่าบางขั้นตอนที่ครูเฉลยน่าจะไม่ต้อง ถ้านักเรียนเป็นไม้ นักเรียนจะอย่างไร
1. ขออนุญาตแสดงความคิดเห็นทุกทั้งขั้นตอนที่น่าจะไม่ต้อง
  2. ไม่ทักท้วงเพราะเราอาจจะเข้าใจผิดไปเอง จริง ๆ แล้วอาจจะถูก
  3. บอกเพื่อนให้ดูว่าขั้นตอนนั้นไม่ต้องจริงหรือเปล่า จะได้บอกครู
34. โรงเรียนของเท่งจัดงานประกวดสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ขึ้น เท่งมีความสนใจที่จะส่งสิ่งประดิษฐ์ประกวดด้วย แต่เขาต้องส่งผลงานภายในหนึ่งสัปดาห์ ถ้านักเรียนเป็นเท่ง นักเรียนจะประดิษฐ์อย่างไร
1. ไม่ประดิษฐ์เอง แต่ไปซื้อสิ่งประดิษฐ์แปลก ๆ มาส่ง
  2. ประดิษฐ์เอง โดยทำตามความคิดและจินตนาการของตน
  3. ประดิษฐ์เอง โดยนำสิ่งประดิษฐ์ที่ได้รางวัลปีก่อนมาดัดแปลง

35. ต้นบังเอิญเก็บหุ่นยนต์ได้แต่ขาของหุ่นยนต์ไม่มี มีเพียงส่วนของลำตัวขึ้นไป ต้นอยากให้หุ่นยนต์ตัวนี้เคลื่อนที่ได้ ถ้านักเรียนเป็นต้น นักเรียนจะอย่างไร
1. ให้พี่ชายช่วยทำขาหุ่นยนต์ให้
  2. ใช้ดินน้ำมันมาปั้นเป็นขาของหุ่นยนต์
  3. หาเศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นขาของหุ่นยนต์
36. ในการทำโจทย์คณิตศาสตร์ที่ยากมากข้อหนึ่ง นักเรียนในชั้นต่างก็ทำไม่ได้ ถ้าท่านเป็นนักเรียนในชั้นนั้นจะอย่างไร
- ก. เฉยไว้ก่อน
  - ข. บอกเพื่อนให้ถามครู
  - ค. ถามครูด้วยตนเอง
37. ทุกครั้งที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เธอจะถูกครูผู้สอนตำหนิว่า เป็นคนที่ไม่ตั้งใจเรียนการบ้านก็ไม่ทำ ถ้านักเรียนเป็นเธอจะอย่างไร
1. เฉยๆ ครูว่าก็ช่างครู
  2. ไม่เรียนในชั่วโมงวิทยาศาสตร์
  3. อุดทน และพยายามแก้ไขตัวเอง
38. วิชาสุดท้าย เป็นวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มใดทำการทดลองเสร็จก็กลับบ้าน ได้เลย กลุ่มของเคเป็นกลุ่มสุดท้าย ถ้ารอวิธีและผลการทดลองจากกลุ่มตนเอง เคจะไปดูฟุตบอลไม่ทันถ้านักเรียนเป็นเคนักเรียนจะอย่างไร
1. ขอผลการทดลองจากกลุ่มที่เสร็จแล้วจะได้รับกลับ
  2. รอวิธีและผลการทดลองจากกลุ่มตัวเองจะได้มีความรู้
  3. กลับไปดูฟุตบอล เสร็จแล้วแวะไปให้เพื่อนอธิบายสรุปผลการทดลองให้ฟัง
39. ขณะที่สุทินกำลังทำการบ้านอยู่ในคือวันหนึ่ง เขาารู้สึกง่วงนอนมากแต่การบ้านยังไม่เสร็จถ้านักเรียนเป็นสุทินจะอย่างไร
1. อุดทนทำต่อไปให้เสร็จเรียบร้อย
  2. ให้พี่หรือพ่อแม่ช่วยทำต่อให้เสร็จ
  3. หยุดพักไว้ก่อนแล้วค่อยทำต่อในตอนเช้า
40. สมพรเรียนวิชาคณิตศาสตร์อ่อนและทุกครั้งที่สมพรทำโจทย์คณิตศาสตร์ เพื่อนๆ จะหัวเราะเยาะและบอกว่าอย่าทำเลย ทำแล้วก็ผิด ถ้านักเรียนเป็นสมพรจะอย่างไร
1. เลิกทำ แล้วเดินหนี
  2. ขอสมุดของเพื่อนมาลอก
  3. ทำต่อไป โดยให้เพื่อนอธิบายให้ฟัง

41. ในการทำงานกลุ่ม ธาราได้รับมอบหมายจากเพื่อนให้ทำงานชิ้นหนึ่งที่เขาไม่ถนัด ถ้านักเรียนเป็นธาราจะอย่างไร

1. ไม่ทำ เพราะว่าไม่ถนัด
2. ลองทำไปก่อน ถ้าทำไม่ได้ก็เลิกทำ
3. พยายามทำ และปรึกษาเพื่อนในกลุ่มให้งานสำเร็จให้ได้

42. คำแก้โจทย์คณิตศาสตร์ข้อหนึ่งเป็นเวลานานเกือบครึ่งชั่วโมงแล้วก็ยังหาคำตอบไม่ได้ถ้านักเรียนเป็นดำจะอย่างไร

1. เลิกทำ
2. หยุดพัก แล้วค่อยทำใหม่
3. ทำต่อ โดยพยายามทบทวนใหม่หรือถามคุณครู

43. เมื่อครูมอบหมายแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ให้ทำ ทองดำมักจะไม่นำ และจะคอยลอกเพื่อเสมอเพราะเขาบอกว่าขี้เกียจคิด ปวดหัว ถ้านักเรียนเป็นทองดำจะอย่างไรนั้นหรือไม่

1. ทำบ้างบางครั้ง
2. ทำบ่อยครั้ง เพราะจะได้สบาย
3. ไม่ทำ จะต้องพยายามทำด้วยตัวเองเสมอ

44. น้อยหน้ามักจะตรวจสอบผลงานของตัวเองอยู่เสมอแม้ผลงานจะออกมาดีหรือไม่ก็ตาม เขาจะพยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ถ้านักเรียนเป็นน้อยหน้าจะทำเช่นนั้นหรือไม่

1. ทำ เพราะงานจะได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ไม่ทำ เพราะเสียเวลา ทำงานอื่นดีกว่า
3. ทำ แต่ปรับปรุงเฉพาะผลงานที่ไม่ดีอีกครั้ง

45. ในการทำโจทย์วิทยาศาสตร์ข้อหนึ่งซึ่งยากมาก นักเรียนในชั้นต่างก็ทำไม่ได้ ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนในชั้นนั้น นักเรียนจะอย่างไร

1. เฉยๆ และนั่งนิ่งไว้ก่อน
2. ถามคุณครูผู้สอนด้วยตนเอง
3. บอกเพื่อนให้ถามคุณครูผู้สอน

46. ขณะที่ครูกำลังสอนอยู่หน้าชั้นซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่น่าสนใจและชัชชาญไม่ชอบ ถ้านักเรียนเป็นชัชชาญจะอย่างไร

1. เอาจานอื่นขึ้นมาทำ
2. อยู่เฉยๆ เพื่อให้ครูตำหนิ
3. ตั้งใจฟังครูสอนแม้ไม่ชอบก็ตาม

47. เมื่อคุณครูตรวจการบ้านให้ปรากฏว่าสมใจทำผิดสองข้อ ถ้านักเรียนเป็นสมใจจะอย่างไร
- 1.ดูกับเพื่อนและแก้ไขข้อที่ผิด
  - 2.รับแก้ไขข้อที่ผิดแล้วส่งครูตรวจอีก
  - 3.เก็บสมุดลงกระเป๋ไม่ต้องทำ
48. พิชัย เป็นนักเรียนที่ยากจน วันหนึ่งเขาไปพบหนังสือเล่มหนึ่งที่ร้านหนังสือเขาอยากอ่านมาก แต่ไม่มีเงินซื้อ ถ้านักเรียนเป็นพิชัยจะอย่างไร
1. ตัดใจไม่อ่านก็ได้
  2. หางานพิเศษทำแล้วเก็บเงินไว้ไปซื้อ
  3. ไปที่ร้านหนังสือทุกวันเพื่ออ่านวันละนิด
49. ปรีชามักจะถามคุณครูผู้สอนในห้องเรียนเสมอเมื่อเขาไม่เข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่เรียนถ้า นักเรียนเป็นปรีชาจะทำอย่างนั้นหรือไม่
- 1.ไม่ทำ เพราะกลัวเพื่อนไม่พอใจ
  - 2.ทำ เพราะจะได้เข้าใจบทเรียน
  - 3.ทำ เพราะอยากให้ครูและเพื่อนๆ ชม
50. ภาคเรียนที่แล้ว วิมลสอบได้คะแนนไม่ค่อยดีนัก พอมาภาคเรียนนี้เธอจึงขยันเรียนและอ่านหนังสือมากขึ้น เพราะเธอตั้งเป้าไว้ว่าจะต้องสอบให้ได้คะแนนดีกว่าภาคเรียนที่แล้วถ้านักเรียนเป็นวิมลจะทำอย่างนั้นหรือไม่
- 1.ไม่ทำ เรียนไปตามปกติเหมือนเดิม
  - 2.ทำ เพราะอาจจะได้รับรางวัลเรียนดี
  - 3.ทำ เพราะจะได้พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น
51. สมใจเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์มาก จึงเข้าห้องสมุดเสมอ ๆ เมื่อมีเวลาว่างถ้านักเรียนเป็นสมใจจะทำอย่างนั้นหรือไม่
- 1.ไม่ทำ เล่นกีฬาดีกว่า
  - 2.ทำ เพราะชอบอ่านข่าวบันเทิงและบทละคร
  - 3.ทำ เพราะชอบอ่านข่าว บทความ และสารคดี
52. สาครเป็นคนที่ชอบสะสมแสตมป์มาก เขาจะมีสมุดสะสมแสตมป์อยู่หลายเล่ม ถ้านักเรียนเป็นสาครจะสะสมแสตมป์หรือไม่
- 1.ไม่ เพราะไม่มีประโยชน์
  - 2.สะสม เพราะสนุกและได้ความรู้
  - 3.สะสม เพราะสนุกสนานและเพลิดเพลินดี

53. ก่อนนอนทุกวันมดจะอ่านหนังสือและเตรียมบทเรียนล่วงหน้าสำหรับการเรียนวันรุ่งขึ้น
เสมอ ถ้านักเรียนเป็นมดจะทำอย่างนั้นหรือไม่
- 1.ไม่ทำ เพราะต้องนอนดึกเกินไป
  - 2.ทำบ้างในบางวันที่มีเนื้อหายากและครูสั่ง
  - 3.ทำ เพราะจะได้เตรียมตัวและเรียนได้ดีขึ้น
54. ครูให้นักเรียนค้นคว้าและอ่านหนังสือเรื่องการเลี้ยงตะพาน้ำในห้องสมุดแล้วให้บันทึกย่อส่ง
ยศจึงชวนเพื่อนๆ เข้าไปค้นคว้าในห้องสมุด ถ้านักเรียนเป็นยศจะทำอย่างไรต่อไป
- 1.หาหนังสือให้เพื่อนอ่านแล้วคอยลอกบันทึกย่อจากเพื่อน
  - 2.หาหนังสือแล้วรีบคัดลอกจากหนังสือให้เสร็จไม่ต้องอ่านมาก
  - 3.หาหนังสือมาอ่านให้เข้าใจแล้วบันทึกย่อส่งด้วยตนเองให้เสร็จ
55. ถ้าโรงเรียนจัดไปทัศนศึกษาที่ท้องฟ้าจำลองกรุงเทพมหานคร และให้นักเรียนที่ไปทำรายงาน
ส่งด้วย นักเรียนจะไปหรือไม่
- 1.ไป เพราะเพื่อนๆ ก็ไป
  - 2.ไป เพราะจะได้มีความรู้
  - 3.ไม่ไป เพราะไม่ชอบและไม่อยากทำรายงาน
56. วันหนึ่งในชั่วโมงภาษาไทย คุณครูติดกระดุมมาสอน ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนในห้องนั้นนักเรียน
จะทำอย่างไร
- 1.พูดคุยและเล่นเกมกับเพื่อน
  - 2.เอางานหรือการบ้านขึ้นมาทำ
  - 3.ขออนุญาตครูเข้าห้องสมุดอ่านหนังสือ
57. เดชมีความต้องการที่จะเพาะเห็ดนางฟ้าขาย เพื่อหารายได้พิเศษ แต่เขาไม่มีความรู้ในเรื่อง
การเพาะเห็ดเลย ถ้านักเรียนเป็นเดชจะทำอย่างไร
- 1.ให้พ่อไปดูเขาเพาะแล้วมาสอนตน
  - 2.หาหนังสือเรื่องการเพาะเห็ดมาอ่าน
  - 3.ไปศึกษาสังเกตวิธีการเพาะแล้วมาลองทำดู
58. หลังจากเลิกเรียนกลับบ้านแล้ว ศักดิ์จะรับช่วยงานพ่อแม่ให้เสร็จแล้วขออนุญาตไปอ่าน
หนังสือพิมพ์ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านทุกวันๆ ละ 30 นาที ถ้านักเรียนเป็นศักดิ์จะทำ
อย่างนั้นหรือไม่
- 1.ไม่ทำไปเล่นกีฬาออกกำลังดีกว่า
  - 2.ทำเพราะไปที่นั่นจะได้พบเพื่อนด้วย
  - 3.ทำเพราะได้รู้ข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจทุกวัน

59. วันหนึ่งอภิชาติดูรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการเลี้ยงปลาสวยงาม เขารู้สึกชอบและอยากทดลองเลี้ยงดู แต่ในหมู่บ้านของเขาไม่มีใครที่เลี้ยงและพอที่จะไปสอบถามหรือดูวิธีการเลี้ยงได้เลยถ้านักเรียนเป็นอภิชาติจะทำอย่างไร
1. ลองเลี้ยงดูก่อน ถ้าไม่ดีก็เลิกเลี้ยง
  2. เลิกคิดที่จะเลี้ยง เพราะยุ่งยากเกินไป
  3. ศึกษาทดลองเลี้ยง และปรับปรุงแก้ไขเพราะต้องสำเร็จแน่นอน
60. อ้อยสนใจวาดหัวข่าวสถานการณ์ชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด แต่อ้อยต้องรีบไปเรียนจึงไม่ได้อ่านรายละเอียดด้านใน ถ้านักเรียนเป็นอ้อย นักเรียนจะทำอย่างไร
1. ไปเรียนก่อน ไม่อ่านก็ไม่มีไร แคตข่าว
  2. บอกให้เพื่อนไปอ่านหนังสือพิมพ์แล้วมาเล่าให้ฟัง
  3. หาเวลามาอ่านหนังสือพิมพ์ด้วยตนเอง ในห้องสมุด
61. เคทพึ่งเพื่อนเล่าถึงงานประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวของจังหวัดอยุธยา เคทไม่เคยไปแต่สนใจรายละเอียดของประเพณีนี้มาก ถ้านักเรียนเป็นเคท นักเรียนจะทำอย่างไร
1. ไม่ทำอะไร เพื่อนเล่าให้ฟังก็มีรายละเอียดพอแล้ว
  2. ค้นหาจากหนังสือประเพณีไทยจะได้เห็นภาพของงานด้วย
  3. ให้ผู้อื่นที่เคยไปเที่ยวงานประเพณีนี้มาเล่ารายละเอียดให้ฟังอีก
62. ยุ้ยอยากทำขนมเค้กให้อร่อย แต่ทำที่ไรขนมเค้กแข็งทุกที่ ถ้านักเรียนเป็นยุ้ย นักเรียนจะทำอย่างไร
1. เลิกทำขนมเค้ก ซ้อมรับประทานดีกว่า
  2. ลองทำขนมเค้กอีกหลาย ๆ รอบจนกว่าแป้งจะนุ่ม
  3. หาเทคนิคการทำแป้งขนมเค้กให้นุ่ม มาลองทำดูหลาย ๆ สูตร
63. อาร์ตเปิดโทรทัศน์ในวันหยุด เพื่อหาดูรายการที่น่าสนใจ เปิดมาพบรายการข่าวพอดีถ้านักเรียนเป็นอาร์ต นักเรียนจะทำอย่างไร
1. ดูข่าวเพื่อให้มีความรู้ ทันเหตุการณ์
  2. เปลี่ยนรายการ เพื่อดูรายการบันเทิงที่น่าสนใจอื่น
  3. ดูข่าวเล็กน้อย แล้วจึงเปลี่ยนไปดูรายการอื่นที่สนุก
64. บั๊วจะไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่กับครอบครัว แต่โรงเรียนมีสัปดาห์เรียนในวันเสาร์ ถ้านักเรียนเป็นบั๊ว นักเรียนจะทำอย่างไร
1. ไม่เรียนสักวัน คงไม่เป็นไรจะไปเยี่ยมญาติ
  2. ให้ครอบครัวไปเยี่ยมญาติ ส่วนตนเองอยู่บ้านไปเรียนชดเชย
  3. อยู่บ้านไปเรียนชดเชย เพราะการเรียนเป็นสิ่งสำคัญไม่ควรขาดเรียน

65. โรงเรียนจะพาไปทัศนศึกษา ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ทางทะเลที่จังหวัดเพชรบุรี แม่ของหญิงไม่อนุญาตให้หญิงไป เพราะกลัวจะได้รับอันตราย ถ้านักเรียนเป็นหญิง นักเรียนจะอย่างไร
1. ถ้าแม่ไม่ให้ไปก็ไม่ไป แม้จะอยากไปก็ตาม
  2. ขอแม่ไปโดยบอกว่าถ้าตนเองไม่ไปก็จะมีความรู้น้อยกว่าเพื่อน
  3. ขอแม่ไปด้วยการอธิบายถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการไปครั้งนี้
66. ครูคืนแบบฝึกหัดที่ตรวจแล้วให้นัก์ ปรากฏว่าแบบฝึกหัดของก๊ิกผิดเกือบหมด ก๊ิกสงสัยว่าทำไมถึงผิด ถ้านักเรียนเป็นก๊ิก นักเรียนจะอย่างไร
1. ให้ครูช่วยอธิบายข้อที่ตนทำผิด
  2. ขอดูแบบฝึกหัดของเพื่อนที่ทำได้อย่างถูกต้อง
  3. นำแบบฝึกหัดของตนไปให้เพื่อนที่ทำถูกต้องช่วยดู
67. แอ้มกับแพรวทะเลาะกันเรื่องงาน แพรโกรธแอ้มไม่ยอมทำงานกลุ่มในส่วนที่แพรวรับผิดชอบทั้ง ๆ ที่แพรวเป็นฝ่ายผิด ถ้านักเรียนเป็นแอ้ม นักเรียนจะอย่างไร
1. ส่งงานทั้ง ๆ ที่ส่วนของแพรวยังไม่ได้ทำ
  2. ให้เพื่อนสมาชิกมาช่วยกันทำในส่วนของแพรว
  3. ปรับความเข้าใจกับแพรว จนแพรวยอมทำงานต่อ
68. มิติทำงานฝีมือใกล้เสร็จแล้ว บังเอิญเพื่อนมองไม่เห็นเลยเหยียบงานฝีมือของมิติพัง ถ้านักเรียนเป็นมิติ นักเรียนจะอย่างไร
1. ให้เพื่อนมาช่วยตนเองทำใหม่
  2. บอกเพื่อนว่าไม่เป็นไรแล้วทำใหม่
  3. ต่อว่าเพื่อนแล้วให้เพื่อนเอาไปทำมาใหม่ให้เหมือนเดิม
69. วันนี้ไพลินมีการบ้านเยอะมาก ถ้ารอกลับไปทำที่บ้านคงไม่เสร็จ เพราะมีรายการโทรทัศน์โปรดของไพลินด้วย ถ้านักเรียนเป็นไพลิน นักเรียนจะอย่างไร
1. เร่งทำตอนพักกลางวันและเวลาว่างให้ได้มากที่สุด
  2. แบ่งการบ้านไว้ทำเป็นช่วง หลังเลิกเรียนแล้วก็ตอนค่ำ
  3. เอาไว้ทำตอนค่ำแล้วดูรายการโปรดไปด้วย เสร็จแค่ไหน
70. เติ้ลกับเพื่อนได้รับมอบหมายให้ทำความสะอาดโรงยิม ก่อนจะมีพิธีปิดกีฬาที่นี้ในอีก 1 ชั่วโมงข้างหน้า ขณะนั้นมีการแข่งขันตะกร้อชิงชนะเลิศ เติ้ลอยากชมการแข่งขันตะกร้อมากถ้านักเรียนเป็นเติ้ล นักเรียนจะอย่างไร
1. ให้เพื่อนทำความสะอาดไปก่อน ตัวเองก็ไปชมการแข่งขัน
  2. บอกทุกคนรีบทำความสะอาดจะได้ไปชมตะกร้อชิงชนะเลิศ
  3. ชวนเพื่อนไปชมตะกร้อก่อนแล้วจึงรีบกลับมาทำความสะอาด

71. วันนี้ต้องเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียน ปกติแล้วเพื่อนจะมาตามเราไปทำเวรเสมอ แต่วันนี้สายแล้วยังไม่มีใครมาตามต้องไปทำเวร ถ้านักเรียนเป็นต้อง นักเรียนจะอย่างไร
1. เพื่อนไม่มาตามก็ไม่ต้องไปทำเวร
  2. ไปทำความสะอาดแม้เพื่อนจะไม่มากก็ตาม
  3. ไปรอเพื่อนที่ห้อง เพื่อนมาจึงค่อยทำความสะอาด
72. อาร์มต้องอยู่เฝ้าบ้านวันหยุดนี้ เพราะพ่อแม่ไปธุระที่ต่างจังหวัดพรุ่งนี้ถึงจะกลับมา แต่เพื่อนมาชวนอาร์มไปค้างที่บ้านเพื่อน เพื่อเล่นเกมใหม่ที่เพิ่งจะซื้อมา ถ้านักเรียนเป็นอาร์ม นักเรียนจะอย่างไร
1. ไปค้างบ้านเพื่อนโดยฝากคนข้างบ้านดูแลบ้านให้
  2. เฝ้าบ้านเฉพาะกลางวัน กลางคืนไปค้างบ้านเพื่อน
  3. บอกเพื่อนว่าจะไปค้างด้วยวันหลังให้พ่อแม่กลับมาก่อน
73. กวางถูกครูเรียกไปเตือนเรื่องการเรียนที่แย่ลง เพราะกวางเป็นนักกีฬาโรงเรียน จึงมีแต่ซ้อมกีฬา ถ้านักเรียนเป็นกวาง นักเรียนจะอย่างไร
1. เอาใจใส่กับการเรียนให้มากขึ้นเพราะเราเป็นนักเรียน
  2. ซ้อมกีฬาเหมือนเดิม เพราะชอบกีฬามากกว่าการเรียน
  3. ให้เวลากับการเรียนและกีฬาเท่ากันเพราะเราเป็นทั้งนักเรียนและนักกีฬา
74. โยกับปอเป็นเพื่อนสนิทกัน ทั้งคู่ลงแข่งขันวาดภาพ ปรากฏว่าภาพของปอชนะภาพของโย ทั้งที่ผู้ชมบอกว่าภาพของโยน่าจะชนะ ถ้านักเรียนเป็นโยนักเรียนจะอย่างไร
1. ยินดีกับปอที่ภาพของปอชนะด้วยใจจริง
  2. ยินดีกับปอแม้จะรู้สึกเสียใจที่ภาพของตนแพ้ปอ
  3. แสร้งยินดีกับปอแต่ในใจรู้สึกอิจฉापอมากที่ชนะ
75. ตอนเย็นระหว่างที่ลูกเกิดกำลังนั่งทำการบ้านเพื่อส่งในวันพรุ่งนี้ เพื่อนได้มาชวนลูกเกิดไปเดินเที่ยวตลาดนัด ลูกเกิดอยากไป แต่ถ้าไปตลาดนัด การบ้านก็จะไม่เสร็จ ถ้านักเรียนเป็นลูกเกิด นักเรียนจะอย่างไร
1. ไปตลาดนัดแล้วเอาการบ้านเพื่อนมาลอก
  2. ไปตลาดนัดก่อนแล้วรีบมาทำการบ้าน
  3. ทำการบ้านก่อน 2 – 3 ชั่วโมง แล้วค่อยตามเพื่อนไปตลาด

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ปิ่นญา วงศ์บุญ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

การให้คะแนนในแต่ละข้อ

ข้อ	คะแนน			ข้อ	คะแนน			ข้อ	คะแนน		
	1	2	3		1	2	3		1	2	3
1	1	2	3	26	1	2	3	51	1	2	3
2	1	2	3	27	2	1	3	52	1	3	2
3	1	2	3	28	2	1	3	53	1	2	3
4	1	2	3	29	1	2	3	54	2	1	3
5	1	3	2	30	1	2	3	55	2	3	1
6	2	1	3	31	1	3	2	56	1	2	3
7	3	1	2	32	2	1	3	57	1	2	3
8	1	2	3	33	3	1	2	58	1	2	3
9	1	3	2	34	1	3	2	59	2	1	3
10	3	1	2	35	1	2	3	60	1	2	3
11	3	1	2	36	1	2	3	61	1	3	2
12	1	3	2	37	2	1	3	62	1	2	3
13	2	3	1	38	1	3	2	63	3	1	2
14	1	2	3	39	3	2	1	64	1	3	2
15	1	2	3	40	1	2	3	65	1	2	3
16	1	2	3	41	1	2	3	66	3	2	1
17	3	2	1	42	1	2	3	67	1	2	3
18	1	2	3	43	2	1	3	68	2	3	1
19	1	2	3	44	3	2	1	69	3	2	1
20	3	2	1	45	1	3	2	70	1	3	2
21	1	3	2	46	1	2	3	71	1	3	2
22	1	2	3	47	2	3	1	72	1	2	3
23	1	2	3	48	1	2	3	73	3	1	2
24	1	2	3	49	1	3	2	74	3	2	1
25	1	3	2	50	1	2	3	75	1	3	2

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวปิ่นญา วงศ์บุญ
วันเดือนปีเกิด	23 กรกฎาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอคูสิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	88/1269 ม.สีวารัตน์ 3 ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 73110
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	หัวหน้าแผนกวิชาการโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ เลขที่ 2 หมู่ 6 ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 74310
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทเวศร์ วิทยาคม
พ.ศ. 2528	คบ.(ครุศาสตร์บัณฑิตเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป) วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2550	กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร